

Naloga: **URBANISTIČNI NAČRT ZA NASELJE MUTA**

Faza: **Konceptualni del**

Naročnik: **OBČINA MUTA**
Glavni trg 17
2366 Muta

Izvajalec: **ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o.**
Grajska 7
2000 Maribor

Nosilec naloge: **Vesna Polanc Marinič, univ. dipl. inž. arh.**

Sodelavci: **Marinka Konečnik Kunst, univ. dipl.ekon.**
Alenka Sever Keršinar, univ.dipl. geog.
Sebastijan Borko, univ. dipl. geog.
mag. Mateja Kukovec, univ. dipl. inž. grad.
mag. Katja Kerkez, dipl. inž. grad.
Jože Kos Grabar, univ. dipl. inž. geod.

Številka naloge: **13018**

Datum izdelave: **Avgust 2013**

Direktor:
dr. Boris KOSTANJEVEC

A. TEKSTUALNI DEL

KAZALO VSEBINE

UVOD	1
1 IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA NASELJA MUTA	2
1.1 IZHODIŠČA	2
1.1.1 Pravne podlage	2
1.1.2 Obstoječe stanje	5
1.1.3 Demografske značilnosti	29
1.1.4 Prostorski problemi	30
1.1.5 Težnje	31
1.1.6 Medsebojni vplivi in povezave z naselji sosednjih občin	32
1.1.7 Ocena potreb po prostoru	32
1.1.8 Možnosti prostorskega razvoja	33
1.2 CILJI	34
1.3 OBMOČJE URBANISTIČNEGA NAČRTA	35
2 KONCEPT RAZVOJA NASELJA	38
2.1 KONCEPT URBANISTIČNEGA IN ARHITEKTURNEGA OBLIKOVANJA	39
2.2 KONCEPT ZELENEGA SISTEMA	49
2.2.1 Izhodišča za urejanje	49
2.2.2 Cilji zasnove zelenega sistema	52
2.2.3 Koncept zasnove zelenega sistema	52
2.3 KONCEPT PROMETNEGA OMREŽJA	54
2.3.1 Izhodišča za oblikovanje koncepta prometnega omrežja	54
2.3.2 Koncept zasnove prometnega omrežja in javnega potniškega prometa	55
2.4 KONCEPT PROSTORSKIH UREDITEV, KI SE NANAŠAJO NA VARSTVO OKOLJA	58
2.4.1 Tla	58
2.4.2 Vode	59
2.4.3 Hrup	60
2.4.4 Odpadki	61
2.5 LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT	62
2.5.1 Elektrooskrba	63
2.5.2 Javna razsvetljava	64
2.5.3 Plinovodno omrežje	64
2.5.5 Koncept obnovljivih virov energije	65
2.6 KONCEPT OPREMLJANJA Z GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO	66
2.6.1 Koncept vodooskrbe	66
2.6.2 Koncept ravnanja z odpadnimi vodami	68
2.6.3 Omrežje elektronskih komunikacij	69
2.7 KONCEPT PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE IN PREDLOG ENOT UREJANJA PROSTORA	70
2.7.1 Podrobnejše namenske rabe	70
2.7.2 Enote urejanja prostora	71
2.7.3 Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje, oblikovanje zelenih površin ter komunalno opremljanje	73
2.7.4 Usmeritve za načine urejanja	80

KAZALO SLIK

Slika 1: Vpetost naselja Muta med naravne pokrajinske elemente.....	6
Slika 2: Prometni položaj občinskega središča – prikaz glavnih regionalnih in meddržavnih prometnih povezav	6
Slika 1: Administrativni položaj naselja Muta v medobčinskem in občinskem prostoru	7
Slika 2: Naravnogeografske razmere na območju naselja Muta.....	8
Slika 3: Prikaz območij varstva narave na območju naselja Muta ter gospodarske cone in pokopališča zahodno od naselja.....	9
Slika 4: Sestavna dela naselja Muta (1 - Zg. Muta, 2 - Sp. Muta), ki predstavljata eno poselitveno enoto - A na dveh višinskih nivojih med seboj komunikacijsko povezana z dvema prometnicama in peš potmi ter območje industrijske cone Caravaning - B (proizvodne površine in površine srednješolskega izobraževalnega centra – 3, površine za odlaganje odpadkov - 5 in pokopališče - 4 z vmesnimi nezazidanimi površinami), ki je zaradi funkcionalne povezanosti z naseljem njegov sestavni del.....	10
Slika 5: Pogled na občinsko središče oz.naselje Muta sestavljeno iz »dveh delov« višinsko različno ležečih : Zgornje Mute in Spodnje Mute, ki sta med seboj manj ustrezno prometno povezani oz. ločeni z vodotokom in brežino	10
Slika 6: Prikaz morfološkega vzorca pozidave v osrednjem delu naselja Muta – 1 oz. v Zg. Muti in »osrednjega« prostora ob glavni prometnici skozi naselje.....	11
Slika 7: Primer mlajše »pravilne – tepih« pozidave na skrajnem zahodnem delu Zg. Mute in kompleksne zazidave »Flisovo«	11
Slika 8: Morfološko zgradbo - vzorec v jedru Sp. Mute (2) in njenega »mlajšega« dela (6) vključno s proizvodnim (7) in »obrnim« (8) kompleksom ob reki Bistrici, območja športa in rekreacije ter območja stanovanjske gradnje na pobočju Kozjaka, tvorijo poleg prometnic in drugih urbanističnih struktur funkcionalno, tipološko, oblikovno različne stavbe različno locirane	12
Slika 9: Območje različnih dejavnosti, ki oblikuje vzorec neenake in neenotne vzdolžne pozidave ob komunikaciji	12
Slika 10: Dislocirani sestavni del naselja oz. območje proizvodnje, ki se tudi v prostorskih aktih obravnava kot njegov del in ki ima le na zahodnem delu izoblikovan vzorec pozidave kot »mreža«	12
Slika 11: Vzpostavljeni robovi naselja. Nekateri neravni oz./in še ne ustrezno izoblikovani robovi na delu pobočja Kozjaka so predmet preoblikovanja tudi zaradi zaokroževanja ter manjših zapolnitev in izravnjav grajene strukture naselja.	13
Slika 12: Primeri oblikovanja najstarejših profanih stavb	14
Slika 13: Primera večstanovanjske gradnje preteklega poveljnega obdobja	14
Slika 14: Levo različna večstanovanjska gradnja z pritlično nestanovanjsko dejavnostjo v središču Zg. Mute in osnovna šola, katere deli so bili grajeni v različnih obdobjih	14
Slika 15: Nestanovanjska gradnja (zdravstvena postaja, tržnica s trgovinami), ki poskuša posnemati določene principe gradnje avtohtonega stavbarstva	15
Slika 16: Primer enodružinske »uniformirane« gradnje okoli sedemdesetih do devetdesetih let	15
Slika 17: Levo primer stanovanjske gradnje zadnjega desetletja, ki je sicer »na meji« primerne oblikovanja in je podobno gradnji celo izven države ter bolj pozitivne kompleksne gradnje	15
Slika 18: Primeri slabše gradnje ali prenove ob avtohtonih trških stavbah	16

Slika 19: Primer večstanovanjske gradnje oblikovno manj uspešno izvedene v dveh fazah	16
Slika 20: Primeri različnih dozidav, nadzidav, izbora barve fasade enodružinske prostostoječe gradnje, ki so v povprečju strokovno neprimerni.....	16
Slika 21: Primer oblikovanja trgovske stavbe, ki ne presega povprečnih kakovosti in se lahko oz. se pojavlja v podobni obliki marsikje.....	16
Slika 22: Proizvodno območje brez oblikovnih presežkov gradnje z bogatejšo ozelenitvijo	17
Slika 23: »Obrtne« stavbe s svojimi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in dvorišči v »obrtne« conih, ki ni ustrezno locirana (ob reki Bistrici in kulturnem spomeniku) in je posledica predhodne proizvodne dejavnosti, predstavljajo vizualno degradacijo	17
Slika 24: Prikaz območja razpotegnjenega središča Zg. Mute	17
Slika 25: Pogled na osrednjo potezo, ki predstavlja središče naselja v smeri proti severu in jugu	18
Slika 26: Trikotni zaključek osrednje poteze središča in večje parkirišče ob občinski stavbi, ki bi ga bilo potrebno na osnovi kocepta celostne ureditve središča preoblikovati oz. prestrukturirati.....	18
Slika 27: Središče Sp. Mute, ki je potrebno določenih posegov, da se tudi zaradi vloge kakovostno in programsko »dvigne«, ker prostor celo deluje do določene stopnje »amorfno«	18
Slika 28: Pogled na glavni dominantni, cerkev Sv. Marjeta (1) in Rotunda Sv. Janeza Krstnika (2)	19
Slika 29: Posamezna znamenja, ki s svojo postavitvijo in pomenom prostor vsebinsko dopolnjujejo	19
Slika 30: Skica javnih površin v naselju Muta	20
Slika 31: Primeri javnih povoznih, pohodnih površin, drevoredne zasaditve in drugih parkovnih ureditev oz. zelenic, ki so še najbolj urejeni.....	20
Slika 32: Primera slabše in ne kontinuirano urejenih javnih površin (pločnik, povozna površina – cesta), ki so predmet dodatnih posegov	21
Slika 33: Tudi nekatera parkirišča in zelenice so predmet dodatne ureditve oz. preureditve	21
Slika 34: Nekateri pešpoti so se načeloma uredile vendar se niso vzdrževale kot bi bilo potrebno, druge pa se še sploh niso in so ostale le kot prostorski rezervat	21
Slika 35: Tudi manjše ureditve na križiščih ali ob večstanovanjski gradnji (otroška igrišča, parkovne ureditve) predstavljajo v določenih primerih le »dobro namero« oz. »začetek« - del ureditve, ki bi jo bilo potrebno »zaključiti« oz. nadgraditi	21
Slika 36: Prav tako na osnovi le dela izvedenih dobrih ureditev pešpoti in premostitvenih struktur, je potrebno tudi ostale prisotne in nove podobno oz. celovito urediti in vzdrževati, tako da se oblikuje zaokrožen in funkcionalen sistem.....	22
Slika 37: Prikaz kulturne dediščine v naselju Muta in bližnji okolici	22
Slika 38: Prikaz podrobnejše namenske rabe zemljišč iz PUP znotraj območja občinskega središča občine Muta in razmestitev različnih nestanovanjskih dejavnosti (v okviru prikaza enega simbola je prisotnih tudi več dejavnosti)	24
Slika 39: Prikaz povprečne izkoriščenosti prostora z enodružinsko stanovanjsko gradnjo, na območju centralnih dejavnosti in na površinah za proizvodnjo (cona »Caravaning«).....	25
Slika 40: Del »obrtne cone« - mešanega območja, ki je potencialni predmet prenove in prestrukturiranja.....	25
Slika 41: Grafični prikaz nezazidanih zazidljivih zemljišč na območju UON Muta in gospodarski conih iz veljavnega plana. Območje sprejetega veljavnega OPPN označeno z modrim krogom.....	26
Slika 42: Cestno omrežje Mute	27

Slika 43: Prikaz nekaterih območij oz. lokacij in povezav z predhodno opisanimi problemi ali potrebnimi posegi, s katerimi bi se stanje v naselju še izboljšalo	31
Slika 44: Intenzivnost povezovanja s sosednjimi občinskimi in drugimi regionalnimi, nacionalnimi središči v regiji ali izven nje.	32
Slika 45: Prikaz nekaterih varstvenih struktur oz. režimov	33
Slika 46: Možne smeri razvoja	34
Slika 47: Grafični prikaz meje urbanističnega načrta za naselje Muta, stavbnih zemljišč iz veljavnega plana ter območij načrtovanih sprememb namenske rabe z urbanističnim načrtom.....	36
Slika 48: Koncept razvoja naselja Muta	38
Slika 49: Prepoznane temeljne strukture v naselju Muta	39
Slika 50: Prepoznane poteze v naselju.....	41
Slika 51: Pomembnejše poteze z vidika prepoznavnosti oz. oblikovanja	45
Slika 52: Območja oblikovanja.....	46
Posebno območje – športno turistični center »Mitnica«, ki predstavlja tudi zaključek ureditve ob Bistrici	47
Slika 53: Prikaz oblikovno pomembnih območij.....	47
Slika 54: Posegi v Zg. Muti morajo ohranjati vzpostavljeno veduto na naselje z osrednjo dominantno	48
Slika 55: Prikaz reke Drave – zunanjega elementa zelenega sistema ob športno turističnem centru »Mitnica«	51
Slika 56: Strukture notranjega in zunanjega zelenega sistema	52
Slika 57: Prikaz nekaterih struktur – dopolnitve notranjega zelenega sistema	53
Slika 58: Struktura prebivalstva, ki se izobražuje, glede na kraj šolanja v občini Muta (Vir: Popis prebivalstva, 2002)	54
Slika 59: Koncept prometnega omrežja s prikazom območij različnih rab	56
Slika 60: Prikaz območij podrobnejše namenske rabe in enot urejanja prostora na območju UN za naselje Muta	73
Slika 61: Dva primera avtohtonega oblikovanja in treji, ki že predstavlja njegovo še sprejemljivo »posnemanje«	74
Slika 62: Primera, kjer so osnovne značilnosti avtohtonega stavbarstva »posnemanje« vendar z neustreznimi dodatki in barvami fasad, kar se naj ne bi ponovilo	74
Slika 63: Primer enodružinske in večstanovanjske gradnje, ki bi bila dopustna le na območjih z določenim različnim oblikovanjem in primer avtohtonega večstanovanjskega objekta ob mljašem večstanovanjskem, ki manj uspešno oblikovno doponjuje prostor oz. posnema prvega.....	74
Slika 64: Primeri večstanovanjske gradnje, ki povzema bolj ali manj uspešno določene značilnosti avtohtone gradnje in primer mlajše večstanovanjske gradnje drugih gabaritov kot jih ima starejša »horizontalno usmerjena« z kakovostnim elementom »gangom« oz. »balkonom«	75
Slika 65: Prvotni dvorec danes javna stavba – občinska uprava in stavba osnovne šole zgrajene v različnih fazah in z različnim oblikovanjem, ki še upošteva vertikalni gabarit osrednjega dela naselja	75
Slika 66: Gradnja, ki po zasnovi tlorisa odstopa od vzorcev in je tudi prenizka v predmetnem še vedno osrednjem prostoru, v katerem morajo stavbe upoštevati hierarhično nadrejeno vlogo	75

Slika 67: Proizvodni objekt, ki oblikovno ne odstopa od povprečja istovrstnih, vendar pa bi lahko s kvalitetnejšim oblikovanjem bistveno bolj doprinesel k identiteti in kakovosti območja, lastni vlogi itd.....	76
Slika 68: Prikaz predloga načinov urejanja posameznih delov naselja Muta.....	81

KAZALO TABEL

Tabela 1: Enote nepremične kulturne dediščine po podatkih Register nepremične kulturne dediščine (eVRD; stanje na dan 6. 8. 2013).....	23
Tabela 2: Bilanca nezazidanih zazidljivih stavbnih zemljišč v naselju Muta in gospodarski coni .	26
Tabela 3: Gibanje števila prebivalstva v občini Muta n statističnem naselju Muta.....	29
Tabela 4: Seznam sprememb namenske rabe površin z urbanističnim načrtom s podrobnejšo obrazložitvijo načrtovane spremembe	36
Tabela 5: Prikaz sestave oznake posamezne enote urejanja prostora v naselju	71
Tabela 6: Vrste in število EUP na območju urbanističnega načrta za naselje Muta	72
Tabela 7: Tabelarni prikaz predpisanih količin požarne vode za posamezne stavbe.....	78

B. KARTOGRAFSKI DEL

Št. karte	Naslov karte	Merilo
KONCEPTUALNI DEL		
1.	PRIKAZ OSNOVNIH IZHODIŠČ ZA USMERJANJE RAZVOJA NASELJA	1 : 10.000
2.	KONCEPT URBANISTIČNEGA OBLIKOVANJA	1 : 10.000
3.	KONCEPT ARHITEKTURNEGA OBLIKOVANJA	1 : 10.000
4.	KONCEPT ZELENEGA SISTEMA	1 : 10.000
5.	KONCEPT OPREMLJANJA Z GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO	1 : 10.000
6.	KONCEPT PROMETNEGA OMREŽJA	1 : 10.000
7.	KONCEPT PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE	1 : 10.000
PODROBNEJŠI DEL		
8.	PRIKAZ PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE IN ENOT UREJANJA PROSTORA	1 : 5.000

UVOD

Urbanistični načrt je skladno z določili Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt, Ur. list RS, št. 33/07 in njegovimi spremembami) in Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. list RS, št. 99/2007) obvezna strokovna podlaga izdelana z metodami prostorskega, urbanističnega, arhitekturnega in krajinskega načrtovanja ter z metodami vključevanja prebivalstva in drugih zainteresiranih udeležencev, ki je ustrezno povzeta oz. predstavlja eno izmed osnov za strateški in izvedbeni del občinskega prostorskega načrta. Ta predstavlja prostorski akt občine, v katerem je opredeljen njen razvoj in določeni posegi za njeno območje v celoti.

Zato je na osnovi pogodbe št. 017/2013 med naročnikom Občino Muta in izvajalcem ZUM urbanizem, planiranje, projektiranje d.o.o. predmet naloge v nadaljevanju izdelava konceptualnega dela Urbanističnega načrta za naselje Muta, ki je občinsko središče v občini Muta.

Na podlagi pravnih določil konceptualni del urbanističnega načrta v nadaljevanju obsega gradivo v tekstualni in grafični obliki, z naslednjo vsebino:

- Koncept razvoja naselja kot najpomembnejše urbane funkcionalne celote v občini, vključno s konceptom območij prenove, notranjega razvoja, širitve in ostalih, za razvoj in urejanje naselja relevantnih območij:
- Koncept prometnega omrežja, vključno z javnim potniškim prometom
- Koncept urbanističnega in arhitekturnega oblikovanje
- Koncept zelenega sistema, vključno s površinami oz. območji, ki niso vključena v naselje, a se mora gospodarjenje na njih podrežati interesom poselitve
- Koncept prostorskih ureditev v povezavi z varstvom okolja
- Koncept oskrbe z energijo
- Koncept opremljanja stavbnih zemljišč z gospodarsko javno infrastrukturo
- Koncept namenske rabe zemljišč.

Navedena vsebina, ki se izjemoma lahko v delu še prilagodi oz. dopolni ali spremeni v fazi izdelave OPN zaradi časovne distance njegove priprave in drugih bolj ali manj naključnih momentov, pa je dopolnjena še z opredelitvijo enot urejanja prostora in podrobnejšo namensko rabo površin izvedbenega dela UN.

Za izdelavo so bile uporabljene poleg drugega relevantnega gradiva tudi izdelane Strokovne podlage za poselitev v občini Muta (ZUM d.o.o., št. naloge 8046, maj 2010) ter Spremembe in dopolnitve PUP za naselje Muta (ZUM d.o.o., št. naloge 6004, januar 2006) in dodatno proučene najmanj še:

- razmestitve dejavnosti v naselju,
- rabe zemljišč,
- izkoriščenosti prostora,
- morfološke, funkcijske in okoljske značilnosti ter dosedanja prenova naselja,
- druge relevantne značilnosti naselja,
- površine in območja v bližini naselja, ki mejijo na naselje in so nanj kakorkoli vezane, vključno s površinami, ki bi jih bilo variantno možno izločiti iz naselja,
- potrebe po prostoru.

1 IZHODIŠČA IN CILJI PROSTORSKEGA RAZVOJA NASELJA MUTA

1.1 IZHODIŠČA

Načrtovanje prostorskega razvoja občine in njenih naselij načeloma izhaja iz določenih zakonskih predpisov in iz veljavnih hierarhično nadrejenih državnih prostorskih aktov ter iz celovitega proučevanja in ugotovitev o fizičnem stanju občinskega prostora, družbeno gospodarskih razmerah, politikah prostora, trendih razvoja in med ostalim še najmanj iz izraženih konkretnih potreb in razvojnih programov ali projektov.

1.1.1 Pravne podlage

V nadaljevanju so le delno naštetja in delno vsebinsko predstavljena samo nekatera njihova določila, ki so se poleg drugih upoštevala pri izdelavi urbanističnega načrta za naselje Muta oziroma se je na njihovi osnovi proučevalo naselje in njegov razvoj, v okviru opredeljene vloge in razvoja poselitve v celi občini za potrebe izdelave novega prostorskega načrta občine.

Zakon o prostorskem načrtovanju - (ZPNačrt; Ur. list RS, št. 33/07, 70/08 – ZVO-1B, 108/09 – ZPNačrt-A, 90/10 – ZUPUDPP in 106/10 – popravek ZUPUDPP, 43/11 – ZKZ – C, 57/12, 109/12 in 35/13 - sklep US)

- V 3. členu so določeni cilji prostorskega načrtovanja:
 - Cilj prostorskega načrtovanja je omogočati skladen prostorski razvoj z obravnavo in usklajevanjem različnih potreb in interesov razvoja z javnimi koristmi na področjih varstva okolja, ohranjanja narave in kulturne dediščine, varstva naravnih virov, obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
 - Posege v prostor in prostorske ureditve je treba načrtovati tako, da se omogoča:
 - trajnostni razvoj v prostoru in učinkovita in gospodarna raba zemljišč,
 - kakovostne bivalne razmere,
 - prostorsko usklajeno in med seboj dopolnjujočo se razmestitev različnih dejavnosti v prostoru,
 - prenovo obstoječega, ki ima prednost pred graditvijo novega,
 - ohranjanje prepoznavnih značilnosti prostora,
 - sanacijo degradiranega prostora,
 - varstvo okolja, naravnih virov ter ohranjanje narave,
 - celostno ohranjanje kulturne dediščine, vključno z naselbinsko dediščino,
 - zagotavljanje zdravja prebivalstva,
 - funkcionalno oviranim osebam neoviran dostop do objektov in njihova uporaba skladno z zakonom ter
 - obrambo države in varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- V 6. členu so določena načela usmerjanja prostorskega razvoja naselij:
 - prostorski razvoj se usmerja in načrtuje na prostih, degradiranih in nezadostno izkoriščenih površinah znotraj obstoječih naselij, pri čemer ima prenova prednost pred novogradnjo;

- z razvojem naselij se ne sme slabšati kakovost življenjskega okolja in se morajo v čim večji meri ohranjati zelene površine naselja;
- širitev naselja je dopustna le, če znotraj obstoječega naselja nadaljnji prostorski razvoj ni možen;
- širitev naselja je treba prvenstveno usmerjati na zemljišča, ki so z vidika trajnostne rabe naravnih virov, ohranjanja najboljših kmetijskih zemljišč, ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine manj pomembna in so funkcionalno povezana z obstoječim naseljem.

V 41. členu je opredeljena zahteva po izdelavi urbanističnega načrta. Ta določa, da se vsebina strateškega in izvedbenega dela občinskega prostorskega načrta iz drugega in tretjega odstavka 39. člena tega zakona za območja posameznih mest ali naselij mestnega značaja ter drugih razvojnih središč, ki bodo zaradi predvidenega razvoja postala mesta ali naselja mestnega značaja, določi na podlagi urbanističnega načrta.

V 40., 42 in 43. člen pa se nanašajo na določevanje enot urejanja prostora, namenske rabe in druge prostorske izvedbene pogoje.

Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. l. RS 99/2007)

Predmetni pravilnik določa poleg vsebine novega prostorskega akta občine, ki se izdela za celotno območje občine, tudi v členih od 37. do 45. podrobnejšo vsebino urbanističnega načrta, ki je že predhodno navedena v uvodu predmetnega teksta. Razvoj naselij je konkretnije opredeljen v 33., 34., 35., in 36. členu pravilnika, ki določajo:

- razvoj naselja vključuje notranji razvoj naselja, prenovo in širitev. Notranji razvoj naselja in prenova imata prednost pred širitvijo naselja;
- območja notranjega razvoja naselja so površine, kjer se s prenovo, sanacijo, oziroma racionalno rabo ekstenzivno izrabljenih stavbnih zemljišč in ob skrbi za ohranjanje kvalitetne urbane in arhitekturne dediščine zagotavlja kvalitetnejše bivalne razmere.;
- območja prenove so območja ali površine, na katerih se izvaja celovita prenova ali delna prenova;
- celovita prenova se določi, kadar je treba izboljšati funkcionalne, tehnične, prostorsko-oblikovalske, bivalne, gospodarske, socialne, kulturne in ekološke razmere v določenem naselju ali delu naselja, ali kadar je ob tem mogoče z ohranitvijo identitetnih vrednosti naselja in arhitekture ter kulturne dediščine ustvariti kvalitetne pogoje za razvoj naselja. Območje celovite prenove se na podlagi strokovnih podlag občinskega prostorskega načrta lahko določi tudi za naselja, za katera ni predvidena izdelava urbanističnega načrta. Celovita prenova se izdela tudi za degradirana območja oziroma območja z več porušeni, poškodovani, neprimerno izrabljeni ali opuščeni objektov, ki so predmet prenove;
- območje delne prenove se določi za površine v naselju, ki so zaradi neprimerne ali ekstenzivne rabe, neustrezne kakovosti bivanja ali neprimerne komunalne opremljenosti razvrednotene;
- območja širitve naselja so površine za načrtno usmerjanje poselitve, ki jih ni mogoče zagotoviti z aktiviranjem prostih oziroma nezadostno izkoriščenih površin ali s prenovo

površin znotraj naselja. Kot območja širitve naselja se štejejo tudi območja iz 28. člena tega pravilnika;

- nove površine stavbnih zemljišč, ki pomenijo območje širitve naselja, se določijo na podlagi ugotovitev o razpoložljivih prostih kapacitetah v grajeni strukturi, možnostih prenove in sanacije ter razvojnih potreb občine in strateških usmeritev iz državnega strateškega prostorskega načrta. Za določanje obsega površin za širitev naselja je treba izdelati bilanco površin in upoštevati realen časovni okvir (približno 10–15 let).

Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdsprS – Ur. I. RS 76/2004)

Odlok med ostalim podrobneje vsebuje načela razvoja naselij, ki določajo:

- notranji razvoj naselij,
- širitev naselij,
- racionalno rabo zemljišč in objektov v naseljih,
- vrste in načine opredeljevanja podrobnejših namenskih rab (stanovanjska območja, območja centralnih površin, območja proizvodnih dejavnosti, javne površine, zelene površine, prometne površine,...)
- ter nenazadnje tudi arhitekturno prepoznavnost mest in drugih naselij.

Uredba o prostorskem redu Slovenije (UprS - Ur. I. RS 122/2004)

Ta določa:

– v 25. členu načrtovanje poselitvenih območij, tako da je treba zagotoviti: razvoj urbanih funkcij naselij (dejavnosti družbene infrastrukture, storitvene in oskrbne dejavnosti); prepletanje združljivih rab in raznolikost dejavnosti po zvrsti, obsegu in razmestitvi; razvoj območij osrednjih površin, ki naj se načrtuje v neposredni bližini prometnih vozlišč za javni potniški promet (petminutna dostopnost); celovito prenovo in revitalizacijo obstoječih območij mestnih središč, vključno z zagotavljanjem ustreznega zmogljivega javnega potniškega prometa in z večanjem faktorja izrabe prostorskih enot in to ob upoštevanju visokega deleža zelenih površin in drugih javnih odprtih prostorov, obstoječih kakovostnih prostorskih struktur varstva stavbne in naselbinske dediščine; ustrezno ponudbo funkcionalno in tehnološko različnih infrastrukturno opremljenih površin za proizvodne dejavnosti.

v 26. členu notranji razvoj poselitvenih območij, ki temelji na prenovi naselij in delov naselja in z zgostitvami ekstenzivno izrabljenih poseljenih površin, pri čemer je potrebno zagotavljati: da načrtovanje notranjega razvoja poselitvenega območja poteka praviloma po morfološko in funkcionalno zaokroženih območjih, ob obvezni obravnavi vpliva na razvoj celotnega poselitvenega območja; da se ohranja oziroma vzpostavlja uravnoteženo razmerje med grajenimi in zelenimi površinami ter drugimi javnimi odprtimi prostori v naselju; da se ekstenzivno izrabljene poseljene površine zgoščajo do dovoljene stopnje izkoriščenosti zemljišč za gradnjo in da se upošteva varstveni režim; da se ohranjajo in razvijajo kvalitetne urbanistične zasnove in vzorci.

v 29. členu širitev poselitvenih območij, ki je dopustna kadar smotrnega razvoja in skladnosti urbanih kvalitet ni mogoče zagotoviti z notranjim razvojem naselja in ko so že izkoriščene proste površine oziroma lokacije, ki so primerne za zgostitve, prenovo ali spremembo rabe. Pri načrtovanju območja za širitev naselja je treba upoštevati: tip, položaj in vlogo naselja v omrežju

naselij in v odnosu do drugih naselij, predvideni demografski razvoj, socialne razmere, posebnosti posameznih družbenih skupin, ki izhajajo iz specifičnih zgodovinskih in družbenih pogojev, ter družbeno sprejemljivost, strukturno urejenost prostora, območja naravnih vrednot, biotske raznovrstnosti in zavarovana območja ter območja kulturne dediščine, stanje zelenih in drugih odprtih bivalnih površin, prilagajanje naselja naravnim in krajinskim značilnostim prostora, razporeditev in organizacijo dejavnosti v naselju, možnost funkcionalnega in morfološkega zgoščanja ter zaokroževanja razpršene gradnje v neposredni bližini poselitvenega območja pod pogoji iz sedmega odstavka 99. člena te uredbe, funkcionalno oziroma geografsko povezanost zemljišč z obstoječim naseljem, možnost sanacije komunalne opremljenosti in vzpostavljanja kvalitetnejšega bivalnega in delovnega okolja v obstoječem delu naselja, možnost priključitve na prometno in energetska infrastrukturo, infrastrukturo elektronskih komunikacij ter infrastrukturo oskrbe z vodo in odvajanja ter čiščenja odpadne in padavinske vode, skladno s programi opremljanja zemljišč, kakovost zemljišč za gradnjo, ocene nevarnosti zaradi naravnih in drugih nesreč, ki dopuščajo varno širitev naselij,...

Poleg usmeritev, določil in temeljnih načel, ki izhajajo iz predhodno predstavljenih državnih prostorskih aktov in prostorskih pravnih podlag, so upoštevana pri izdelavi predmetnega urbanističnega načrta še druga relevantna določila in vsebine, ki opredeljujejo trajnostni razvoj, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter druge vrednote načrtovanja in ki izhajajo iz veljavnih mednarodnih, državnih, regionalnih in občinskih dokumentov, predpisov, aktov.

1.1.2 Obstoječe stanje

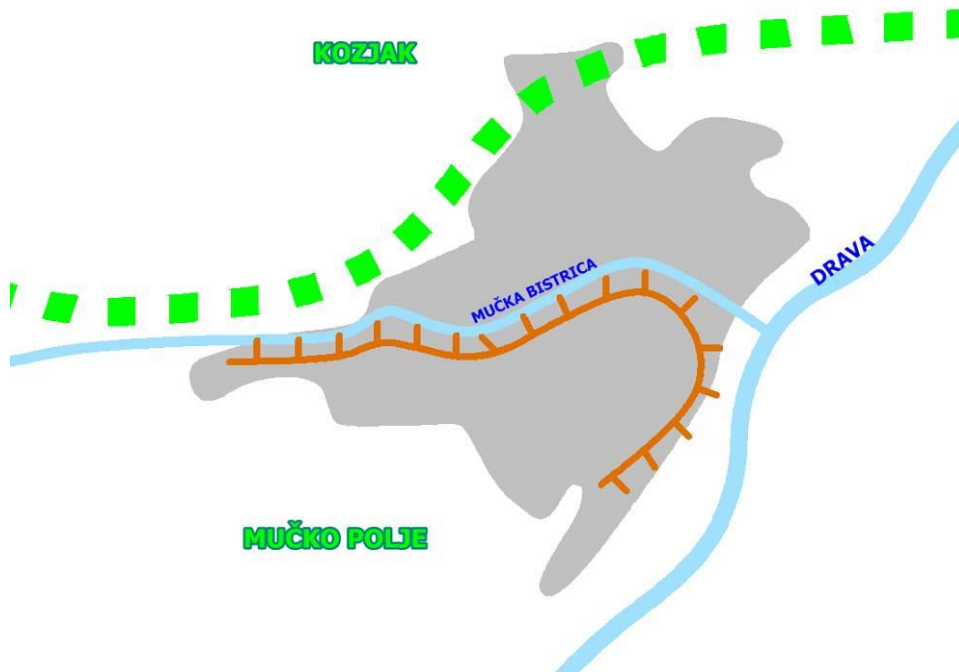
1.1.2.1 RAZVOJ IN LEGA

Razvoj

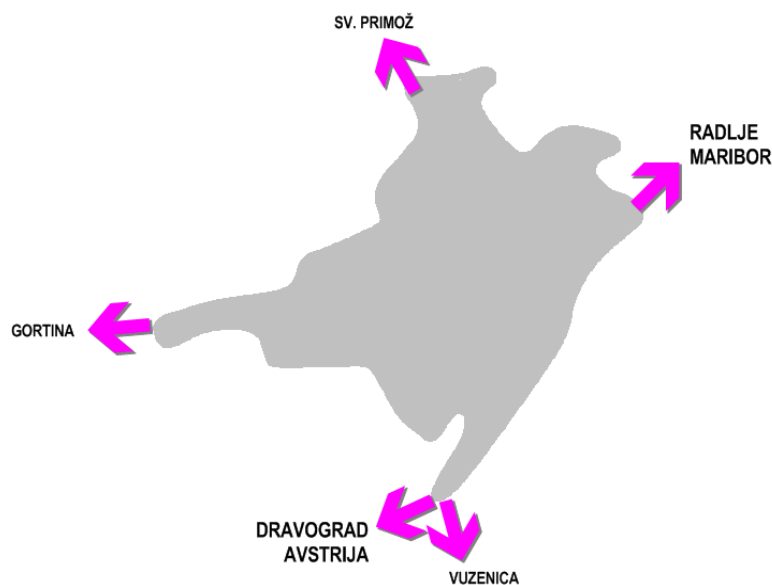
Zametki naselja Muta so v Spodnji Muti, ki je nastalo pod najvišjo Dravsko teraso ob reki Mučki Bistrici. V osnovi gručasto središčno naselje (Krajevni leksikon, 1995) se je razvijalo na račun razvoja večstoletnega lokalnega gospodarstva, kovaštva in fužinarstva. Središče je slikovito, z značilnimi srednjeveškimi trškimi hišami, ob vzhodnem robu pa je locirana okrogla romansko-gotska cerkev Sv. Janeza Krstnika – Rotunda. Drugi del naselja, Zgornja Muta, se je oblikovalo ob cerkvi Sv. Marjete, ob ježi dravske terase. Jedro tega dela naselja je manjše. Tukaj je veliko stanovanjskih objektov, blokov in enodružinskih hiš, poleg tega pa je tukaj skoncentriranih večina oskrbovalnih, storitvenih in upravnih dejavnosti.

Lega

Naselje Muta leži v mezoregionalni enoti Pohorje, Strojna in Kozjak, natančneje, kjer se Dravska dolina razširi v Mučko polje (ob reki Mučka Bistrica) ter ob regionalni cesti Maribor – Dravograd. Naselje tvorita dva dela, Zgornja in Spodnja Muta. Slednja je starejšega nastanka in leži pod najvišjo Dravsko teraso, Zgornja Muta pa je locirana na robu Muškega polja, ob ježi Dravske terase. Urbanistično določeno naselje Muta obsega 101,7 ha, gospodarska cona in pokopališče na zahodu, ki se vključita v UN pa 29,2 ha.

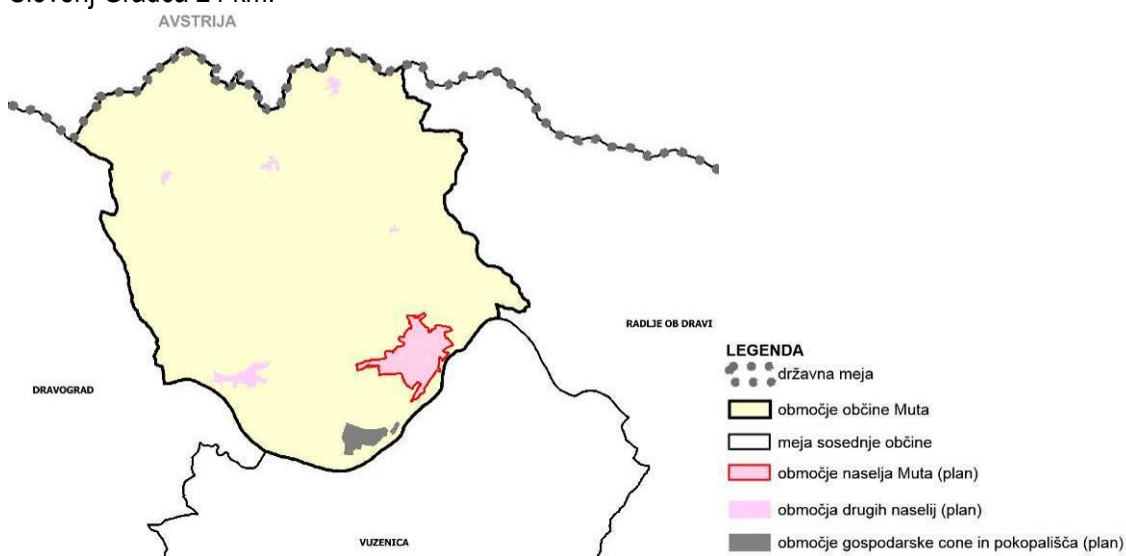
Slika 1: Vpetost naselja Muta med naravne pokrajinske elemente

Slika 2: Prometni položaj občinskega središča – prikaz glavnih regionalnih in meddržavnih prometnih povezav

S sosednjimi naselji in središči drugih občin se povezuje z glavno cesto I. reda Maribor – Dravograd in regionalno cesto III. reda Muta – Gortina, ki se nanjo priključi na skrajnem jugu. Ostalo prometno omrežje v naselju pa tvorijo lokalne ceste in javne poti.

Naselje Muta je od bližnjih občinskih središč oddaljeno do 10 km do naselij Vuzenica in Radlje ob Dravi in 14 km od Dravograda. Do občinskih središč višjega ranga, pa, od Maribora 48 km in Slovenj Gradca 24 km.

Slika 1: Administrativni položaj naselja Muta v medobčinskem in občinskem prostoru

V skladu z OdSPRS leži občina Muta v območju gospodarskega sodelovanja dveh držav, Slovenije in Avstrije, ter leži v gravitacijskem območju središča nacionalnega pomena, Dravograda ter ob pomembni prometni povezavi Maribor – Dravograd, ki se nadaljuje naprej proti Avstriji in Slovenj Gradcu. Zato se tudi spodbuja razvoj naselja Muta kot občinskega središča ob »pomembnih infrastrukturnih koridorjih«.

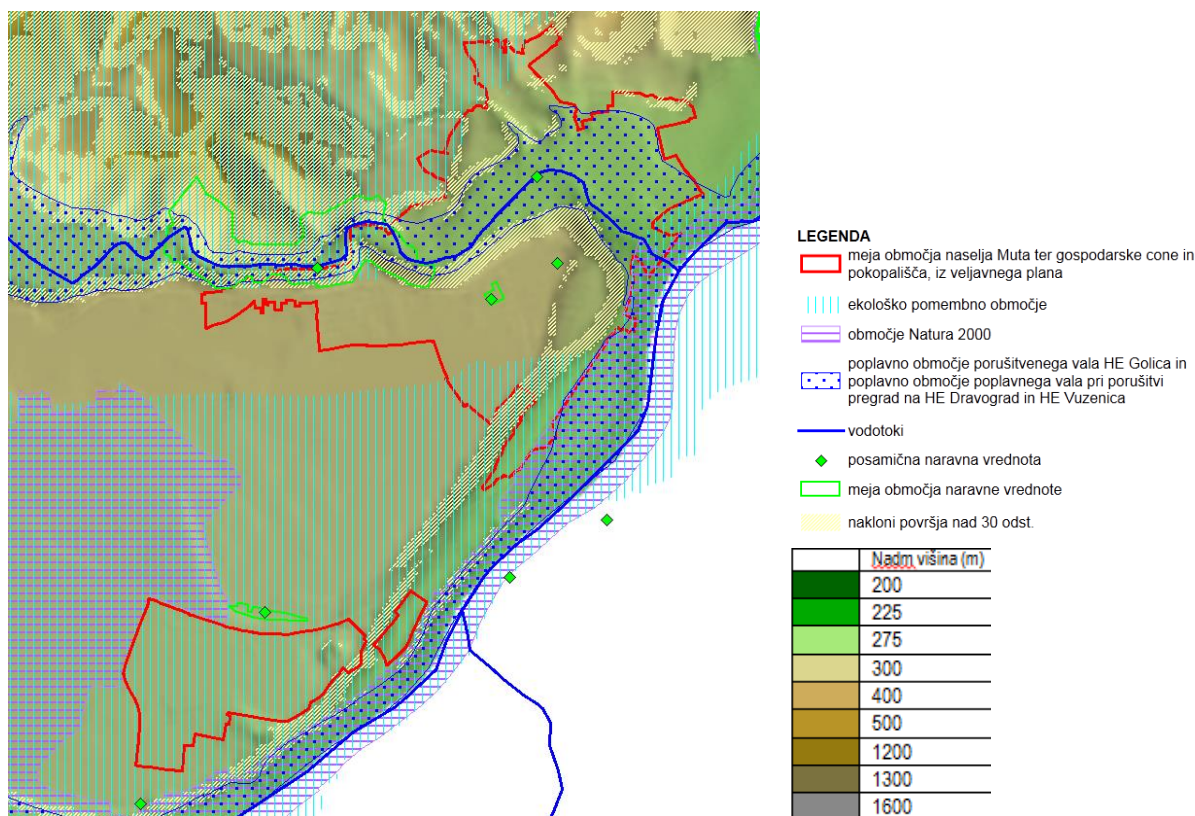
1.1.2.2 NARAVNE DANOSTI

Na sotočju reke Mučke Bistrice in Drave se ozka Dravska dolina razširi. Tukaj se je formiralo prvotno jedro naselja Muta, ki se je kasneje razširilo še na višje ležečo teraso in bližnja pobočja Kozjaka. Geološko zgradbo tega območja tvorijo pretežno kvartarne naplavine pretežno silikanskega proda in peska, v katerih se je oblikoval ravninski svet, ki ga reka Mučka Bistrica, s svojo ozko dolino deli na dva dela, ki sta višinsko izrazito ločena.

Značilnost širšega območja je zmerno celinsko podnebje osrednje Slovenije, z značilno nižjimi aprilskimi temperaturami od oktobrskih, s povprečno količino 1100 – 1300 mm padavin letno, povprečno januarsko temperaturo od -2 do -4 °C ter povprečno julijsko od 18 do 20 °C.

Prsti tega območja predstavljajo pretežno rankerji, rjave, kisle rjave in izprane prsti na nekarbonatnem produ in pesku, ki so za kmetijsko obdelavo zelo ugodne.

Po seizmološki karti izdelani za Slovenijo, s povratno dobo 500 let, ozemlje občine pade v cono s 6. stopnjo potresne ogroženosti po MCS lestvici.

Slika 2: Naravnogeografske razmere na območju naselja Muta

Na severu naselja krajino tvorijo pretežno gozdovi, ki se izmenjujejo s travniki in pašniki, na zahodu, vzhodu in jugu pa pretežno kmetijska zemljišča (njive, sadovnjaki, pašniki in travniki).

Naravno vegetacijo ob naselju tvori kisloljubni gozd bukve, kostanja in hrastov, ki je precej spremenjen in ga mnogokje že nadomešča tudi gozd rdečega bora in borovničevja, ob vodotokih pa raste vlagoljubno rastje.

Območje ni poplavno ogroženo.

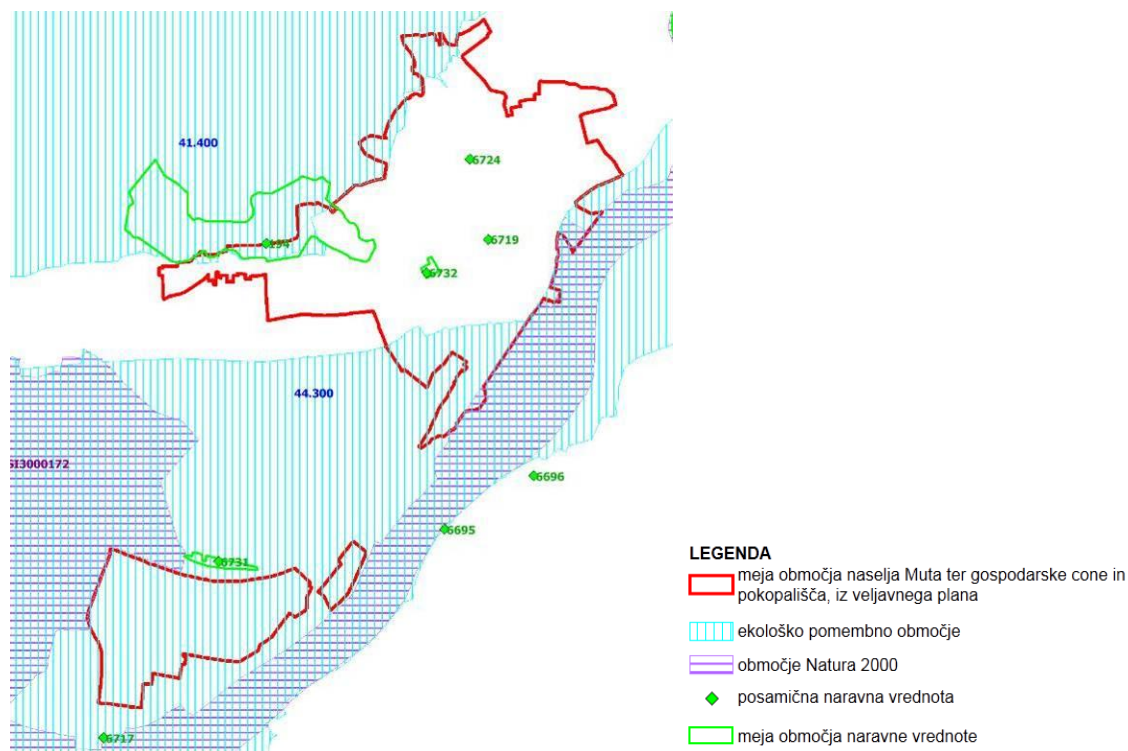
Naravne vrednote

Naravne vrednote na območju občine, ki se na osnovi varstvenih režimov kot izhodišče za načrtovanje prostorskega razvoja proučeno vključujejo v koncept, so opredeljene v:

- Uredbi o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000 (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12);
- Uredbi o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04);
- Pravilniku o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09 93/10).

Severni in južni del naselja segata v ekološko pomembni območji 41.400 - Kobansko (severni del naselja) in 44.300 - Zgornja Drava (južni del naselja). Posamični južni deli naselja segajo v območje Natura 2000 (SI3000172 - Zgornja Drava s pritoki).

Del območja naselja sega v območje naravne vrednote Mučka Bistrica – soteska (ID 194), v osrednjem delu naselja pa je kot naravna vrednota zaščiten Šolski park v Zgornji Muti (ID 6.732). V naselju sta dve drevesni naravni vrednoti, in sicer cerkvena lipa v Zgornji Muti (ID 6.719) in veliki jesen nad jezom v Spodnji Muti (ID 6.724).

Slika 3: Prikaz območij varstva narave na območju naselja Muta ter gospodarske cone in pokopališča zahodno od naselja

1.1.2.3 USTVARJENE DANOSTI

1.1.2.3.1 Strukture naselja

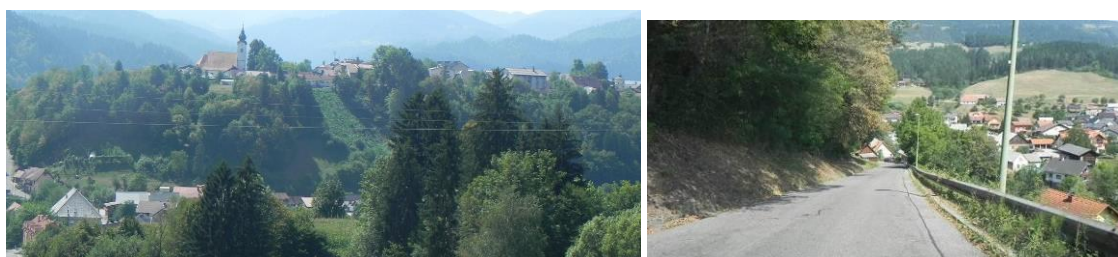
Morfološka zgradba

Bolj ali manj strnjeno naselje Muta (A) je v osnovi morfološko sestavljeno iz dveh delov na različnih nadmorskih višinah. In sicer je osrednji - glavni (1) lociran na Dravski terasi oz. ravnini Mučkega polja (Zg. Muta), drugi - starejši del (2) pa na spodnjem nivoju ob njenem vznožju ob reki Bistrici, ki se izliva v reko Dravo (Sp. Muta). Poleg višinske razlike sta v večjem delu z reko ločena in hkrati povezana s prometnicami ter naravno vegetacijo na brežini terase.

Njegov dislociran (B) del, ki je mlajšega izvora in prostorsko načrtovan zaradi neustrezno lociranih, utesnenih in omejenih proizvodnih površin v naselju, pa predstavlja še območje za proizvodnjo s površinami srednješolskega izobraževalnega centra, odlaganjem odpadkov in pokopališčem med reko Dravo in regionalno – državno cesto Maribor – Dravograd.

Slika 4: Sestavna dela naselja Muta (1 - Zg. Muta, 2 - Sp. Muta), ki predstavljata eno poselitveno enoto - A na dveh višinskih nivojih med seboj komunikacijsko povezana z dvema prometnicama in peš potmi ter območje industrijske cone Caravaning - B (proizvodne površine in površine srednješolskega izobraževalnega centra – 3, površine za odlaganje odpadkov - 5 in pokopališče - 4 z vmesnimi nezazidanimi površinami), ki je zaradi funkcionalne povezanosti z naseljem njegov sestavni del

Slika 5: Pogled na občinsko središče oz. naselje Muta sestavljeno iz »dveh delov« višinsko različno ležečih : Zgornje Mute in Spodnje Mute, ki sta med seboj manj ustrezno prometno povezani oz. ločeni z vodotokom in brežino

Vsak izmed navedenih »osnovnih« delov naselja pa obsega posamezna območja s čitljivim morfološkim vzorcem in vmesna - prehodna ali »robna - mejna« območja s slabše oblikovanim vzorcem, kjer ta ni dosledno upoštevan – spoštovan oz. se je gradnja izvajala zaradi različnih razlogov po drugih principih.

Tako ima osrednji in mlajši del naselja Muta - to je Zgornja Muta morfološki vzorec - 1, ki ga tvorijo nanizani funkcijsko in oblikovno različni objekti ob dostopnih prometnicah, katere so povezane v relativno pravilno in zaključeno prometno mrežo. Poslednja pa ne vključuje osrednjega »trga«, temveč v delu v celoti predstavlja osrednji prostor naselja z »obdajajočimi« večjimi pohodnimi površinami ob objektih.

Slika 6: Prikaz morfološkega vzorca pozidave v osrednjem delu naselja Muta – 1 oz. v Zg. Muti in »osrednjega« prostora ob glavni prometnici skozi naselje

Izven osrednjega dela naselja pa se je neposredno ob njem in/ali vzdolž primarnih prometnih povezav vzpostavila mlajša pretežno organizirana tudi kompleksna pozidava z ortogonalnimi vzorci »tepih zazidave« - 3, 4, 5.

Slika 7: Primer mlajše »pravilne – tepih« pozidave na skrajnem zahodnem delu Zg. Mute in kompleksne zazidave »Flisovo«

Nižje ležeči starejši del Mute oz. Spodnja Muta - 2 pa je v jedru gručasto zasnovana - 2 (z manj izrazitim prostorom, ki bi lahko predstavljal »trg« ali vsebinsko določeno ploščad), od koder se je postopoma širila prilagojeno terenskim razmeram, prostorskim strukturam (reka Mučka Bistrica) in programu. Tako se je na vzhodni strani »jedra« oblikovalo stanovanjsko območje z bolj pravilno prometno mrežo in zazidavo ob njej - 6, jugovzhodno in jugozahodno pa proizvodno - 7 in obrtno območje - 8 z longitudinalno zasnovano, ki sledi prometnici in vodotoku ter vznožju brežine terase. Na pobočju Kozjaka oz. v severnem delu se je prilagojeno terenu in vizualno

izpostavljena oblikovala še mlajša prostorstoječa enodružinska gradnja – 9 in med reko Dravo ter državno ceso še športno rekreacijsko in turistično območje – 10.

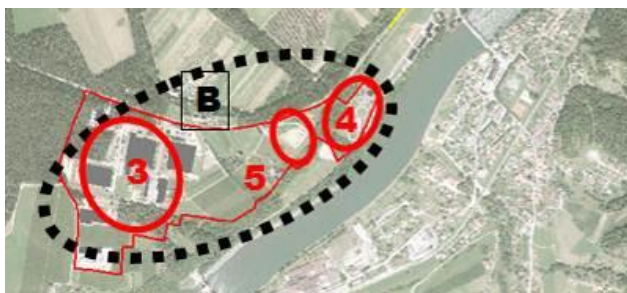
Slika 8: Morfološko zgradbo - vzorec v jedru Sp. Mute (2) in njenega »mlajšega« dela (6) vključno s proizvodnim (7) in »obrnim« (8) kompleksom ob reki Bistrici, območja športa in rekreacije ter območja stanovanjske gradnje na pobočju Kozjaka, tvorijo poleg prometnic in drugih urbanističnih struktur funkcionalno, tipološko, oblikovno različne stavbe različno locirane

Med obema Mutama in med dvema prometnicama, ki predstavljata dostop do Zg. Mute, pa se je na spodnjem nivoju brežine izoblikovalo še območje različnih dejavnosti - 11, ki je v veljavnem prostorskem planu opredeljeno kot proizvodno - v obliki gospodarske cone (oz. prej obrtno) in oblikuje vzorec neenake in neenotne vzdolžne pozidave ob komunikaciji

Slika 9: Območje različnih dejavnosti, ki oblikuje vzorec neenake in neenotne vzdolžne pozidave ob komunikaciji

Dislocirani del naselja - B, pa obsega območje proizvodnje – 3, katerega del so tudi površine srednješolskega izobraževalnega centra, odlagališče - 5 in območje pokopališča – 4 z vmesnimi nezazidanimi površinami. In sicer ima ta v delu, kjer so površine pozidane, relativno pravičen vzorec oz. je v obliki »mreže«. Del površin, ki je rezervat za širitev oz. za nove istovrstne dejavnosti, površine odlagališča in pokopališča, pa so zgolj nanizane - locirane ob dostopnih poteh znotraj določenih površin zanje.

Slika 10: Dislocirani sestavni del naselja oz. območje proizvodnje, ki se tudi v prostorskih aktih obravnava kot njegov del in ki ima le na zahodnem delu izoblikovan vzorec pozidave kot »mreža«

Robovi naselja

Glede na lego naselja oz. terenske razmere so njegovi robovi različno oblikovani oz. vzpostavljeni. In sicer so na ravninskem delu Zg. Mute pretežno bolj ravni, na delu Sp. Mute, ki že sega na pobočja Kozjaka pa prilagojeni konfiguraciji terena, zato jih je utemeljeno na delih spremeniti tudi ob upoštevanju parcelnih meja, gozdnega roba, itd...

Slika 11: Vzpostavljeni robovi naselja. Nekateri neravni oz./in še ne ustrezno izoblikovani robovi na delu pobočja Kozjaka so predmet preoblikovanja tudi zaradi zaokroževanja ter manjših zapolnitev in izravnav grajene strukture naselja.

Tipologija zazidave

V naselju je tako zaradi časovnega razpona gradnje kot trendov oblikovanja, funkcije stavb in drugih relevantnih faktorjev, prisotna različna tipologija in oblikovanje stavb.

Poleg obeh cerkva predstavljajo najstarejše stavbe še druge »trške« stanovanjske ali z drugo funkcijo ter kmetijske stavbe, bolj ali manj obnovljene, predvsem v obeh osrednjih delih naselja. Načeloma imajo strmo dvokapno, štirikapno streho, običajno krito z opečno kritino (izjemoma s šinkli), so pritlične ali enoetažne s podolgovatim tlorisom, s kletjo ali brez, s poudarjeno oblikovanimi arhitekturnimi elementi (okni, vrati, vogali....) itd.. Vse se zaradi ohranjanja identitete tako arhitekturne kot urbanistične oz. morfološko ambientalne varujejo in v skladu z varstvenimi režimi prenavljajo, vzdržujejo itd...

Slika 12: Primeri oblikovanja najstarejših profanih stavb

Pri gradnji savb po vojni pa so se v večji meri značilnosti avtohtonega stavbarstva zanemarile. Te so prisotne ali zelo redko ali v bolj ali manj uspešni različici.

Slika 13: Primera večstanovajske gradnje preteklega povojnega obdobja

Slika 14: Levo različna večstanovajska gradnja z pritlično nestanovanjsko dejavnostjo v središču Zg. Mute in osnovna šola, katere deli so bili grajeni v različnih obdobjih

Slika 15: Nestanovanjska gradnja (zdravstvena postaja, tržnica s trgovinami), ki poskuša posnemati določene principe gradnje avtohtonega stavbarstva

Enodružinske prostostoječe stanovanjske hiše so v povprečju kockaste, enonadstropne in imajo položno streho, nekatere pa so tudi visokopritlične ali atrijske. Značilni stavbni elementi, ki jih starejše hiše nimajo, so: balkon, vetrolov, uporaba kamna kot materiala za cokel, leseni dekorativni elementi na fasadi,...

Taki objekti povzročajo uniformiranost arhitekture v slovenskem prostoru in propad regijske arhitekturne identitete. Objekti so postavljeni v nizu ob prometnicah, ki vodijo skozi naselje, tako da dajejo vtis občestne vasi, hkrati pa povzročajo nedefiniranost meje naselja in uničevanje značilne arhitekturne krajine.

Slika 16: Primer enodružinske »uniformirane« gradnje okoli sedemdesetih do devetdesetih let

V zadnjem desetletju pa so objekti bolj prilagojeni avtohtonim vzorcem gradnje, tako da se vtis pozidanega prostora izboljšuje.

Slika 17: Levo primer stanovanjske gradnje zadnjega desetletja, ki je sicer »na meji« primerne oblikovanja in je podobno gradnji celo izven države ter bolj pozitivne kompleksne gradnje

Glede na družbenogospodarske trende, slabše kadrovske strokovne potenciale in med drugim najmanj še izoblikovano stopnjo povprečnega »okusa«, pa so se (in se še vedno) nemalokrat v prostoru pojavile tudi rešitve oz. posegi, ki pa ne prispevajo k dvigu kakovosti in celo predstavljajo obliko vizualne degradacije.

Tako poseben problem predvsem predstavljajo manjši posegi na že obstoječih objektih kot so na primer: dozidave, nadzidave in različne druge rekonstrukcije. Opisani posegi spreminjajo

določene morfološke in tipološke vzorce ter celo funkcije posameznih delov naselij. Zato so v večini primerov negativen pojav, ki se ne bi smel dopuščati. Sicer pa se variantno predmetnim posegom izognemo tudi tako, da imamo v naselju na razpolago dovolj novih oz. nezazidanih stavbnih zemljišč po dostopnih cenah, seveda pa ob vseh drugih (finančnih) ugodnih pogojih za gradnjo.

Slika 18: Primeri slabše gradnje ali prenove ob avtohtonih trških stavbah

Slika 19: Primer večstanovanjske gradnje oblikovno manj uspešno izvedene v dveh fazah

Slika 20: Primeri različnih dozidav, nadzidav, izbora barve fasade enodružinske prostostoječe gradnje, ki so v povprečju strokovno neprimerni

Ostali nestanovanjski objekti v različnih delih naselja so oblikovani na osnovi svoje funkcije, uporabe različnih materialov, trendov, itd..., brez izrazitejših in izstopajočih kvalitiet.

Slika 21: Primer oblikovanja trgovske stavbe, ki ne presega povprečnih kakovosti in se lahko oz. se pojavlja v podobni obliki marsikje

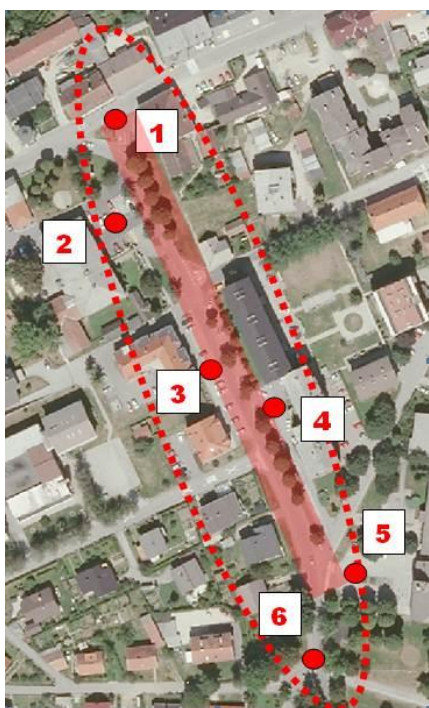

Slika 22: Proizvodno območje brez oblikovnih presežkov gradnje z bogatejšo ozelenitvijo

Slika 23: »Obrtne« stavbe s svojimi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in dvorišči v »obrtni« coni, ki ni ustrezno locirana (ob reki Bistrici in kulturnem spomeniku) in je posledica predhodne proizvodne dejavnosti, predstavljajo vizualno degradacijo

Središče, dominante

Slika 24: Prikaz območja razpotegnjenega središča Zg. Mute

Središče naselja Muta oz. Zg. Mute predstavlja zadovoljivo urejen prostor ob osrednji potezi - ob glavni cesti skozi naselje, ki se na severu razcepi in tvori »lično« urejeno trikotno križišče. Na pretežnem delu je skoraj monumentalno zasajena z drevoredom in posameznim drevjem, obzidana s stavbami višjih gabaritov, programsko je obogatena z površinami za parkiranje, zelenicami, pohodnimi površinami oz. manjšimi ploščadmi, ki so sestavni deli funkcionalnih dvorišč in z nestanovanjskimi dejavnostmi.

Slika 25: Pogled na osrednjo potezo, ki predstavlja središče naselja v smeri proti severu in jugu

Slika 26: Trikotni zaključek osrednje poteze središča in večje parkirišče ob občinski stavbi, ki bi ga bilo potrebno na osnovi kocepta celostne ureditve središča preoblikovati oz. prestrukturirati

Na Sp. Muti pa predstavlja središče pretežno povozni prostor oz. površine med večstanovanjsko gradnjo in reko Bistrico, ki ga še omejuje starejša prenovljena trška zgradba in druge mlajše. Glede na stanje, je potrebno izvesti posege, s katerimi bi se to bolje fizično uredilo, povezalo, vloga pa jasno izpostavila oz. odčitala. Pri tem pa je potrebno ohraniti oz. ne presežati vzpostavljeni višinski gabarit, volumne stavb in oblikovanje po avtohtonih vzorcih

Slika 27: Središče Sp. Mute, ki je potrebno določenih posegov, da se tudi zaradi vloge kakovostno in programsko »dvigne«, ker prostor celo deluje do določene stopnje »amorfno«.

Izraziti dominantni predstavljata obe cerkvi, od katerih je vizualno bolj izpostavljena na Zg. Muti, medtem ko je na Sp. Muti oz. Rotunda Sv. Janeza Krstnika neprimerno utesnejena med obstoječo gradnjo, ki jo v veliki meri zakriva.

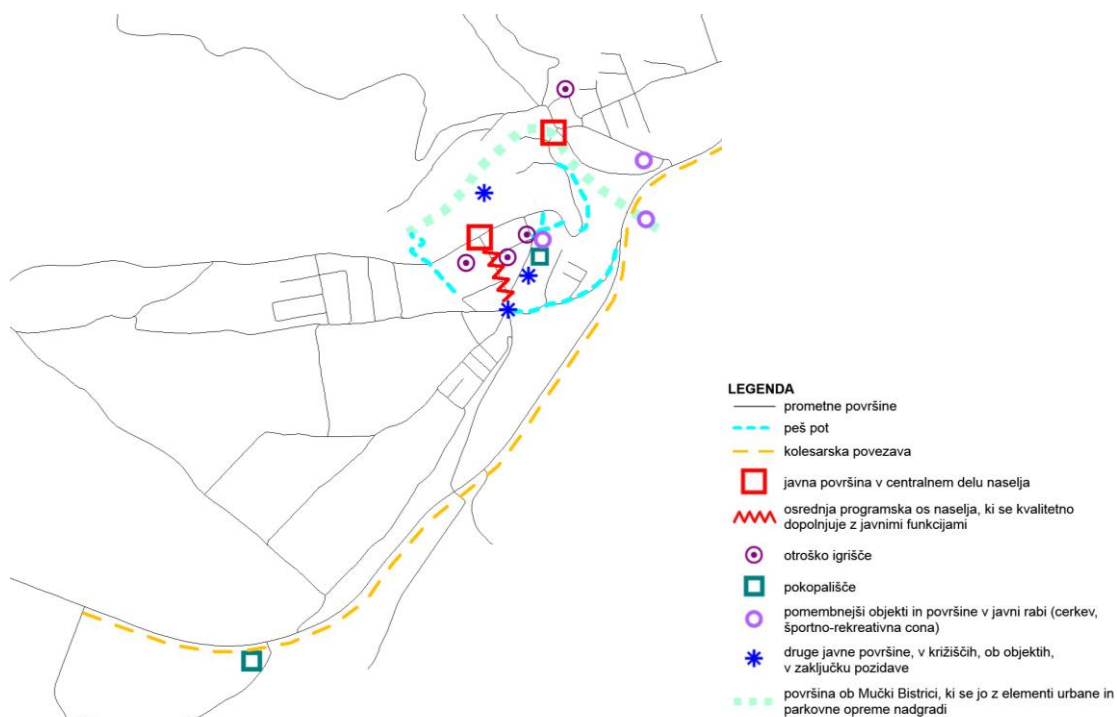
Slika 28: Pogled na glavni dominantni, cerkev Sv. Marjeta (1) in Rotunda Sv. Janeza Krstnika (2)

Druge dominantne večjih kakovosti in manjših dimenzij na posameznih lokacijah v naselju, ki se zaznajo bolj kot obeležja in ki niso tudi pomensko zanemarljiva, predstavljajo sakralna znamenja ob nekaterih poteh. Zaradi njihovega vpliva, je utemeljeno neposredno - vplivno okolje bolje urediti.

Slika 29: Posamezna znamenja, ki s svojo postavitvijo in pomenom prostor vsebinsko dopolnjujejo

Javne površine oz. »odprti prostor«, ambientalnost

Slika 30: Skica javnih površin v naselju Muta

Javne površine v naselju tvorijo vse prometne povozne površine vključno s kolesarskimi potmi, pločniki in najmanj še parkirišči, ploščadmi pred objekti, različnimi zelenicami in zasaditvami oz. drevoredi ter drugimi ureditvami zelenih, parkovnih in športnih površin brez izrazito oblikovanega trga.

Te so v povprečju v manj sprejemljivem stanju, brez presežkov (izjemi sta osrednji drevored in ureditev v trikotnem križišču), slabše fizično in vsebinsko povezane in zato tudi predstavljajo dodatni ureditveni in oblikovni potencial, s katerim bi se identitetno občinsko središče še bolje oblikovalo in prepoznalo. Z dodatno ureditvijo pa se variantno lahko poveča še ambientalnost posameznih zaključenih prostorov, zaradi katerih naselje postane bolj prijetno, atraktivno.....

Slika 31: Primeri javnih povoznih, pohodnih površin, drevoredne zasaditve in drugih parkovnih ureditev oz. zelenic, ki so še najbolj urejeni

Slika 32: *Primeri slabše in ne kontinuirano urejenih javnih površin (pločnik, povozna površina – cesta), ki so predmet dodatnih posegov*

Slika 33: *Tudi nekatera parkirišča in zelenice so predmet dodatne ureditve oz. preureditve*

Slika 34: *Nekatere pešpoti so se načeloma uredile vendar se niso vzdrževale kot bi bilo potrebno, druge pa se še sploh niso in so ostale le kot prostorski rezervat*

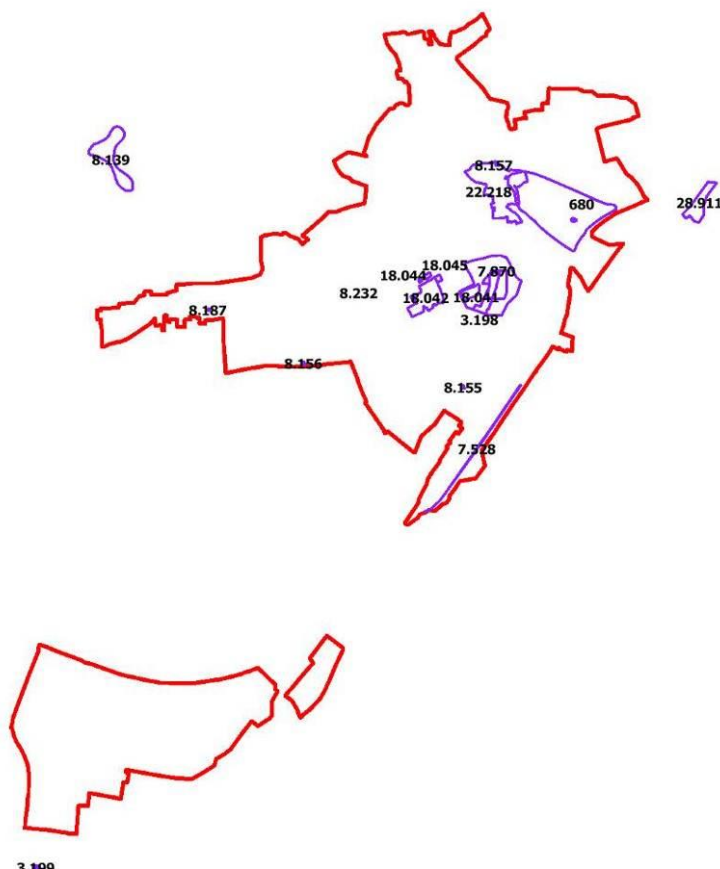

Slika 35: *Tudi manjše ureditve na križiščih ali ob večstanovanjski gradnji (otroška igrišča, parkovne ureditve) predstavljajo v določenih primerih le »dobro namero« oz. »začetek« - del ureditve, ki bi jo bilo potrebno »zaključiti« oz. nadgraditi*

Slika 36: Prav tako na osnovi le dela izvedenih dobrih ureditev pešpoti in premostitvenih struktur, je potrebno tudi ostale prisotne in nove podobno oz. celovito urediti in vzdrževati, tako da se oblikuje zaokrožen in funkcionalen sistem

1.1.2.3.2 Kulturna dediščina v naselju in njegovi neposredni bližini

Slika 37: Prikaz kulturne dediščine v naselju Muta in bližnji okolici

Tabela 1: Enote nepremične kulturne dediščine po podatkih Register nepremične kulturne dediščine (eVRD; stanje na dan 6. 8. 2013)

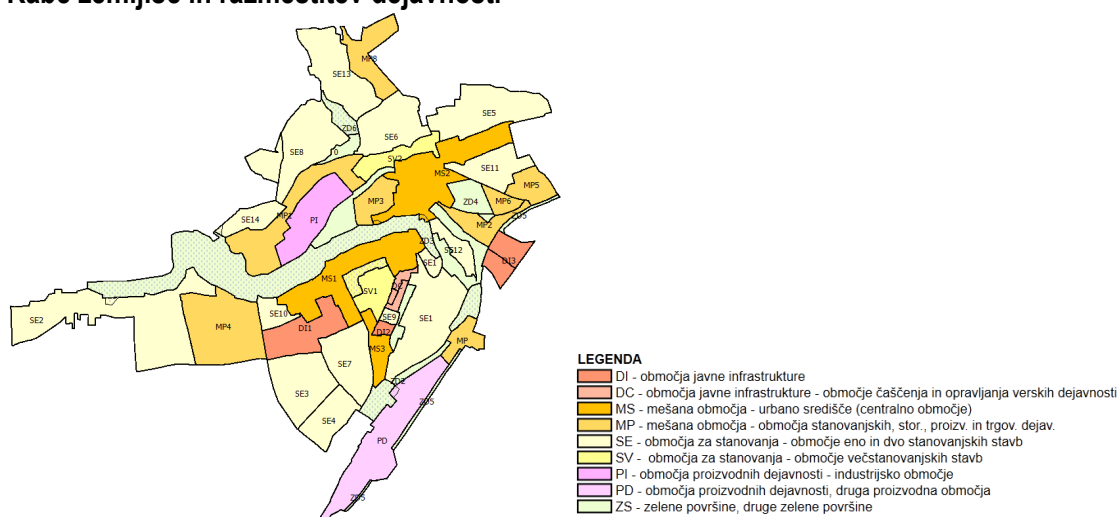
ESD	IME	TIP
8157	Muta - Figuralno znamenje sv. Janeza Nepomuka	sakralna stavbna dediščina
8156	Muta - Znamenje v Obrtni ulici	sakralna stavbna dediščina
8155	Muta - Znamenje ob cesti na Zgornji Muti	sakralna stavbna dediščina
7870	Muta - Arheološko najdišče Sv. Marjeta	arheološka dediščina
680	Muta - Cerkev sv. Janeza Krstnika	sakralna stavbna dediščina
8232	Muta - Vodni stolp	profana stavbna dediščina
8187	Muta - Drauebaherjeva bajta	profana stavbna dediščina
18045	Muta - Hiša Glavni trg 22	profana stavbna dediščina
18044	Muta - Hiša Glavni trg 27	profana stavbna dediščina
3198	Muta - Cerkev sv. Marjete	sakralna stavbna dediščina
7528	Muta - Rimska cesta	arheološka dediščina
22218	Muta - Trško jedro Spodnja Muta	naselbinska dediščina
18042	Muta - Graščina Kienhofen	profana stavbna dediščina
18041	Muta - Župnišče	profana stavbna dediščina

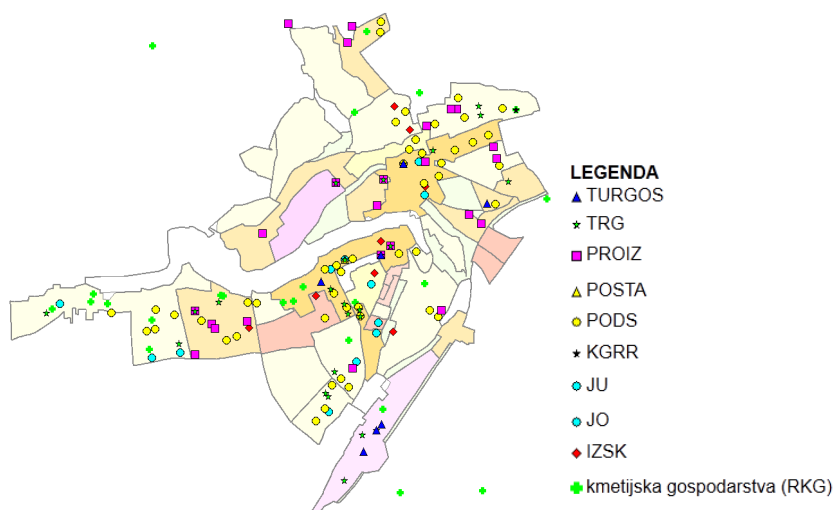
V bližini oz. bližnjih naselji pa je prisotna še kulturna dediščina, ki prav tako posredno vpliva na razvoj določenih struktur oz. dejavnosti naselja Muta

ESD	IME	TIP
28911	Muta – arheološko najdišče Turnerjeva skala	Arheološka dediščina
8139	Spodnja Muta – razvaline gradu	Profana stavbna dediščina

1.1.2.3.3 Analiza rabe zemljišč, razmestitev dejavnosti, izkoriščenosti prostora in zazidanosti zemljišč

Rabe zemljišč in razmestitev dejavnosti

Slika 38: Prikaz podrobnejše namenske rabe zemljišč iz PUP znotraj območja občinskega središča občine Muta in razmestitev različnih nestanovanjskih dejavnosti (v okviru prikaza enega simbola je prisotnih tudi več dejavnosti)

V naselju so prisotne in tudi v prostorskih aktih opredeljene (PUP, UZ) različne podrobnejše namenske rabe od stanovanjskih do centralnih in mešanih (po starem pravilniku), proizvodnih okoljskih, prometnih in zelenih (športno rekreacijskih in drugih). Te v glavnem odgovarjajo prostorskim razmeram sicer z izjemami (predvsem je bolj problematična »obrna« dejavnost v Sp. Muti, območje ob črpalki, kjer so mešane dejavnosti od trgovskih do gostinskih in stanovanjskih ter na določenih delih naselja prisotne nestanovanjske dejavnosti pomešane s stanovanji), ki se bodo upoštevale pri načrtovanju nadaljnjega razvoja oz. določitvi podrobnejših namenskih rab v skladu z novimi veljavnimi pravnimi podlagami, ki pa nekatere podrobnejše namenske rabe drugače poimenujejo in opredeljujejo – določajo npr.: (mešano območje ni več kategorija podrobnejše namenske rabe, uvedeno je centralno območje, itd...).

Na površinah podrobnejših namenskih rab so se pretežno skladno vzpostavile tudi različne posamezne dejavnosti. Njihova koncentracija je vsekakor v osrednjih delih naselja največja, se pa bolj množično pojavljajo tudi na določenih delih stanovanjskih območij in nekdanjih obrtnih oz. mešanih.

Načeloma med rabami in dejavnostmi, ki so se vzpostavljale - izvajale postopoma, niso izraženi večji konflikti, je pa razvojno strokovno opravičljivo in umestno območja okvirno v skladu z veljavno zakonodajo ohraniti ter meje med njimi oz. mejna območja dodatno proučeno urediti in določiti pogoje za potencialna prestrukturiranja, obnove ali novogradnje.

Izkoriščenost prostora in zazidanost zemljišč

Glede na lego Sp. Mute na konfiguracijsko še sprejemljivem terenu za gradnjo in prisotno vrstno zazidavo v Zg. Muti ter povprečne velikosti parcel, je izkoriščenost pozidanega prostora (izven nezazidanih površin) optimalna.

Tako je povprečna parcela za enodružinsko gradnjo v naselju velika cca 700 m², tlorisna površina stavbe cca 120 m², faktor izrabe praviloma do 0,4.

Izkoriščenost prostora centralnega območja in proizvodnih dejavnosti pa je med ostalim tudi zaradi morfologije in prestrukturiranja večjih proizvodnih obratov povprečna in primerljiva z podobnimi naselji in območji.

Zato večja ekstenzivnost v naselju izven nezazidanih sklenjenih površin ni prisotna in ne predstavlja povečanje bilance razpoložljivih nezazidanih zemljišč v naselju oz. ne omogoča na njih pomembnejšega notranjega razvoja.

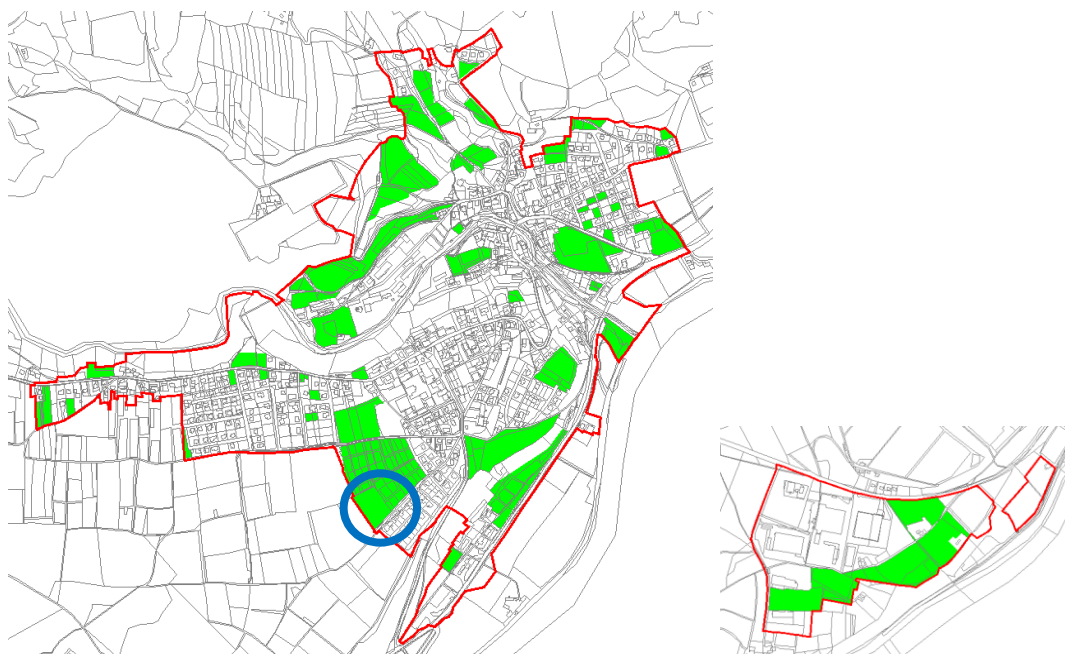

Slika 39: Prikaz povprečne izkoriščenosti prostora z enodružinsko stanovanjsko gradnjo, na območju centralnih dejavnosti in na površinah za proizvodnjo (cona »Caravaning«)

V Sp. Muti pa so v vplivnem območju cerkve Sv. Janeza Krstnika – Rotunde obrtni objekti oz. mešana cona, ki zaradi svoje (ne)urejenosti predstavlja degradirane površine. Te je potrebno tudi zaradi lege ob vodotoku, ureditve poteze oz. povezave s športno rekreacijskim in turističnim območjem »Mitnica« ter lege neposredno ob središču, vključiti v kompleksno prenovu in prestrukturirati, s čimer pa bi se bilanca razpoložljivih stavbnih zemljišč za stanovanjsko in centralno območje povečala.

Slika 40: Del »obrtne cone« - mešanega območja, ki je potencialni predmet prenovе in prestrukturiranja

Slika 41: Grafični prikaz nezazidanih zazidljivih zemljišč na območju UON Muta in gospodarski coni iz veljavnega plana. Območje sprejetega veljavnega OPPN označeno z modrim krogom.

Tabela 2: Bilanca nezazidanih zazidljivih stavbnih zemljišč v naselju Muta in gospodarski coni

Legenda:

S – stanovanja, C – centralne dejavnosti, I – proizvodnja, gospodarske dejavnosti, BC – športni center, BD – trgovski center, Z – zelene površine

	S	C	I	BC	BD	Z	SKUPAJ
IZVEN OPPN							
NEZAZIDANA - ZAZIDLJIVA	11,3	2,3	8,7	0,5	1,5	1,5	29,1
OPPN							
NEZAZIDANA - ZAZIDLJIVA	3,3 ha	-	-	-	-	-	3,3
SKUPNA BILANCA							
NEZAZIDANIH (ha)	14,6	2,3	8,7	0,5	1,5	1,5	29,1

Tudi na osnovi zgornjega prikaza in izračuna površin nezazidanih zemljišč izhaja, da je v naselju zadovoljiva bilanca za različne podrobnejše namenske rabe oz. za razvoj dejavnosti, ki se lahko na njih locirajo.

Bolj realen podatek pa predstavljajo predhodne bilance zmanjšane še za površine, ki so potrebne za izvedbo prometne in druge gospodarske javne infrastrukture, kar pomeni da jih je potrebno zmanjšati vsaj za cca 15 do 20 %.

Tako pridobljene vrednosti so torej potencial za gradnjo seveda brez vštete pogoja lastništva, ki v znatnem delu vpliva na razpoložljivost nezazidanih zemljišč.

Zato so variantno vključena nova stavbna zemljišča v naselje oz. sprememba osnovne namenske rabe površin ob naselju lahko posledica zaokrožitve meje naselja, zapolnitve »zajede«, ki jo meja oblikuje, ureditve stanja ob meji ali zadostitve konkretnih potreb na konkretnih lokacijah ob obstoječih dejavnostih.

1.1.2.3.4 Prometna omrežja

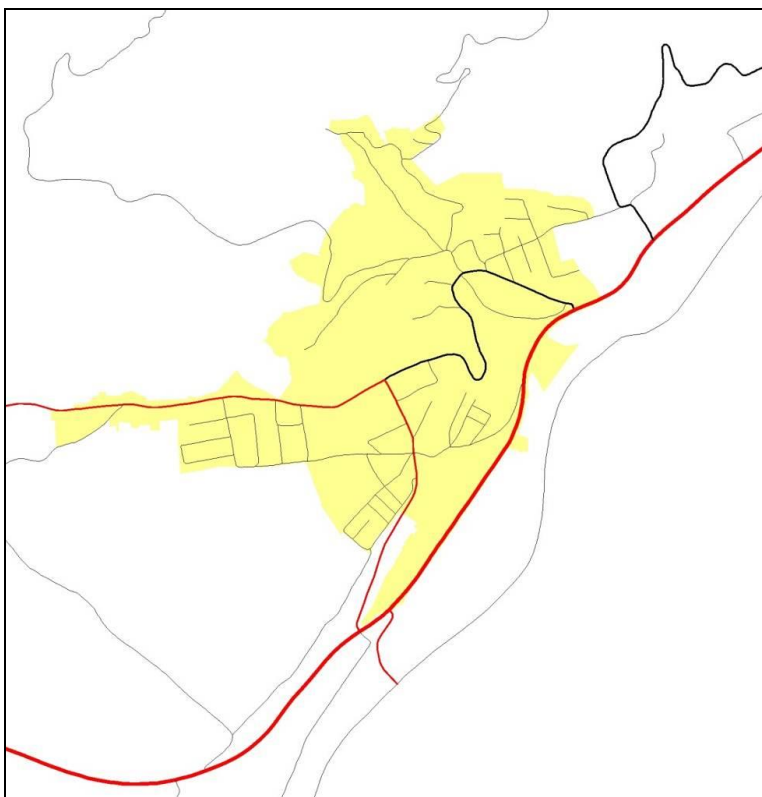
Naselje Muta leži severozahodno od glavne ceste Maribor – Dravograd, ki kot glavna prometnica naselje povezuje z ožjo in širšo okolico. Zg. Muta se razprostira ob regionalni cesti Muta-Bistriški jarek, Sp. Muta pa ob lokalni cesti, ki jo povezuje z Zg. Muto.

Najbližje mednarodno letališče je letališče Edvarda Rusjana Maribor oddaljeno ca. 60 km. Železniška proga poteka po desnem bregu reke Drave, najbližje železniško postajališče je v Vuzenici oddaljeno ca. 2,5 km. Z bližnjo in daljno okolico je naselje povezano z linijami javnega avtobusnega potniškega prometa.

Cestno omrežje

Cestno omrežje tvori obodna glavna cesta I. reda G1-1 Vič–Dravograd–Maribor–Miklavž z dvema osrednjima cestama: regionalno cesto III. reda R3–703 Muta–Gortina–Bistriški jarek skozi Zg. Muto in lokalno cesto LC 274040 križišče center Muta–Sp. Muta–G1. Glavna cesta je obremenjena s 4539 PLDP, regionalna cesta pa s 1360 PLDP.¹

Vzpostavljena je administrativna hierarhija cestnega omrežja z Odlokom o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Občini Muta (MUV, št. 25/09, 30/09), kjer so ceste glede na svojo funkcijo ustrezno kategorizirane poleg lokalne ceste je ulični sistem kategoriziran v zbirne krajevne ceste in krajevne ceste, cestno mrežo dopolnjujejo še posamezne javne poti, ki so namenjene mešanemu prometu ali pa samo nemotornemu prometu.

Slika 42: Cestno omrežje Mute

¹ http://www.dc.gov.si/si/delovna_podrocja/promet/

Cestno omrežje ima v Zg. Muti zaprto obliko in bolj urbano strukturo z osrednjo potezo (regionalno cesto), ki je glavna nosilka osrednji javnih površin in prometa na sploh, nanjo se neposredno ali posredno stekajo vsi prometni tokovi v naselju. Cestno omrežje v Sp. Muti ima bolj odprto obliko z osrednjo lokalno cesto s posameznimi daljšimi zbirnimi krajevnimi ali krajevnimi cestami na katere se priključujejo pretežno slepe ulice (krajevne ceste).

Notranja povezovalna cesta, to je lokalna cesta med Sp. in Zg. Muto, je ozka, z velikim vzdolžnim nagibom, ovinkasta in na splošno problematična z vidika prometne varnosti (srečevanje vozil, nepregledni priključki nanjo). V novih delih naselja je cestno omrežje primerno urejeno, v starejših delih naselja, kjer je gradnja nastajala bolj stihijsko, so tudi posamezni dovozi neprimerni (preozki, nepregledni ipd.). Problematične so tudi ceste v hribovitejšem, severnem delu naselja (ozke ceste, strmi in nepregledni priključki, strmi dovozi).

Mirujoči promet

Površine za mirujoči promet predstavljajo javna parkirišča in parkirni pasovi ob cestah, parkirišča, ki funkcionirajo kot javna (npr. pred trgovskimi objekti, pri šoli itd.) ter parkirišča, ki so del funkcionalnih zemljišč. Največ javnih parkirnih površin je v središču Zg. Mute, saj je tam tudi koncentracija centralnih dejavnosti. V občini Muta niso pristopili k upravljanju z mirujočim prometom. Parkiranje na javnih površinah ni proti plačilu in tudi ni časovno omejeno.

Kolesarske in peš površine

Daljinska kolesarska povezava (državna kolesarska povezava) je speljana vzdolž širšega koridorja glavne ceste.² Urejenih kolesarskih površin v naselju ni, tudi ni urejenih odstavnih mest za kolesa.

Pločniki so urejeni le ob regionalni cesti (pogosto preozki) ter ob posameznih odsekih ulic. Urejeni so tudi peš preboji (poti kot bližnjice) in šolska pot med Zg. in Sp. Muto.

Javni potniški promet

Muta je navezana le na omrežje javnega avtobusnega potniškega prometa. Skozi naselje poteka linijski prevoz potnikov. Večkrat na dan pelje avtobus na relaciji Muta-Dravograd in Muta-Radlje ob Dravi, pa tudi dalje proti Mariboru. Postajališče je na glavni cesti. Zagotovljen je tudi šolski prevoz učencev osnovne šole.

1.1.2.3.5 Stanje gospodarske javne infrastrukture

Območje UN je v večji meri opremljeno s komunalno (kanalizacija, vodovod) in energetsko (električno) infrastrukturo ter omrežjem elektronskih komunikacij. Na območju UN ni zgrajenega sistema daljinskega ogrevanja, plinovodno omrežje pa je v izgradnji.

² vir: http://www.dc.gov.si/si/delovna_podrocja/za_kolesarje/

Vodooskrba

Sistem vodovoda Muta oskrbuje z vodo naselje Muto z bližnjo okolico. V vodovodnem sistemu Muta so cevovodi različnih materialov, dotrajani in v večini primerov neustreznega profila.

Ravnanje z odpadnimi vodami

Obstoječ kanalizacijski sistem na območju UN je mešanega tipa. Vzpostavi se ločen sistem za odpadne komunalne in za odpadne padavinske vode in po izgradnji kanalizacije se vse predvidene in obstoječe objekte priključi na kanalizacijsko omrežje. Celotno omrežje javne kanalizacije se konča z iztokom oz. čiščenjem v skupni čistilni napravi.

Elektrooskrba in javna razsvetljava

Na območju UN elektrodistribucijsko omrežje predstavlja srednjenapetostno 20 kV omrežje s transformatorskimi postajami 20/0,4 kV in pripadajočim nizkonapetostnim omrežjem. Na slednjega so priključeni odjemalci široke potrošnje.

Na območju UN je razvejana javna razsvetljava.

Toplovodno in plinovodno omrežje

Na območju občine Muta ni zgrajenega sistema daljinskega ogrevanja. Plinovodno omrežje na območju občine je v izgradnji in naj bi dolgoročno plinovodni sistem pokrival celotno območje naselij Mute. Zgrajeno je povezovalno plinovodno omrežje od občine Dravograd do industrijske cone na Muti in naprej do naselij Zgornja in Spodnja Muta.

Omrežje elektronskih komunikacij

Območje UN je pokrito s primarnim in sekundarnim omrežjem elektronskih komunikacij (telekomunikacijski vodi in kabelska kanalizacija) ter z odprtim širokopasovnim omrežjem elektronskih komunikacij.

1.1.3 Demografske značilnosti

V prvi polovici leta 2013 je statistično naselje Muta beležilo 2.268 prebivalcev (65,6% vseh prebivalcev v občini), od tega 14% mlajših od 14 let, 70% starih med 15 in 64 let ter 16% starejših od 65 let. V zadnjih letih število prebivalstva v naselju stagnira in je od leta 2002 rahlo upadlo.

Tabela 3: Gibanje števila prebivalstva v občini Muta n statističnem naselju Muta

	1869	1900	1931	1961	1971	1981	1991	2002	2007	2012
Muta	821	1.083	945	1.423	1.683	2.104	2.419	2.454	2422	2.268
OBČINA	2.355	2.730	2.521	2.394	3.001	3.332	3.614	3.640	3.663	3.457

V istem obdobju je bila v naselju ocenjena srednja vrednost indeksa staranja prebivalstva, in sicer je znašal 112,7 (za občino 107,4). Na podlagi obstoječih podatkov se ocenjuje, da se bo delež starega prebivalstva hitreje povečeval, v nasprotju z mladim prebivalstvom. Visoka je bila

gostota poseljenosti, in sicer je znašala 428,4 preb./km², kar je znašalo skoraj 5-krat več od občinskega in 4-krat več od slovenskega povprečja.

K opisani zgostitvi poselitve na obravnavanem območju so bistveno pripomogli poleg drugih relevantnih faktorjev (gospodarskih,...), ugodna prometna lega, oddaljenost od regionalnega središča Maribora in terenske razmere pokrajinske enote.

Občina je leta 2012 beležila ničelno naravno rast prebivalstva in precejšnje izseljevanje iz občine.

Leta 2012 je občina beležila 1204 aktivnih prebivalcev. Od tega jih je 33% delalo v občini prebivališča, ostali pa so se vozili na delo v druge občine, največ v občino Radlje ob Dravi (13,5%), sledijo Slovenj Gradec (12,7%), Dravograd (10,3%) in Vuzenica (10%). Zaposlujejo se še v drugih krajih pretežno severne in severovzhodne Slovenije, vendar v deležih manj kot 5%, to so pa občine Ravne na Koroškem, Ljubljana, Maribor, Kidričevo in Prevalje.

V občini Muta pa se poleg lokalnega prebivalstva zaposluje tudi prebivalstvo iz drugih občin, in sicer največ iz Radelj ob Dravi (19%) in Vuzenice (16%). Ostale občine so z vidika zaposlovanja delovno aktivnega prebivalstva v občini Muta manj pomembne, še vedno pa gre v največji meri za Koroške občine (Slovenj Gradec, Ribnica na Pohorju, Ravne na Kor., Prevalje, Lovrenc na Pohorju, idr.

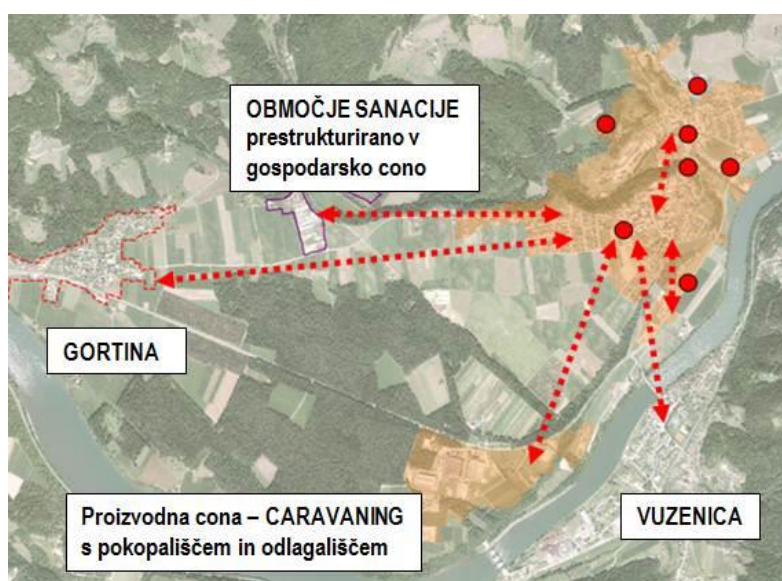
1.1.4 Prostorski problemi

V naselju Muta so prisotni podobni prostorski problemi kot jih ima večina primerljivih naselij v državi oz. v podobnih okoljih.

Med izstopajoče probleme, ki jih je potrebno tudi v okviru OPN vključiti v reševanje oz. vzpostaviti pogoje za njihovo sanacijo oz. ustrežnejšo ureditev in ki se nanašajo tako na stanje prisotnih struktur ter njihovih razmerij, so najmanj:

- Na delih manj primerno določena meja naselja, ali zaradi konfiguracije terena, prostorskih struktur ali poteka parcelnih meja,
- Ne optimalna povezava obeh Zg. in Sp. Mute ter med njunimi pomembnimi deli ali objekti,
- Prisotnost sicer v manjši meri konfliktnih situacij kot posledica manj nadzorovanega umeščanja posameznih dejavnosti v prostor in/ali določitve podrobnejših namenskih rab, tudi kot posledica prestrukturiranja,
- Prisotne kmetije in prostorske »rezervacije«,
- Ločenost oz. oddaljenost proizvodne cone »Caravanning« in novega pokopališča ter tudi slabša povezanost območja ob črpalki, ki ga je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo drugače opredeliti,
- Ponekod prometno tehnično neustrezne in nezadostne prometne površine (tudi do naselij ki gravitirajo v Muto), ki na določenih delih celo ne omogočajo izboljšav za zagotavljanje prometne varnosti, temveč pogojujejo večje organizacijske spremembe (podrobnejši problemi so opisani v nadaljevanju v poglavju o prometni infrastrukturi),
- V delu manj ustrezna opremljenost z gospodarsko javno infrastrukturo (podrobnejši problemi so opisani v nadaljevanju v poglavju o gospodarski javni infrastrukturi),
- Pomanjkanje osrednjega tudi identifikacijskega trga ali urejene večje površine druženja, zbiranja,...

- Slabša povezanost, urejenost javnih površin, v delih njihova manj ustrezna ali ne reprezentančna ureditev,
- Ne optimalno povezan zeleni sistem vključno s pomanjkanjem športnih površin (podrobnejši problemi so opisani v nadaljevanju v poglavju, ki se nanaša nanj) in stanje - urejenost njegovih struktur, ki ni povsem ustrezna,
- Manj ustrezno ločeno ali vključeno ali prestrukturirano staro pokopališče v Zg. Muti,
- Na določenih delih manj primerno locirana in deloma oblikovno manj ustrezna gradnja,
- Še vedno ne zadovoljiva izpostavljenost kvalitetnejših in varstvenih struktur,
- Vzpostavitev odnosa in povezav z naseljem Gortina, območjem sanacije v gospodarsko cono pri Gortini in še vsaj do sosednjega občinskega središča občine Vuzenica.

Slika 43: Prikaz nekaterih območij oz. lokacij in povezav z predhodno opisanimi problemi ali potrebnimi posegi, s katerimi bi se stanje v naselju še izboljšalo

1.1.5 Težnje

Težnje razvoja vodilnega naselja v občini oz. občinskega središča, ki izhajajo med ostalim tudi iz celostnega družbenogospodarskega in fizičnega stanja, vpetosti v širši prostor in iz prisotnih prepoznanih problemov, predstavljajo najmanj:

- boljša oz. kakovostna in čitljiva notranja ureditev oz. celostna ureditev vseh prisotnih struktur (stavbnih, prometnih, komunalnih, zelenega sistema,...), vključno z rešitvijo konfliktnih situacij in dvigom identitete oz. prepoznavnosti tako posameznih območij, struktur ali delov naselja,
- bolj ustrezna opredelitev podrobnejših namenskih rab v naselju glede na stanje in dopusten le nabor dejavnosti na posameznih površinah podrobnejših namenskih rab, ki so kompatibilne in ne izključujoče oz. potencial razvoja,
- zagotavljanje zadostnih površin za razvoj poselitve in dejavnosti tudi zaradi ugodne lege ob tranzitni poti,
- boljša povezanost s svojimi naselji, jasno opredeljena hierarhija vlog in odnosov vključno z drugimi pomembnimi območji,

- ohranjanje in krepitev vloge v odnosu do sosednjih občin, ki so bile nekoč združene v eno večjo občino Radlje ob Dravi predenj so se osamosvojile,
- boljša povezanost s sosednjo državo.

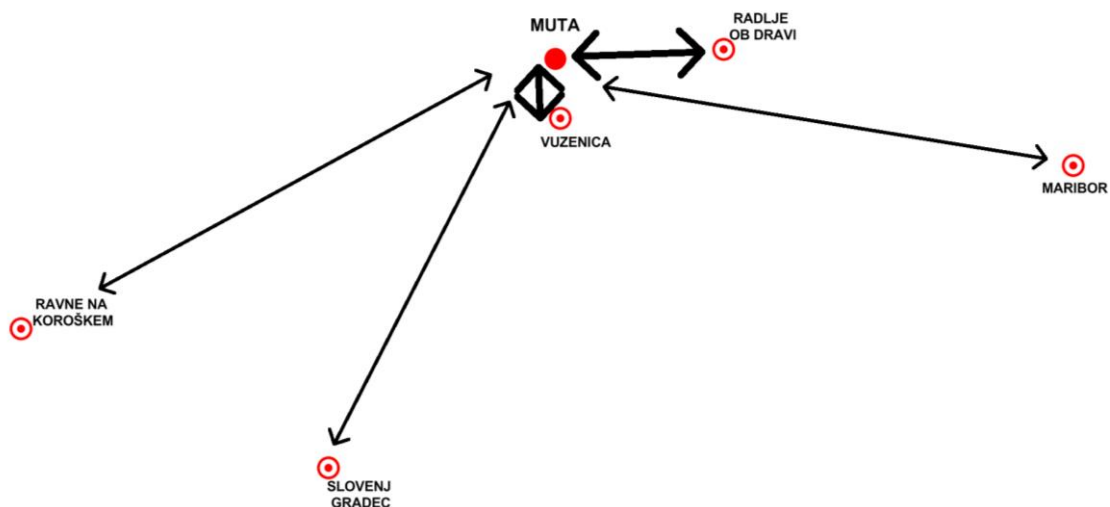
1.1.6 Medsebojni vplivi in povezave z naselji sosednjih občin

Muta je bila nekoč sestavni del občine Radlje ob Dravi, kar tudi med ostalim dokazuje raznolika povezanost osamosvojenih občin (Vuzenica, Ribnica, Podvelka) in naselij v obravnavanem prostoru in njeni širši okolici.

Najbolj je povezana glede nekaterih funkcij višjega ranga (upravna enota) z Radljami ob Dravi. Z naseljem Vuzenica oz. občinskim središčem občine Vuzenica kot z najbližjo sosedo, pa si deli del zaposlitvenih kapacitet in pokopališče ter druge manj pomembne funkcije.

Delno zaposlitveno in s funkcijami še višjega ranga je povezana tudi z bolj oddaljenim regionalnim središčem Mariborom in Slovenj Gradcem ter Ravnami na Koroškem.

Zaradi dobrih prometnih povezav s sosednjimi občinami in njihovimi središči, ki jih je potrebno še nadgraditi z drugimi komunikacijami, se bodo tudi njihove funkcionalne povezave krepile.

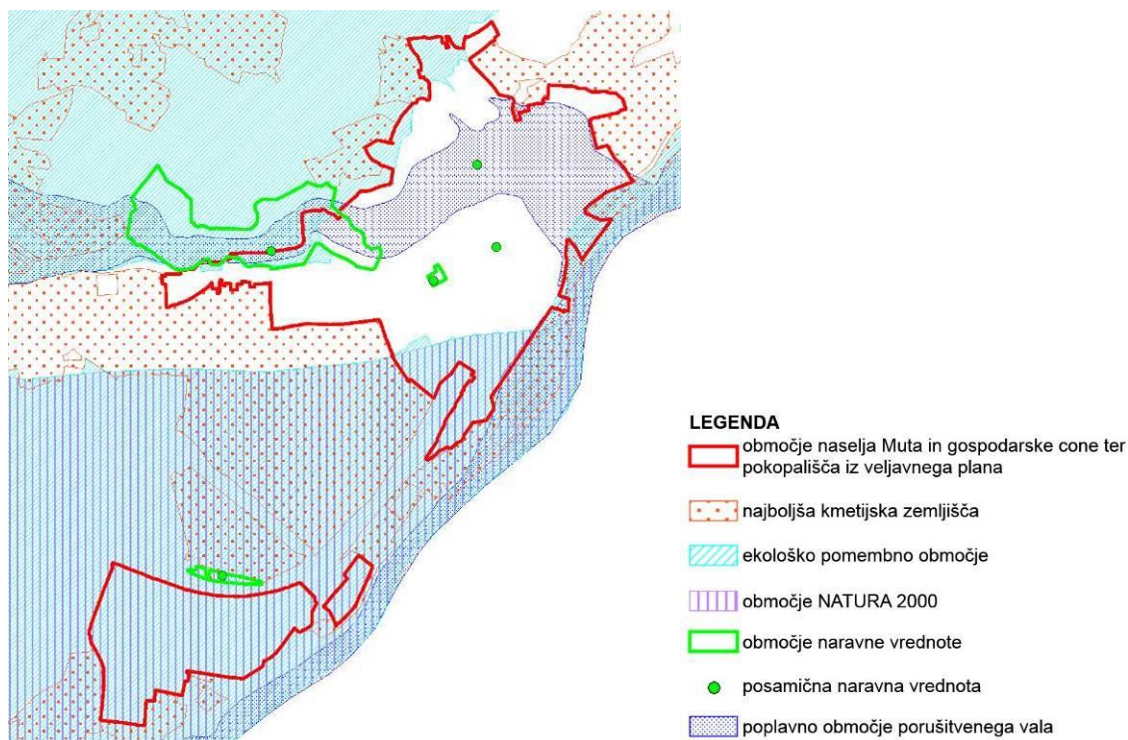

Slika 44: Intenzivnost povezovanja s sosednjimi občinskimi in drugimi regionalnimi, nacionalnimi središči v regiji ali izven nje.

1.1.7 Ocena potreb po prostoru

Glede na vlogo občinskega središča, demografske in gospodarske trende ter ocenjene bilance nezazidanih zemljišč v naselju za različne namene in posledično dejavnosti, ki načeloma zadoščajo za prostorski razvoj za obdobje 10 do 15 let, je v okviru občinske uprave izražen razvojni interes, ki se nanaša predvsem na zadostitev konkretnih razvojnih potreb posameznih gospodarskih subjektov, bivalnih potreb občanov in na upoštevanje nekaterih parcialnih pobud občanov.

1.1.8 Možnosti prostorskega razvoja

Slika 45: Prikaz nekaterih varstvenih struktur oz. režimov

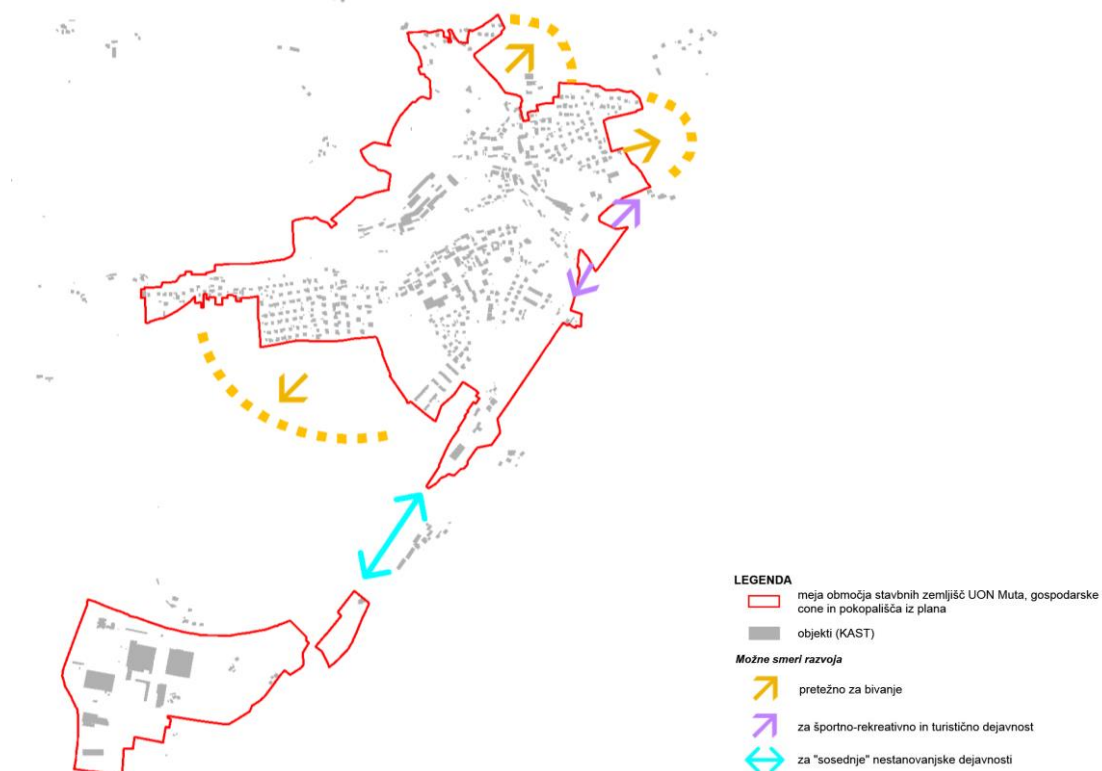
Vpetost naselja Muta v prostor Kozjaka oz. njegovo konfiguracijo in delno lega na območju Dravske terase oz. na Mučkem polju ter druge obstoječe varstvene strukture, predstavljajo bolj ali manj primerne potenciale in/ali omejitve za razvoj naselja.

Prav tako pa tudi njena oblika, sestava iz »delov« in izoblikovani rob - meja sicer ob upoštevanju lastniške strukture, predstavljajo razlog in možnost za usmerjanje prostorskega razvoja.

Zato se kot najustreznejše površine za razvoj po zapolnitvi »notranjih« razvojnih površin načeloma opredelijo tiste, ki so na ugodnih terenskih razmerah, variantno lastniško dostopne, po možnosti ne ležijo na najboljših kmetijskih zemljiščih in zemljiščih, na katerih veljajo strožji varstveni režimi, ki variantno ležijo v »zajedi«, ki jo oblikuje obstoječa meja ali predstavljajo zemljišče, do bližnjih jasno izraženih robov drugih struktur v prostoru, ali tiste površine, ki ležijo tudi neposredno ob obstoječih dejavnostih, ki se morajo širiti in s katerimi se konkretno območje podrobnejše namenske rabe zaokrožuje v potrebno veliko prostorsko enoto.

V kolikor pa tako »idealnih« - najustreznejših površin ob naselju ni, je potrebno za razvoj naselja in dejavnosti v njemu kompromisno določiti optimalno najsprejemljivejše.

Tako so optimalne smeri razvoja v Sp. Muti severovzhodno in vzhodno na območju »plitvih zajed« predvsem za bivanje, ter jugovzhodno ob reki Dravi le za razvoj obstoječe športno rekreacijske in turistične dejavnosti. Smeri razvoja Zg. Mute pa so pogojene s postopno izravnavo meje naselja na zahodu in jugozahodu ter s postopnim zapolnjevanjem prostora med njo in dislociranim delom – »proizvodnim območjem oz. cono Caravaning«.

Slika 46: Možne smeri razvoja

1.2 CILJI

Ob upoštevanju opredeljenih ciljev v državnih prostorskih aktih, ki temeljijo na trajnostnem oz. vzdržnem prostorskem razvoju oz. med ostalim na varstvu okolja in upoštevanju varstvenih režimov ter ohranjanju kakovosti krajine, izhajajo cilji prostorskega razvoja naselja Muta iz ostalih navedenih izhodišč razvoja ter teženj in se nanašajo najmanj:

- na fizični razvoj naselja oz. njegovo celovitejšo urejenost – zgradbo, mejo, strukturiranost itd.,
- na vzpostavitev pogojev za socialni in gospodarski razvoj,
- na njegovo vlogo v občini in širšem prostoru.

Cilj so:

- zagotovitev takšnega območja občinskega središča, ki obsega zadostne površine zazidljivih zemljišč, na katerih je možno udejanjiti željen več funkcionalen razvoj in ohranяти ter krepiti vlogo tako v občinskem kot medobčinskem prostoru,
- izboljšanje notranje fizične urejenosti in oblikovanja posameznih prostorov in struktur, izboljšanje in vzpostavitev različnih povezav, večje čitljivosti in hierarhije prostorov - delov, tako da se bo hkrati povečala tudi identiteta oziroma prepoznavnost naselja in njegovih delov,
- nedvoumna določitev dopustnih dejavnosti na posameznih površinah podrobnejših namenskih rab v naseljih in preprečevanje oz. reševanje konfliktnih situacij,
- zagotovitev utemeljenih izraženih potreb,
- dodatne, bolje urejene in povezane zelene (notranje in zunanje) površine,

- takšno urejanja prometa, ki mora biti skladno z gospodarskimi aktivnostmi, okoljem, socialnimi možnostmi, prometno varnostjo in kakovostjo življenja, saj mora prometni sistem funkcionirati kot pravičen za vse udeležence, učinkovit ter družbeno, okoljsko in energijsko sprejemljiv. Zato morajo prometne ureditve zagotavljati in omogočati najmanj:
 - povečanje deleža predvsem notranjih potovanj, vključno s kolesom in peš,
 - izboljšanje dostopnosti do pomembnih ciljev v naselju (središče naselja z vsemi upravnimi funkcijami, šola, vrtec, zaposlitvena območja),
 - večjo prometno varnost (npr. izboljšanje prometne varnosti na splošno, zmanjšanje konfliktov med različnimi vrstami prometa),
 - dobro prometno orientacijo.
- zagotovitev javne gospodarske infrastrukture na celem območju naselja oz. ustrezno komunalno in energetske opremljenost zemljišč,
 - varstvo zraka, varstvo pred hrupom in ohranjanje naravnih vrednot,
 - učinkovita raba energije na vseh področjih, spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in zmanjšanje nevarnih emisij,
- varstvo in izboljšanje oz. preprečevanje negativnih vplivov na sestavine okolja,
- spodbujanje učinkovite rabe energije na vseh področjih oz. spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije,
- glede vloge v občini in med sosednjimi občinami:
 - ohraniti oziroma izboljšati opremljenost z družbeno infrastrukturo,
 - urejati površine za gospodarske dejavnosti,
 - zagotavljati bilanco razpoložljivih nezazidanih stavbnih zemljišč za različne rabe,
 - izboljšati dodatne prometne povezave oz. jih dodatno izvesti za različne udeležence prometa,
 - bolje izkoristiti potencial lege ob »tranzitni državni cesti« za vključevanje v regionalne in globalne prometne tokove.

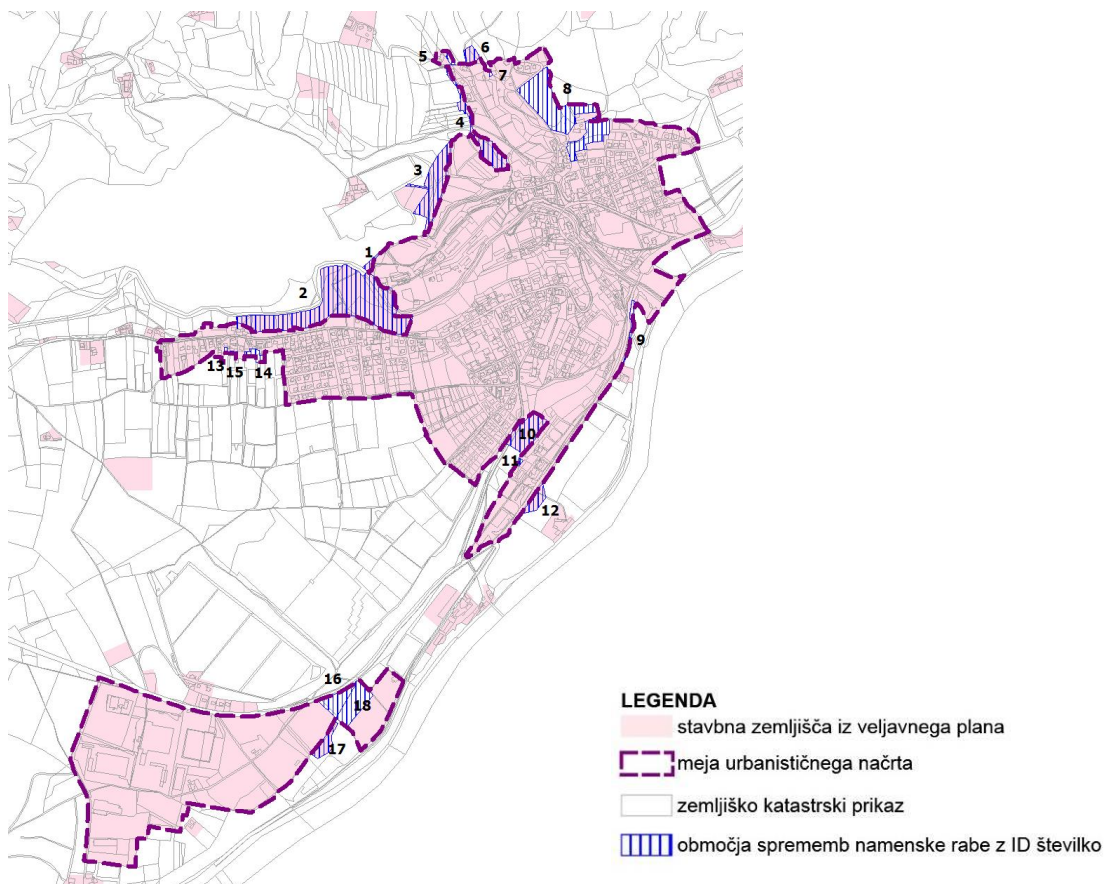
1.3 OBMOČJE URBANISTIČNEGA NAČRTA

Območje urbanističnega načrta je izhodiščno določeno tako, da obsega zazidane in nezazidane površine, ki tvorijo bolj ali manj strnjeno in zaznavno poselitveno območje dvodelnega naselja Muta ter še njegove dislocirane površine za proizvodnjo (cona »Caravanning«), ki so zanj vitalnega pomena oz. za gospodarski in družbeni razvoj ter vlogo.

Osnovo za določitev meje pa konkretno predstavlja v veljavnem prostorskem planu opredeljeno ureditveno območje naselja Muta »sestavljeno« iz Zg. Mute in Sp. Mute (površine notranjega razvoja) in določeno območje stavbnih zemljišč dislocirane proizvodne cone. Iz njiju se nekatere površine izločijo, nekatere pa vključijo kot zaokrožitve meje naselja oz. njene izravnave ali zapolnitve »zajede« ter kot uskladitve. Površin kompleksnejših širitev za obravnavano fazo razvoja naselja pa območje urbanističnega načrta ne vsebuje oz. se zaradi vključitve obstoječih stavb v naselje, ki ležijo ob njegovi severovzhodni meji oblikuje nova »zajeda«, ki pa se le »zapolni« z vključitvijo vmesnih površin - novih stavbnih zemljišč predlaganih za razvoj stanovanjske gradnje. Prav tako so tudi gozdne površine med obstoječo okoljsko cono in pokopališčem, ki skupaj predstavljajo del tako imenovane cone »Caravanning«, vključene v območje urbanističnega načrta in naselja Muta zaradi vloge elementa členitve temeljne strukture in hkrati zaradi vplivov kot bariera med rabami.

Izločitev površin iz v veljavnem prostorskem planu opredeljenega ureditvenega območja naselja Muta – UON se predlaga na območju Sp. Mute na delu, ki že sega na strmo pobočje Kozjaka, ker je v celoti še gozd, težje zazidljivo in dostopno. Iz enakega razloga se izloči še del brežine nad reko Muška Bistrica med obema Mutama na zahodnem delu naselja in na južnem delu Zg. Mute med dovozno cesto in v veljavnem PUP določenim območjem za druge proizvodne dejavnosti (PD).

Prav tako se izločijo še površine južno od državne ceste, ki so bile načrtovane za bencinski servis, ker potrebe in interesa zanj ni več in se območje ohranja kot kmetijska obdelovalna površina.

Slika 47: Grafični prikaz meje urbanističnega načrta za naselje Muta, stavbnih zemljišč iz veljavnega plana ter območij načrtovanih sprememb namenske rabe z urbanističnim načrtom

Tabela 4: Seznam sprememb namenske rabe površin z urbanističnim načrtom s podrobnejšo obrazložitvijo načrtovane spremembe

Zap. št. spremembe	Površina spremembe (m ²)	Predvidena pNRP	RAZLOG SPREMEMBE s podrobnejšo obrazložitvijo
1	963,62	G	USKL-DEJ
2	49.889,57	G	V-PRIMAR
3	12.844,45	G	V-PRIMAR
4	8.507,34	K2,G	V-PRIMAR
5	648,49	SS	USKL-DEJ

6	1.928,59	G	V-PRIMAR
7	120,71	SS	ZAPOL-IZRAV
8	26.836,99	SS	RAZVOJ
9	1.461,10	PC	USKL-CESTE
10	8.469,72	G	V-PRIMAR
11	264,00	BD	ZAPOL-IZRAV
12	2.951,55	K1	V-PRIMAR
13	178,32	SS	USKL-DEJ
14	1.450,61	SS	USKL-DEJ
15	239,62	SS	USKL-DEJ
16	4.723,9	O	RAZVOJ-O
17	3.343,62	K2	V-PRIMAR
18	7.436	ZD	ZAOKR

V območje urbanističnega načrta se ne vključi naselje Gortina kljub bližini in težnjam za boljšo fizično povezanost, ker to predstavlja samostojno poselitveno enoto z lastnim morfološkim vzorcem, ki lahko v večji meri ohranja svojo samobitnost in identiteto z ločenostjo, kakor če bi bilo sestavni del večje celote oz. občinskega središča. Prav tako je s strani krajanov pripadnost kraju, interes do njegovega urejanja ipd. s samostojnostjo potencialno večja. Njegova smer razvoja pa je primarno usmerjena proti zahodu, kjer je obstoječa razpršena poselitev in gradnja, ki jo je potrebno v prostoru razvojno determinirati.

Tudi območje med Muto in Gortino oz. območje nekdanje kmetijske zadruga (danes že v fazi prestrukturiranja za proizvodnjo – obrt) predlagano za sanacijo v novih prostorskih aktih občine, se ne vključi v območje urbanističnega načrta zaradi svoje vloge v odnosu do naselja Gortina in izvirne gravitacije k njemu (tudi po imenu) in ker ima občinsko središče že svoje zadostne proizvodne površine oz. območja.

Sicer pa ne glede na njihovo pripadnost, so nekatere njihove bistvene razvojne smeri in stanja nespremenljivi.

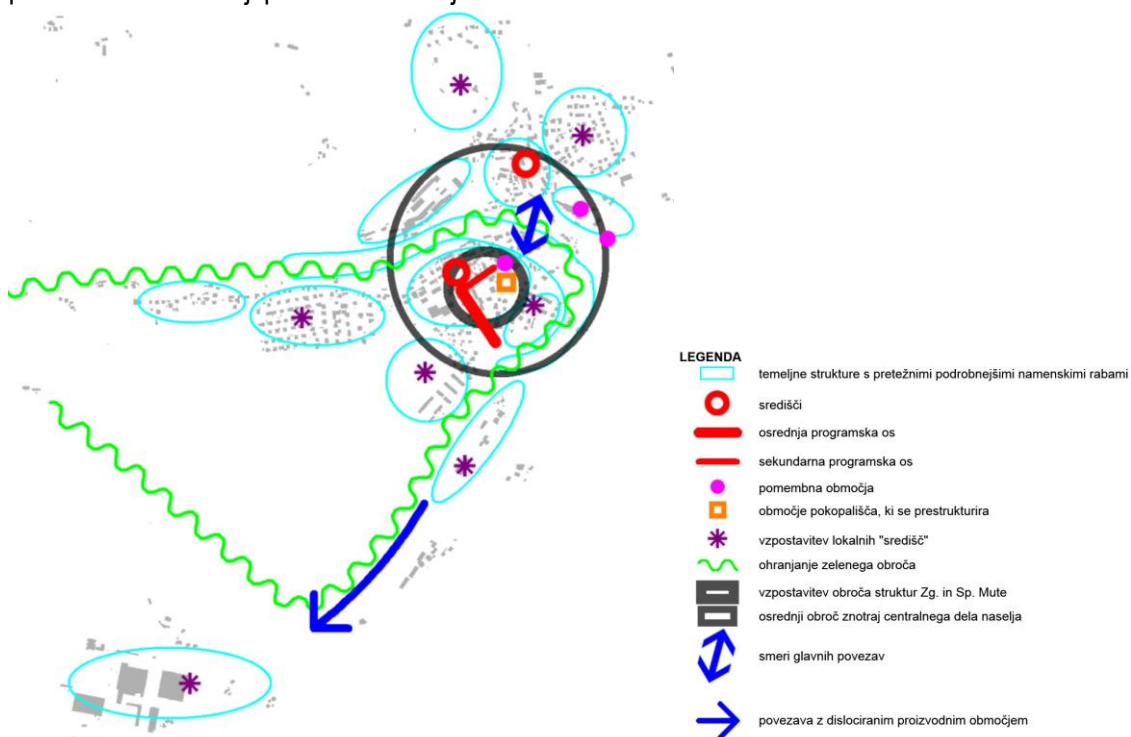
2 KONCEPT RAZVOJA NASELJA

Koncept prostorskega razvoja naselja Muta, ki leži v skladu s strategijo prostorskega razvoja Slovenije med nacionalnim središčem mednarodnega pomena Mariborom in središčem nacionalnega pomena Slovenj Gradcem ter v bližini središča medobčinskega pomena Radlje ob Dravi, temelji na osnovi določene vloge v občini kot najpomembnejšega naselja oz. občinskega središča oz. na notranji celostni – programski in oblikovni optimizaciji in vzpostavitvi vsebinsko različnih povezav na različnih nivojih.

Zato v okviru določenega poselitvenega območja mora zagotavljati kontinuiteto razvoja tako, da so na površinah notranjega razvoja kot variantno na površinah »širitve«, zagotovljene zadostne bilance nezazidanih zemljišč za razvoj različnih dejavnosti oz. za opredelitev različnih podrobnejših namenskih rab, v okviru katerih se bodo zadoščale obstoječe, predvidene ali trendovsko ocenjene ali možne potrebe, ohranjala in krepila vloga ter omogočala demografska rast in gospodarski napredek.

Tako koncept temelji na oblikovanju naselja iz dveh delov kot bolj enovite, zaokrožene programsko pestre prostorske enote z optimalno urejenimi in oblikovanimi temeljnimi strukturami, ki je z dislociranim delom funkcionalno in zaznavno boljše povezana.

Prav tako pa je potrebno tudi druga območja z pomembnimi prvini ali vlogo ter pomembne povezave med posameznimi deli z različnimi rabami in strukturami, oblikovno ter programsko dopolniti in nadgraditi. Zaradi nadrejene vloge v občini in v širšem prostoru regije ter lege ob državni meji, pa je potrebno tudi te povezave v omrežjih oz. z drugimi naselji, središči in pomembnimi območji povečati in izboljšati.

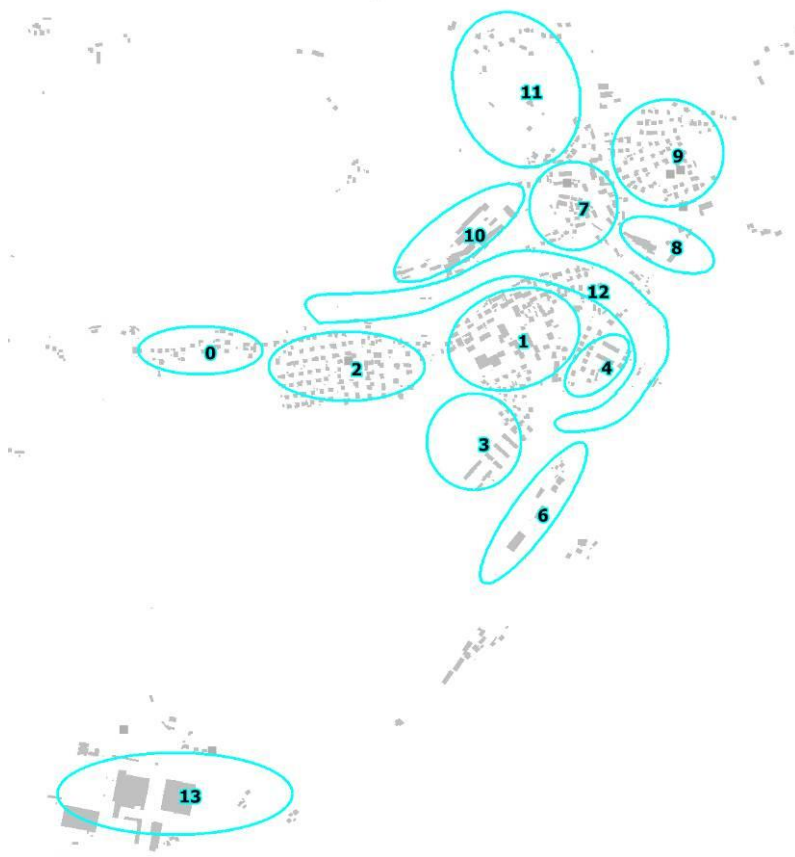

Slika 48: Koncept razvoja naselja Muta

2.1 KONCEPT URBANISTIČNEGA IN ARHITEKTURNEGA OBLIKOVANJA

Temeljne strukture naselja

Temeljne strukture občinskega središča Muta predstavljajo deli Zg. in Sp. Mute ter dislocirani del oz. površine pretežno za proizvodnjo - cona »Caravaning«.

Slika 49: Prepoznane temeljne strukture v naselju Muta

In sicer Zg. Muta obsega šest izrazitejših oz. identitetno, funkcijsko in morfološko zaznavnih struktur, ki pa obsegajo tudi manjše še bolj »specifične« dele - površine.

To so:

- Širše območje ob starejši zazidavi oz. osrednje površine vključno z območjem ob cerkvi Sv. Marjete in pokopališčem,
- Tri pretežno stanovanjska območja z deležem nezazidani površin in bolj ali manj »pravokotnim – mrežastim« vzorcem pozidave,
- Pretežno stanovanjsko območje na zahodnem robu naselja z vzorcem pozidave vzdolž dostopne regionalne ceste R3-70,
- Območje med državno cesto G1-1 in regionalno cesto R3-70.

Del občinskega središča Muta, ki ga tvori Sp. Muta, obsega pet temeljnih struktur, ki so:

- Osrednji najstarejši delna obeh straneh Bistrice,
- Območje pri Rotundi vključno s pozidavo preko Bistrice in do reke Drave,

- Območje pretežno stanovanjskih stavb z deležem nestanovanjskih dejavnosti vzhodno od osrednjega dela in severno od rotunde,
- Proizvodno območje zahodno od osrednjih površin,
- In delno pozidane ter še v večji meri nepozidane površine severno od osrednjih površin.

Območje občinskega središča deli zeleni »obroč« - poraščena brežina terase, na dva dela, Zg. in Sp. Muto. Prva, Zg. Muta, se zazna tudi kot izrazita samostojna struktura med pozidanim prostorom.

Prav tako pa predstavlja tudi območje proizvodne cone »Caravaning«, ki vključuje še površine srednješolskega izobraževalnega centra, odlagališče, pokopališče in nezazidane površine, samostojno dislocirano strukturo naselja.

Oblikovalska izhodišča za oblikovno podobo naselja

Obstoječa fizična struktura naselja je vzpostavila oblikovno podobo naselja na dveh nivojih, ki jo je potrebno v pozitivnih delih - primerih ohranjati, nadaljevati in nadgrajevati, v obratnih situacijah pa popraviti v okviru možnosti in bolj ustrezno - kvalitetno nadaljevati.

Navedeno pomeni, da je pri posegih v obeh »središčih« naselja (ki zaradi svoje urejenosti ne predstavljata predmet celovite prenove) potrebno ohraniti vertikalni gabarit, ki ne degradira v Zg. Muti najpomembnejše dominante – cerkve in je v merilu pretežne starejše gradnje ali maksimalno prisotne obstoječe večstanovanjske. Pri oblikovanju stavb pa je potrebno upoštevati strokovno utemeljeno oz. smiselno ali selektivno ali modificirano avtohtone vzorce.

Nasprotno pa se morajo posegi oz. gradnje na območju kulturne dediščine in v njenem vplivnem območju izvajati upoštevajoč avtohtono oblikovanje v skladu s kulturno varstvenimi pogoji. Podoba središč pa se nadgradi tudi z ustrezno lociranimi in izbranimi elementi registra ulične in parkovne opreme oz. z elementi zelenega sistema.

Na območjih pretežno s stanovanjsko enodružinsko gradnjo se ohranjajo vzpostavljene oblikovne podobe in gabariti, kar pomeni, da se jim novogradnje prilagajajo po oblikovanju in masi oz. volumnu, ki pa pretežno povzema ali modificira avtohtone vzorce. Variantno se kot kontrast oblikujejo zaključena območja kompleksne zazidave, za katera se izdelava OPPN. Pri oblikovanju območij stanovanj, ki obdajajo osrednje centralne površine, pa je potrebno oblikovati tudi robove in notranje prostore pomembne za zadrževanje oz. druženje prebivalcev.

Na posebnem območju, za katero se predlaga prestrukturiranje iz proizvodnega (PD) v površine za »trgovski center« (BD), je potrebno bolj kakovostno in izstopajoče oblikovanje stavb in okolja tako zaradi lege ob glavni cesti kakor identitete območja in naselja.

Tudi obstoječe športno rekreacijsko in turistično območje opredeljeno kot posebno območje oz. športni center (BC) se kot »cona« bolj izstopajoče, omejujoče in identitetno neprimerljivo uredi ter programsko dopolni.

Proizvodna območja v celoti oblikovno in ureditveno sledijo funkciji in so nedvoumno kot taka tudi prepoznana. Razvojno jih je potrebno še bolj kakovostno oblikovati kot samostojne členjene enote z urbanistično arhitekturnimi elementi in elementi registra parkovnih oz. zelenih površin ter kakovostnimi gradnjami. Izjemo predstavljajo obrtni objekti - »manjša gospodarska cona« ob

Rotundi, ki jo je potrebno postopoma prestrukturirati oz. preseliti iz »občutljive« in prostorsko dragocene lokacije v bližini centra Sp. Mute.

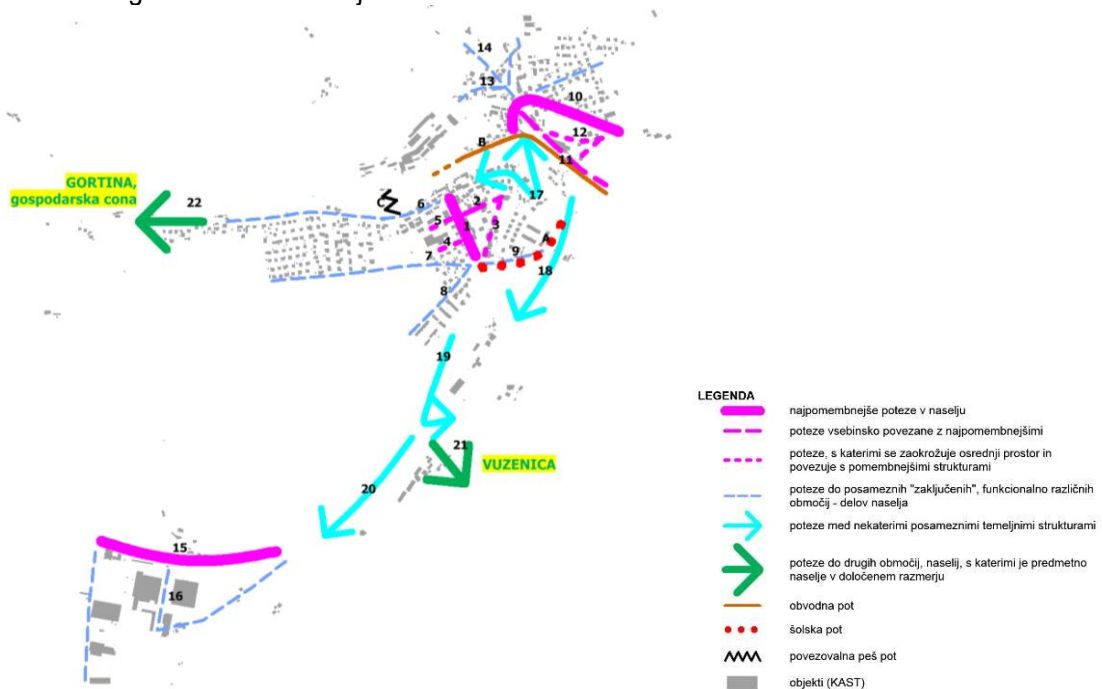
Zelene površine na različnih delih naselja in različnih funkcij (tudi pokopališče ob cerkvi Sv. Marjete, ki je lahko predmet dolgoročnega prestrukturiranja), ki bistveno pripomorejo k percepciji prostora in njegovi delitvi, je potrebno ohraniti in dopolnjevati tako, da so kvalitete prostora še bolj izpostavljene in »obogatene«, da se negativni pojavi »omilijo« in izvorne funkcije ohranijo. Med seboj jih je potrebno ustrezno povezati v sistem, ki je obogaten z »zunanjimi« zelenimi površinami, katere tvorijo »zaledje« - okvir naselju.

Oblikovalska izhodišča za poteze, naselbinsko jedro in druga pomembnejša območja

V naselju Muta so izoblikovane različne poteze, ki jih je potrebno različno razvojno glede na stanje in vlogo programsko in oblikovno nadgraditi ter dopolniti. To so bolj ali manj pomembne poteze znotraj posameznih delov naselij, med nekaterimi opredeljenimi temeljnimi strukturami ali do drugih za naselje pomembnih območij.

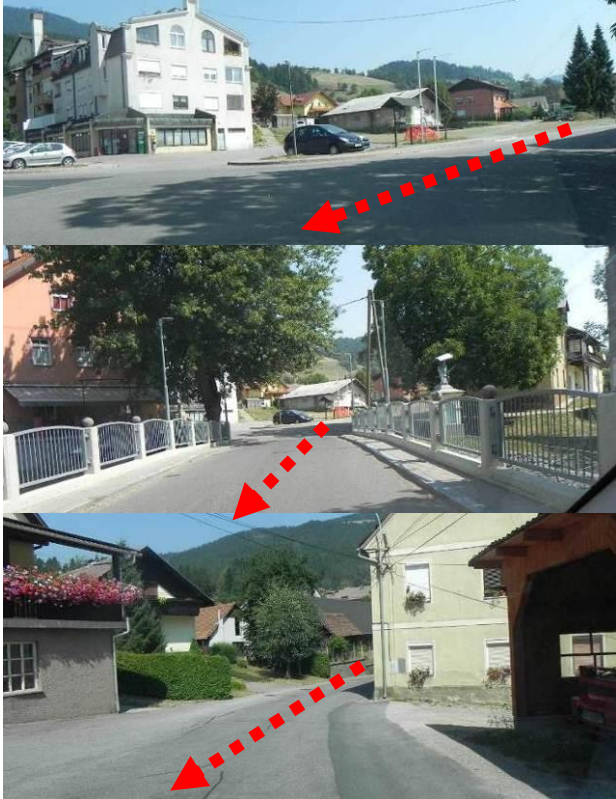

Te so:

- V Zg. Muti pomembnejše: ob glavni osi – prometnici skozi »središče« naselja, povezava do cerkve in drugih pomembni struktur in manj pomembne poteze do stanovanjskih območij,
- V Sp. Muti pomembnejše: skozi središče do priključka na cesto G1_1, do športno rekreacijskega in turističnega območja »Mitnica« ter do kulturnega spomenika – rotunde in manj pomembne poteze do stanovanjskih območij,
- Med nekaterimi temeljnimi strukturami naselja: poteza povezave Zg. in Sp. Mute, poteza povezave obeh Mut z cono ob glavni cesti G1-1 in poteza do dislocirane cone »Caravanning«,
- Do drugih območij izven naselja pomembnih za naselje: poteza do območja sanacije v gospodarsko cono pri Gortini in v nadaljevanju do Gortine ter poteza do sosednjega občinskega središča - naselja Vuzenica.

Slika 50: Prepoznane poteze v naselju

Oznaka poteze	
1	
2	
3	
4	
5	

Oznaka poteze	
10	<p>Poteza skozi središče Sp. Mute, ki zaznavno obsega še del naselja preko mosta</p>
11	<p>Poteza, ki ima svoj zaključek na območju športnega centra »Mitnica« in začetek v centru naselja Sp. Muta ob mostu preko reke Bistrice</p>

Oznaka poteze		
12		
15		
17	 <p data-bbox="411 1131 1013 1160">Začetni del poteze na Zg. Muti in vmesni na brežini</p>	
18		
A	 <p data-bbox="411 1579 1420 1688">del šolske poti, ki se spusti iz Zg. Mute do Sp. Mute v delu, kjer bi bilo utemeljeno izvesti tudi peš in kolesarsko povezavo do območja ob črpalki prestrukturiranega v »trgovski center« in v delu v stanovanjsko območje</p>	
B	 <p data-bbox="411 1904 1420 2007">del obvodne poti ob Bistrici, ki bi jo bilo potrebno v celoti do izliva reke urediti in povezati v »krožno« pešpot med obema Mutama</p>	

Slika 51: Pomembnejše poteze z vidika prepoznavnosti oz. oblikovanja

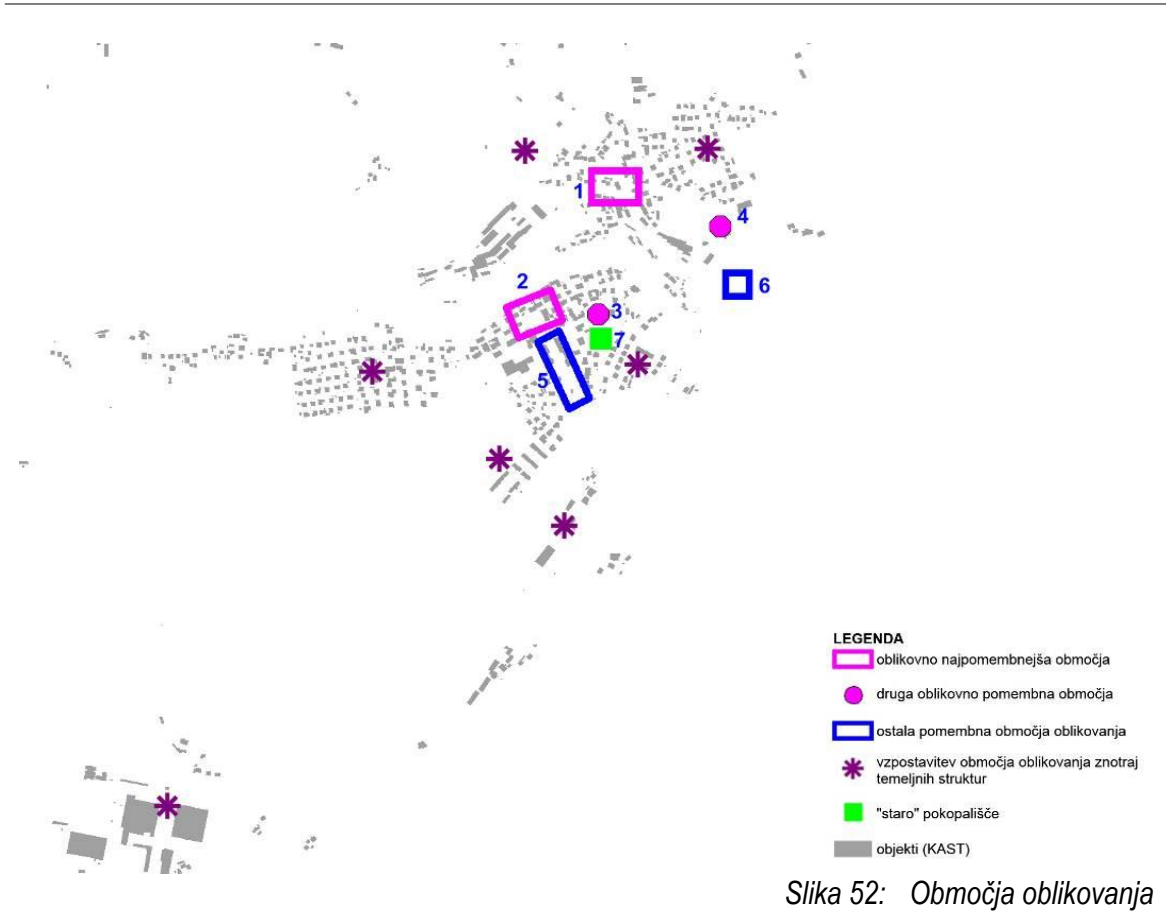
Nekatera izmed **izhodišč za oblikovanje potez** oz.:

- prostora ob najpomembnejših oseh, ki potekata skozi obe jedri naselja so: nadgradnja oz. dodatna preureditev osrednjega identifikacijsko najpomembnejšega javnega prostora tako, da bodo pretežno poenotene parterne površine poudarile vlogo, da bodo odstranjeni nepomembni elementi, omogočeno varno gibanje, usklajena »kulisa« fasad, dodana ulična in parkovna opreme, elementi zelenja (še posebej na potezi 10), na začetku poteze 1 je strokovno in oblikovno primerno urediti tudi krožišče zaradi obstoječih priključkov nanjo, itd...,
- za potezo proti cerkvi Sv. Marjete je potrebno načrtovati takšno ureditev, da bo tvorila s potezo ob pokopališču in glavno osjo »obroč« ter da bo hkrati nadaljevanje poteze do osnovne šole. Vse se primerno pohodno uredijo vključno z proučenim prometnim režimom in nadgradijo variantno z manjšimi ploščadmi, z elementi ulične in parkovne opreme ter simbolnimi arhitekturnimi oz. likovnimi,
- za poteze 11 in 12 veljajo zaradi vloge enaka izhodišča za oblikovanje, ker se kot ciklično zaključene poteze navezujejo na tri najpomembnejša območja v Sp. Muti,
- vse ostale manj pomembne poteze znotraj naselja se glede na prostorske možnosti drevoredno – zasaditveno uredijo, tako da je prostor bolje členjen in prepoznaven, dopolnijo pa se tudi s posameznimi arhitekturnimi ali drugimi simbolnimi elementi oz. tudi z elementi ulične in parkovne opreme na potencialnih križiščih ali drugih prostorih druženja, križanja poti itd....,
- povezav med posameznimi strukturami, ki niso zajete v predhodne notranje povezave (17, 18, 19 20,) in povezav naselja s sosednjimi (22, 21) predstavljajo glede na prostorske možnosti ureditve oz. izboljšave za pešce, kolesarje, ureditve z ustreznimi zasaditvami, elementi ulične in parkovne opreme, ureditve z manjšimi »prostori, ploščadmi za počitek, srečevanje, razglede itd.....«,
- območij obstoječi in še dodatnih peš povezav med Zg. in Sp. Muto in ob reki Bistrici so poleg določenih predhodno navedenih variant še ureditve z igrali in elementi rekreacije – telovadbe na prostem (ob Bistrici).....

Določene poteze pa je potrebno nedvoumno povezati oz. skleniti, tako da tvorijo notranji »obroč« centralnega območja na Zg. Muti in zunanjšega potekajočega na različnih nivojih, v katerega je vključena Sp. Muta oz. njeni vitalni deli.

Poleg glavnih potez, ki predstavljajo ogrodje »telesa« naselja oz. za razporeditev drugih struktur, so pristni in zaznani - izstopajoči še **posamezni prostori - območja**, ki imajo pomembno vlogo pri njegovi konstituciji, vzpostavitvi identitete, prepoznavnosti in orientaciji v prostoru. Ti vsebujejo v večjem ali manjšem obsegu javne in zelene površine in so različno kakovostni, kar posledično vpliva na nabor predlaganih oblikovalskih izhodišč.

Kot najpomembnejša med njimi sta manj značilno oblikovana osrednja prostora – »**naselbinski jedri**« v Sp. (1) in na Zg. Muti (2 - vključno z območjem ob osrednji osi 5). Poleg njiju izstopajo še območja ob cerkvi Sv. Marjete (3 vključno s starim pokopališčem 7), rotundi (4) in »Mitnici« (6).

Slika 52: Območja oblikovanja

<p>1 Najpomembnejši neustrezno vlogi urejen prostor v jedru Sp. Mute</p>	
<p>2 Tudi ne optimalno urejen osrednji prostor Zg. Mute</p>	

<p>3 Drugo pomembno območje ob cerkvi Sv. Marjete, ki ga je potrebno oblikovno nadgraditi</p>	
<p>4 Drugo pomembno območje ob rotundi, ki v delu meji že na neprimerno »obrotno cono«</p>	
<p>5 Območje oblikovanja – osrednji razpotegnjeni del Zg. Mute</p>	
<p>6 Posebno območje – športno turistični center »Mitnica«, ki predstavlja tudi zaključek ureditve ob Bistrici</p>	

Slika 53: Prikaz oblikovno pomembnih območij

Izhodišča za oblikovanje pomembnejših konstitutivnih in **oblikovnih območij** pa predstavljajo :

- za najpomembnejše in tudi relativno »solidno« urejeno jedro (2), nadgradnja oz. dodatna pre – ureditev osrednjega identifikacijsko in za druženje najpomembnejšega javnega prostora variantno v obliki trga oz. tako, da bodo pretežno poenotene parterne površine poudarile vlogo in primarno bile naklonjene pešcem, da bodo odstranjeni nepomembni elementi, da se ohranijo obstoječi gabariti stavb in principi oblikovanja po avtohtonih vzorcih, da se vzpostavi bolj usklajena »kulisa« fasad, ureditev »zelenja« pa podredi. Glede na povezanost s prostorom ob osrednji osi oz. kot njen zaključek se morata obe »območji« medsebojno vsebinsko in oblikovno dopolnjevati s kakovostnimi oblikami posegov,

Slika 54: Posegi v Zg. Muti morajo ohraniti vzpostavljeno veduto na naselje z osrednjo dominantno

- za center Sp. Mute ureditev boj nedvoumno zaznanega trga z izborom različnih vrst ustreznih elementov in prilagojenim prometnim režimom ter boljšo »oblikovno« povezavo z območjem ob Bistrici in zazidavo preko nje,
- za območje ob osrednji dominantni Zg. Mute cerkvi Sv. Marjete z pokopališčem ureditve, ki poudarijo dominantno – npr. ploščad, so naklonjene pešcem, obsegajo elemente ulične in parkovne opreme. Z ustreznimi ureditvami je potrebno območje bolje povezati v notranji »obroč«, območje pokopališča vključiti kot »oblika parka«, ki se je »odprto« za potencialen različne kompatibilne potrebe in prestrukturiranje – preureditev,
- za območje ob rotundi je potrebno postopoma določene pozidane površine v bližini »očistiti«, dodatno postaviti elemente ulične in parkovne opreme in ga podrejeno zasaditi,
- za območje ob »Mitnici« posegi podrejeni funkciji, poudarjanju izboljšane dostopnosti oz. povezanosti z naseljem, legi ob izlivu Bistrice v Dravo. Zato obsegajo ureditve boljših peš in kolesarskih poti, njihove zasaditve, zasaditve funkcionalnih površin, ureditve »zelenih« parkirnih prostorov, postavitve ulične in parkovne opreme, dodatnih simbolnih elementov,.....
- za druga območja temeljnih struktur pa velja predvsem ureditev manjših površin za druženje, zasaditev ob prometnicah, ureditev površin tudi z igrali in drugimi ustreznimi elementi, s katerimi se kakovost, identiteta in prijetnost območja povečajo.

2.2 KONCEPT ZELENEGA SISTEMA

2.2.1 Izhodišča za urejanje

2.2.1.1 Zelene površine kot strukturna entiteta naselja

Zelene površine povezane v zeleni sistem naselja predstavljajo vse odprte površine v naselju in na njegovem robu, ki jih običajno opredeljuje prisotnost vegetacijskih elementov in specifične rabe prostora (šport, rekreacija).

Tipološko so te površine zelo raznolike, lahko pa se še razlikujejo po strukturnih značilnostih, namembnosti, možnostih dostopa, po legi, zaradi katere jih obravnavamo kot sistem znotraj naselja ali zunaj naselja, itd....

Obsegajo najmanj javne zelenice, parke in različna igrišča, drevorede in nasploh prometno zelenje, vrtičke, zasebne vrtove in zelenice ob različnih objektih, (še) kmetijska in gozdna zemljišča ter vodotoke in njihove bregove, ki segajo tudi že v odprti prostor - krajino izven območja urbanistično opredeljenega naselja.

Zato je tudi eno izmed temeljnih izhodišč sodobnega urejanja prostora naselja med ostalim urejanjem drugih prisotnih struktur v naselju, kakovostno urejene zelenih površin. Urejanje mora biti zastavljeno celovito, da lahko uspešno ohranimo, regeneriramo ali vzpostavimo take zelene površine, ki bodo opravljale temeljne funkcije:

- zagotovile prebivalcem in obiskovalcem varno in doživljajsko privlačno okolje in omogočale primerno kakovost bivanja v naselju,
- ustvarjale prepoznavno podobo naselja,
- v čim večji meri ohranjale naravne procese v okolju in
- zagotavljale trajnosten razvoj sodobnega naselja.

2.2.1.2 Povzetek stanja

Naselje Muta, ki ima vlogo občinskega središča, leži na dveh višinskih nivojih med seboj ločenih z bujno vegetacijo zaraslo na vmesni brežini. Po robovih naselje obdajajo naravne »zeleno površine« kot so kmetijska in gozdna zemljišča, ki predstavljajo zanimiv in pester krajinski okvir oz. širši obroč zelenega sistema izven naselja, ki je z zelenim sistemom v samem naselju funkcionalno povezan in tvori omrežje. »Znotraj« naselja pa so zelene površine prisotne v različnih oblikah in stanju urejenosti, ki bolje ali slabše upravičujejo svojo vlogo oz. funkcijo.

Notranji zeleni sistem

Zelene površine povezane bolje ali slabše v »notranji zeleni sistem« v naselju Muta tvorijo urejene – načrtovane zelene površine in naravne (samozarasle).

Med nekatere pomembnejše zelene površine sodijo:

Športna igrišča ob osnovni šoli

Otriška igrišča ob večstanovanjski zazidavi se nadgradijo

Športno rekreacijsko območje »MITNICA« in območje njegove dopolnitve

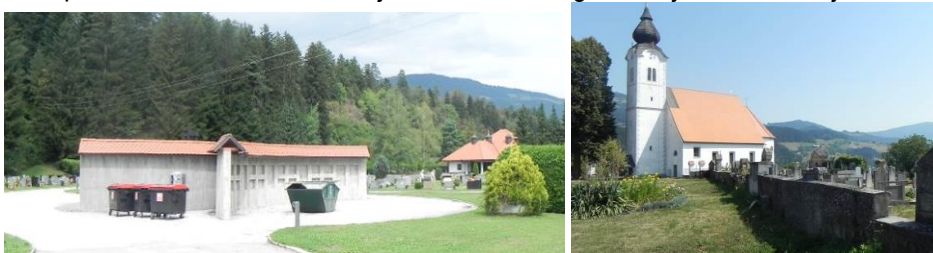
Območje zelenih površin ob rotundi in nezadovoljivo urejene ob cerkvi, ki so predmet dodatnih posegov

Druge zelene bolj ali manj urejene površine ob objektih in v križišču, ob zaključku pozidave ob reki Bistrici v Sp. Muti, ki jih je potrebno ohraniti in še bolj kakovostno nadgraditi

Pokopališče na dislocirani temeljni strukturi, ki si ga naselje deli z naseljem Vuzenica

Območje vrtičkov, ga ga je potrebno preseliti zaradi načrtovane pozidave s sprejetim OPPN

Linijske zelene poteze: ob Bistrici na delih nezadovoljivo urejena, »pod« cerkvijo in pokopališčem, ki jo je potrebno ohraniti z nižjo vegetacijo kot ločilni element med temeljnimi strukturami, poraščena brežina med Zg. in Sp. Muto

Naravne zelene površine na konfiguracijsko razgibanem strmeme terenu, ki se lahko variantno tudi ohranijo v naselju kot »tamponi« med pozidavo

Stanje struktur zelenega notranjega sistema je relativno optimalno oz. so površine urejene tako, da dobro ali zadovoljivo ali manj dobro služijo namenu, kar pa ne izključuje kakršne koli posege za dvig njihove kakovosti in programske dopolnitve. Predmet dodatnih posegov predstavljajo vsaj izvedbe medsebojnih boljših povezav – sklenjenosti ali vsaj zaznavne povezanosti, ureditve ob vodotoku, ureditve ob različnih stavbah in na območjih, kjer so te deficitarne ali v slabšem stanju.

Zunanji zeleni sistem

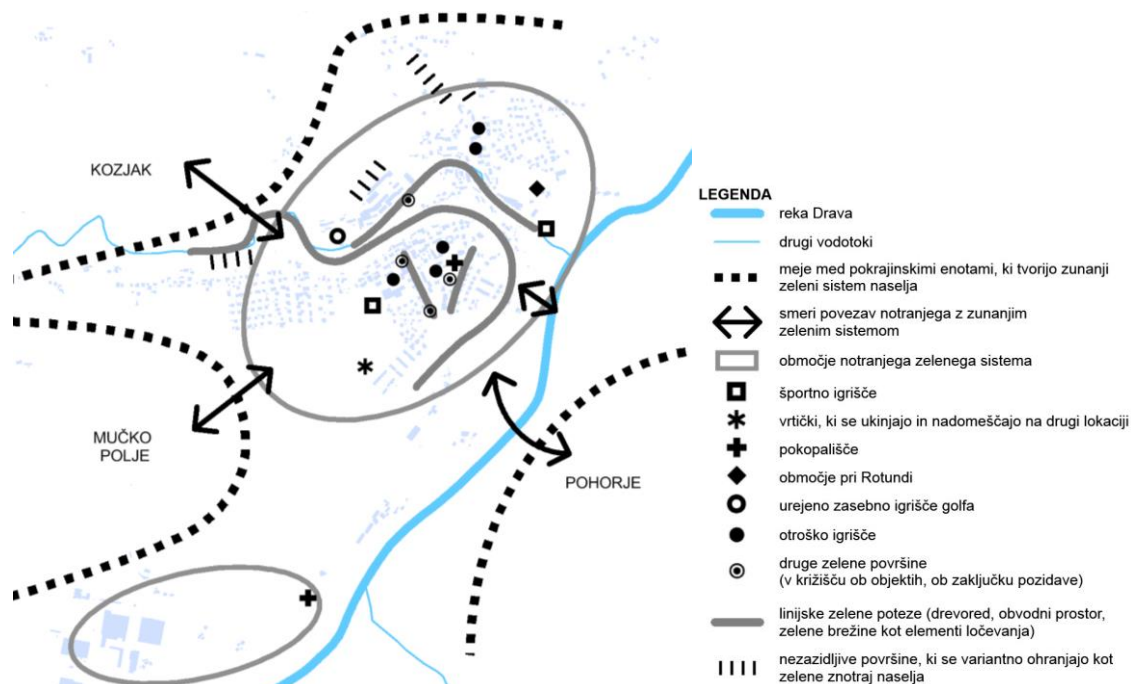
Tega predstavljajo elementi krajine Kozjaka, Pohorja in Dravske doline z ključnim elementom reko Dravo oz. s potmi povezane določene strukture v odprtem prostoru kot so vodotoki ali njihovi deli (Mučka Bistrica) izven naselja, gozdovi ter ostale kmetijske obdelane ali neobdelane površine.

Slika 55: Prikaz reke Drave – zunanjega elementa zelenega sistema ob športno turističnem centru »Mitnica«

Medsebojna povezanost in povezanost z drugimi strukturami

Povezanost med strukturami tako notranjega zelenega sistema kot zunanjega oz. med elementi obeh sistemov ni bila celovito načrtovana in tudi ni tako izvedena (izjema so posamezni deli). Nekateri deli sistemov so tako le naključno povezani, zato je ena izmed prioritet njihovega načrtovanja tudi izvedba ustrežnejših in možnih dejanskih, vizualnih ali mentalnih povezav.

Slika 56: Strukture notranjega in zunanjega zelenega sistema

2.2.2 Cilji zasnove zelenega sistema

Cilj zasnove zelenega sistema temelji na trajnostnem razvoju, ki tudi predstavlja obravnavo zelenih površin naselja kot dinamičen časovno - prostorski sistem, ki se bo sposoben kredibilno odzivati na prostorske, socialne in gospodarske spremembe in transformacije, tako strukturne kot programske.

Zato je cilj vzpostavljanja zelenega sistema znotraj naselja in v navezavi na širši prostor, v prvi vrsti ohranjanje in povečanje števila ter velikosti površin kakovostnih in funkcionalnih zelenih površin, njihova ustrezna ureditev in členjenost, povezanost in navezovanje na druge strukture v naselju in zaledje, njihova raznolikost glede na ekološke razmere (voda, relief, ekspozicija) itd...

Z doseganjem ciljev vzpostavljanja, ohranjanja, izboljšanja itd. zelenega sistema pa se najmanj udeležujejo še:

- izboljšanje bivanjskih razmer za prebivalce v naselju (človekovega habitata),
- vzpostavljanje pogojev za razvoj naravnih sistemov v naselju (naravnih in urbanih habitatov),
- ter oblikovanje novih, trajnostnih navad in praks.

2.2.3 Koncept zasnove zelenega sistema

Načeloma morajo tako »zunanji« kot »notranji« elementi – strukture zelenega sistema, ki so povezane oz. tvorijo omrežje, funkcionirati najmanj kot dostopni javni prostori za sprostitev, oddih in rekreacijo, srečevanje oz. druženje ter morajo biti ustrezno urejani, tako da zagotavljajo raznolike doživljajske priložnosti za uporabnike. Prav tako morajo podpirati tudi členitev, identifikacijo in čitljivost danega prostora – okolja ter posameznih grajenih struktur.

Zato se predlaga razvoj zelenega sistema tako, da poteka predvsem v smeri lastne urejenosti struktur, programske dopolnitve, optimalnejše medsebojne povezave in dostopnosti ter še boljše povezave z drugimi vsebinsko navezujočimi prostorskimi strukturami.

Navedeno pa pomeni, da je potrebno najmanj:

- V zelenem sistemu urbanistično določenega območja naselja:
 - vzpostaviti in izpostaviti z zasaditvijo vse bistvene povezave v naselju, in tudi po možnosti manj pomembne oz. sekundarne povezave,
 - še bolje in dodatno urediti ter v sistem bolj vidno povezati območja zelenih oz. športno rekreacijskih površin ter otroških igrišč, vse večje – pomembnejše javne površine, vozlišča, območja kulturnih spomenikov...
 - urediti površine za urbane vrtove,
 - ohraniti in vzdrževati kvalitetne ureditve »odprtih« površin,
 - ohraniti določeno vegetacijo kot primer naravne raščenosti z manjšimi nujnimi posegi,
 - urediti primerno funkciji in legi vse odprte površine, ki pripadajo k posameznim stavbam (»dvorišča« javnih in drugih stavb), itd.
- V delu sistema izven urbanistično določenega območja naselja:
 - bolje z naseljem povezati bližnje vodne površine, območje gozdov, še posebej kjer so vzpostavljene gozdne poti,
 - bolje urediti obstoječe pešpoti,
 - izvesti dodatne nove poti ali zgolj nove povezave med obstoječimi,
 - bolje izpostaviti in urediti oz. opremiti povezave z naravnimi vrednotami in drugimi naravovarstvenimi ter kulturno varstvenimi strukturami širšega prostora, itd.

Slika 57: Prikaz nekaterih struktur – dopolnitve notranjega zelenega sistema

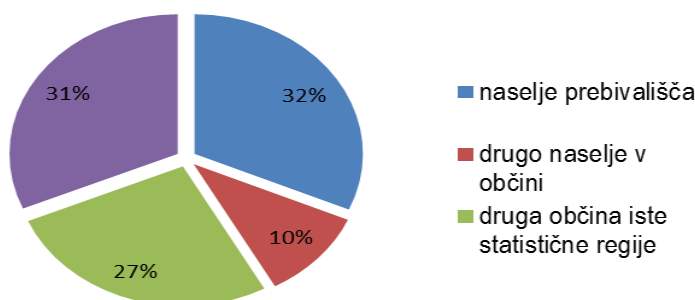
2.3 KONCEPT PROMETNEGA OMREŽJA

2.3.1 Izhodišča za oblikovanje koncepta prometnega omrežja

2.3.1.1 Demografski kazalniki - migracije

Podatki o šolskih migracijah so povzeti iz popisa leta 2002, ker novejših ni na razpolago. Ocenjuje se, da se značilnosti dnevniških šolskih migracij niso bistveno spremenile, saj tudi ni prišlo do velikih sprememb v strukturi šol v občini in na regionalnem nivoju. Podatki o šolskih migracijah kažejo, da se 32% vseh v izobraževanje vključenih prebivalcev občine šola v kraju bivališča, 10% v drugem naselju v isti občini, 27% v občini iste statistične regije, ostalo, 31% odpade na šolanje v drugi statistični regiji. 52% vseh v izobraževanje vključenih prebivalcev je vključenih v dnevno migracijo, od tega jih 20% dnevno migrira znotraj občine (med naselji), 51% jih je vključenih v medobčinsko dnevno migracijo, ostali, 29%, pa odpadejo na dnevno migracijo med statističnimi regijami.

Podatki za občinsko središče, kažejo, da se osnovnošolske migracije vršijo pretežno znotraj njega in da migracija v ostala naselja v občini ni zabeležena, je pa ta bolj intenzivna v obratni smeri, torej iz ostalih naselij v občini v občinsko središče. Višji nivoji izobraževanja (srednje- in višješolski ter druge oblike izobraževanja) so vezane na medobčinsko oz. medregionalno migracijo. 70% dnevniških šolskih migracij odpade na migracijo znotraj iste statistične regije. Ostalo odpade na migracijo med statističnimi regijami.

Slika 58: Struktura prebivalstva, ki se izobražuje, glede na kraj šolanja v občini Muta (Vir: Popis prebivalstva, 2002)

Indeks delovne migracije je v letu 2012 za občino Muta znašal 80,3 kar pomeni, da gre za občino z bivalnim značajem. Delovno aktivno prebivalstvo iz občine Muta se v največji meri zaposluje v matični občini, in sicer 33%. Več delovno aktivnega prebivalstva zaposlenega v občini Muta je iz drugih občin (58%). Večina delovnih dnevniških migrantov pri prevozu na delu uporablja osebni avtomobil (kot voznik ali sopotnik 75% - vir: SURS, popis prebivalstva 2002).

Stopnja motorizacije je visoka in znaša 501 osebnih vozil/1000 prebivalcev (podatek za 2012, vir: SURS).

Z oblikovanje koncepta prometne ureditve v Muti so bistveni predvsem naslednji demografski kazalniki:

- visok indeks staranja,
- stagnacija števila prebivalstva,
- visoka stopnja motorizacije,

- velik delež delovno aktivnega prebivalstva je zaposlen v lastni občini (42% oz 400 ljudi) in to velika večina v naselju Muta ali v njeni bližini (industrijski coni), je pa tudi Muta, sicer ne tako pomembno, zaposlitveno središče za delovno aktivno prebivalstvo predvsem sosednjih občin – intenzivnost prometnih tokov delovnih dnevnikih migrantov je približno enaka proti vzhodu (smer Koroška) in zahodu (smer Štajerska), več pa jih v Muto prihaja na delo iz vzhodne smeri (Radlje ob Dravi) in z Vuzenice.

2.3.1.2 Problematika odvijanja prometa

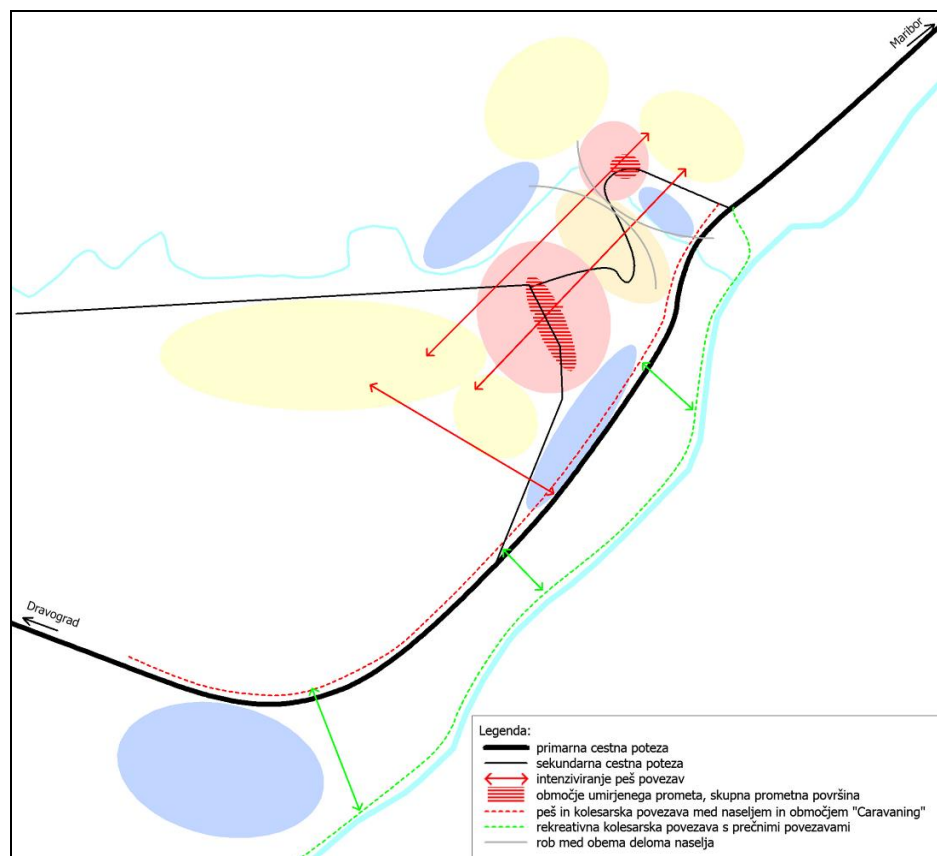
Raznovrstne dejavnosti in aktivnosti, ki se odvijajo v naselju, definirajo povpraševanje po prometnih površinah in se odražajo v značilnostih prometa v naselju. Muta ima zaradi različnih dejavnosti, ki se odvijajo v naselju, pestro prometno strukturo in s prometnega vidika raznovrstno povpraševanje po različnih oblikah prometa oz. po različnih prometnih površinah. Zaradi relativno dobre ločitve območij različnih rab, se prometni tokovi kanalizirajo na regionalno in lokalno cesto in ne prihaja do intenzivnega mešanja različnih vrst prometa. Veliko notranjih potovanj se kljub kratkim razdaljam opravlja z osebnimi vozili. Prometne ureditve v naselju so podrejene motornemu prometu.

Problematiko odvijanja prometa bi lahko poleg navedenih dejstev strnili v naslednja področja:

- osrednja regionalna cesta – njena ureditev ne odraža rabe ob njej in ne ustreza multifunkcionalnosti te cestne poteze kot npr: neprimerna ureditev skozi središče naselja z vidika ureditve javnih površin ali vzdolž stanovanjskega območja z vidika vodenja pešcev (tudi z ukrepi umirjanja prometa);
- lokalna cesta – primerne povezave med Zg. in Sp. Muto za pešce ni (obstoječa je preveč dislocirana), priključki na lokalno cesto se nepregledni in ozki, cesta je strma, ozka in ovinkasta, zaradi terenskih razmer jo je nemogoče primerneje urediti, ureditev skozi središče naselja ne odraža centra naselja v Sp. Muti;
- ostalo cestno omrežje – slaba preglednost v priključkih, v starem in hribovitem delu naselja ozke ceste in strmi ter nepregledni individualni priključki na cesto;
- parkiranje – nekatere parkirne površine niso urejene;
- javni avtobusni potniški promet – frekventni prevoz je le ob glavni cesti, postajališča ob glavni cesti za zahodni del naselja preveč oddaljena;
- kolesarski in peš promet – za naselje je značilna odsotnost ureditev za kolesarje (površin in odstavskih mest), premalo je tudi površin za pešce (pločniki, poti, druge javne površine kot. npr. trgi, ploščadi, parki).

2.3.2 Koncept zasnove prometnega omrežja in javnega potniškega prometa

Urejanje prometnega omrežja temelji pretežno na preoblikovanju obstoječe prometne infrastrukture in dograjevanju omrežja skladno s predvidenim razvojem naselja. Omrežje se dopolnjuje z ureditvijo povezav med Sp. in Zg. Muto, zaradi prostorskih omejitev se te povezave intenzivirajo le na segmentu peš in kolesarskega prometa. Območje »Caravaninga« se s kolesarsko in peš potjo bolje naveže na samo naselje. Vzpostavi se omrežje rekreativnih povezav.

Slika 59: Koncept prometnega omrežja s prikazom območij različnih rab

2.3.2.1 Cestno omrežje

Osnovni model cestnega omrežja temelji na vzpostavitvi hierarhično diferenciranega omrežja funkcionalno zaokroženega v vsakem posameznem delu naselja (Sp. Muta, Zg. Muta in območje »Caravanning«) z osrednjo regionalno cesto v Zg. Muti in lokalno cesto v Sp. Muti, ki sta nosilki javnih funkcij. V središčih obeh delov naselij se oblikujejo privlačne javne površine.

Primarno potezo naselja predstavlja glavna cesta, na katero se posredno stekajo vsi prometni tokovi naselja in je nosilka tranzitnega prometa. Sekundarni potezi sta regionalna in lokalna cesta oz. osrednji potezi v obeh delih naselja. Potekata skozi obe središči naselja in po robovih stanovanjskih območij. Na njima se mora izražati sožitje med mehкими oblikami prevoza (peš in kolesarski prometom) in motornim prometom. Omrežje dopolnjujejo še terciarne ceste, ki omrežje zgoščajo, povezujejo posamezne enote urejanja med seboj, predstavljajo njihov obod in zbirajo promet, znotraj njih pa se oblikujejo posamezne enote npr. mirne stanovanjske cone.

Vloga cestnega prostora in njegov pomen v hierarhiji omrežja morata biti skozi njegove elemente razpoznavna oz. jasno razvidna, kar pomeni stopnjevatvi mrežne elemente glede na pretežno funkcijo ceste, glede na prometno obremenitev, glede na določene vrste prometa skozi funkcionalno zaključene celote (npr. centralno območje, proizvodno območje, stanovanjsko območje). Ureditev cestnih povezav (elementi, zasaditve, signalizacija, obcestna zazidava, odprte površine) mora zagotoviti dobro orientacijo (razpoznavnost smeri in oddaljenosti, kontinuiteta optičnega vodenja, preglednost, pojmljivost smeri).

V središčih obeh delov naselja se prometne oz. javne površine urejajo in oblikujejo tako, da se promet upočasni, površine pa ne delujejo več kot ločitveni element. Javne (prometne) površine naj se urejajo kot enotna površina, nekakšen skupen prostor z minimalnimi elementi ločevanja posameznih vrst prometa (le talna signalizacija, zasaditev, mirkourbana oprema ipd.).

2.3.2.2 Mirujoči promet

Javne parkirne površine se urejajo pretežno v središču naselja, kjer prihaja tudi do prepleta različnih uporabnikov teh površin (stranke dejavnosti javne uprave, zdravstva, zaposleni, obiskovalci šole). Površine za mirujoči promet se oblikovno vključijo v celovito preureditev javnih površin v središčih obeh delov naselij. Kapacitet teh površin se ne povečujejo. Izven središč naselja se parkirne površine urejajo s kapaciteto, ki je skladna z vrsto in obsegom dejavnosti novogradenj in sprememb namembnosti. Parkirne površine v drugih območjih se urejajo pretežno na lastnih parcelah in ne na javnih površinah.

2.3.2.3 Kolesarski in peš promet

Kolesarji se ločeno od motornega prometa vodijo le ob glavni cesti, vzdolž katere se uredi površina za pešce in površina za kolesarje kot del dravske kolesarske poti. Na ta način se tudi poveže območje »Caravaning« z naseljem. V naselju se uredijo rekreativne kolesarske povezave iz Gortine vzdolž zahodne strani naselja, vzdolž Drave s prečnimi povezavami proti naselju. Po naselju se kolesarji vodijo v sklopu motornega prometa ali po skupnih peš in kolesarskih poteh.

Za parkiranje koles je treba urediti odstavnna mesta za kolesa ob vseh pomembnih ciljnih potovanj. Potrebno število parkirnih mest za kolesa zaposlenih, stanovalcev in obiskovalcev se določi skladno z obsegom in vrsto dejavnosti.

Površine za pešce morajo biti med seboj povezane v mrežo, peš povezave pa morajo biti speljane čim bolj direktno v zeleno smer. Mreža površin za pešce se zgošča. Pešci se ločeno od motornega prometa vodijo vzdolž primarnih in sekundarnih povezav, pa tudi daljših terciarnih povezav (npr. proti šoli). V središčih naselja se na urejenih javnih površinah promet ureja podrejeno peš prometu. Nove peš povezave se uredijo med Sp. in Zg. Muto in to čim bolj direktne in krajše od lokalne ceste, ki oba dela naselja povezuje. Že vzpostavljeni in novi preš preboji in peš povezave med Sp. in Zg. Muto se uredijo (utrdijo v zadostni širini, s klančinami) in opremijo z mikrourbano opremo. V primeru skupnega vodenja pešcev in kolesarjev mora biti površina zadostne širine za udobno in varno pešačenje in kolesarjenje.

Mirne prometne cone, to so stanovanjska območja, šolski okoliš, vrtec, rekreativna območja in šolske poti, se opredeli kot območje omejene hitrosti, izvedejo pa se tudi ukrepi umiranja prometa (sistemski, regulativni in opozorilni ukrepi, grbine in ploščadi, zožitev vozišča in razmejitev smernih vozišč, zamik osi vozišča). Središče naselja – trg z ureditvijo skupne prometne površine se ureja kot območje umirjenega prometa.

2.3.2.4 Javni avtobusni potniški promet

Avtobusna postajališča primestnega prometa ob glavni cesti morajo biti urejena in primerno opremljena. Postajališča o glavni cesti na treh lokacijah so v primerni oddaljenosti med seboj in

na primerni lokaciji glede dostopnosti in legi pomembnih ciljev potovanj. Izvesti je treba izboljšave na vseh determinantah kvalitete javnega avtobusnega potniškega prometa (dosegljivost, dostopnost, čas potovanja, informiranost, udobje, varnost) s ciljem povečati delež prevozov dnevni, predvsem delovnih, migrantov z javnim prevozom.

2.4 KONCEPT PROSTORSKIH UREDITEV, KI SE NANAŠAJO NA VARSTVO OKOLJA

Koncept okoljevarstvenih prostorskih ureditev na območju UN izhaja iz naslednjih temeljnih zastavitev:

- zmanjšati obremenjevanje okolja;
- ohranjati naravo in izboljšati kakovost okolja;
- spodbujati trajnostno rabo naravnih virov;
- zmanjšati rabo energije in povečati uporabo obnovljivih virov energije (OVE);
- spodbujati trajnostno mobilnost;
- odpravljati posledice obremenjevanja okolja, izboljšati porušeno naravno ravnovesje in ponovno vzpostaviti naravno regeneracijsko sposobnost (ekoremediacije);
- povečati snovno in energetske učinkovitost proizvodnje in potrošnje;
- opuščati uporabo nevarnih snovi.

Izhajajoč iz zgornjih zastavitev so opredeljeni okoljski cilji in ukrepi za naslednja ključna okoljevarstvena področja:

- sistem celovitega ravnanja z odpadki;
- sistem celovitega ravnanja z odpadnimi vodami;
- sistem varne oskrbe z zdravo pitno vodo;
- varstvo zraka;
- varstvo pred hrupom in podnebne spremembe;
- trajnostno usmerjen razvoj prometa;
- ohranjanje naravnih vrednot in zelenih površin;
- celovito okoljsko informiranje in ozaveščanje.

V nadaljevanju so navedbe za zgoraj navedena in nekatera dodatna področja, ki se nanašajo na njim pripadajoče okoljske in prostorske cilje, koncepte in/ali ukrepe.

2.4.1 Tla

Varstvo tal je povezano z značilnostmi prsti in zlasti s stopnjo njene ranljivosti (prepustnost, občutljivost na kemijsko onesnaženje). Varstvo tal je vezano na sistem meritev onesnaženosti tal, zagotavljamo pa ga predvsem s smiselnim prostorskim vodenjem prometa, z omejevanjem in preprečevanjem prometnih in proizvodnih emisij v zrak ter z nadzorom nad rabo kemičnih snovi na kmetijskih zemljiščih. Plodna tla oz. prst varujemo tudi s takšno zaporednostjo izgradnje in širitve naselja, ki omogoča čim dalj trajajočo ohranitev večjih in povezanih kompleksov kmetijskih zemljišč na območjih dograjevanja oz. širitve naselja. Navedeni načini varstva tal so zapopadeni v zastavitvah urbanističnega načrta v zvezi z namensko rabo površin in v zvezi s področji prometa, energetske preskrbe, odpadnih voda in odpadkov.

2.4.1.1 Erozija in plazovitost

Območje urbanističnega načrta skoraj v celoti ne leži na območju erozijskih procesov, razen njegov skrajno severni del leži na območju zaznavnih erozijskih procesov – (1. kategorije erodiranosti).

Na erozijskem območju je potrebno objekte z geomehanskega stališča posebej obravnavati. Zazidalno območje je potrebno ustrezno odvodnjavati in objekte obvezno temeljiti v enotna homogena in stabilna temeljna tla.

Na erozijskih in plazljivih območjih so prepovedani posegi, ki pospešujejo erozijo in oblikovanje hudournikov ter posegi, ki povzročajo dodatno zamakanje zemljišč, dodatno obremenjevanje ali razbremenjevanje zemljišč. Prepovedano je ogoljevanje in krčenje površin, zadrževanje vode, omejevanje pretoka hudourniških voda, zasipavanje izvirov in podobne dejavnosti, ki ogrožajo stabilnost tal.

2.4.2 Vode

Varstvo voda je nujno za kakovostno in stabilno preskrbo prebivalstva z vodo (pitno, tehnološko, požarno, namakalno). Podtalnica in površinske vode so zaradi proizvodnih dejavnosti, širitve obsega grajenega tkiva naselja, neustrezno urejenih delov kanalizacijskega omrežja, čedalje bolj razvejanega cestnega omrežja in zaradi kmetijske dejavnosti ogroženi. Problem v zvezi z varstvom voda predstavlja tudi dalj časa trajajoča hidrološka suša, zaradi katere se gladina podzemne vode niža.

Območje urbanističnega načrta ne leži na vodovarstvenem območju.

Površinsko vodo na območju UN Muta predstavlja reka Mučka Bistrica. Vodotok sodi med vodotoke 1. reda, saj porečje Mučke Bistrice sega še na avstrijsko stran. Po Zakonu o vodah (Ur. l. RS št. 67/02, 110/2002-ZGO-1, 2/2004-ZZdr1-A, 41/2004-ZVO-1, 57/2008, 57/2012) je pri predvidenih posegih v prostor treba upoštevati varovanje priobalnega zemljišča, in sicer pri vodotokih 1. reda (Mučka Bistrica) 15 metrov od meje vodnega zemljišča v območjih naselij. Ti odmiki morajo biti usklajeni s predvidenimi ureditvami vodotokov. V navedenem pasu gradnja objektov ni dopustna.

Na vodnem in priobalnem zemljišču so prepovedane vse dejavnosti in posegi, ki bi lahko ogrozili stabilnost vodnih ali priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja ter onemogočali obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov. Prav tako na vodnem ali priobalnem zemljišču ni dovoljeno postavljati objektov ali drugih ovir, ki bi preprečevale prost prehod ob vodnem dobru.

Rekonstrukcija, adaptacija ali obnova obstoječih objektov, ki se nahajajo na vodnih ali priobalnih zemljiščih je dovoljena če se bistveno ne spreminja namembnost in velikost objektov.

Na vodno in priobalno zemljišče je prepovedano: izlivati, odlagati in pretovarjati nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlagati ali pretovarjati odkopan ali odpadni material. V površinskih vodah ter na vodnem in priobalnem zemljišču je prepovedano pranje vseh vozil in drugih strojev ali naprav. Na priobalnem zemljišču je prepovedano gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin.

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode ter odvajanje odpadnih voda v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, gramoznice in opuščene gramozne jame ali peskokope, ki so v stiku s podzemno vodo, je prepovedano. Prav tako je prepovedana takšna raba voda, ki bi lahko poslabšala njihovo ekološko ali kemijsko stanje.

Padavinske vode iz ureditvenih območij je treba prioriteto ponikati. Če ponikanje ni možno je treba padavinske vode speljati v bližnji vodotok, če tega ni, pa razpršeno po terenu, pri tem mora ureditev odvodnje biti načrtovana tako, da bodo padavinske vode speljane izven plazovitega in erozijsko ogroženega območja. V primeru odvodnje po erozijsko nestabilni ali plazoviti ogroženi brežini je treba predvideti odvodnjo po kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Pri gradnji večjih utrjenih površin in strešin v urbanih območjih, je treba predvideti ukrepe za zmanjšanje hitrosti odtoka padavinskih voda, kar pomeni, da je potrebno predvideti zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike (zatravitev travne plošče, zadrževalni bazeni, suhi zadrževalniki.....).

- Osnovni koncept izboljšanja ekološkega stanja vodotokov temelji na ohranjanju naravnih vodotokov v čim bolj naravnem stanju in na revitalizaciji ter renaturaciji vodotokov (s slednjim bo doseženo boljše ekološko stanje voda in na posameznih odsekih povečana samočistilna sposobnost vodotokov in drugih vodnih teles).

2.4.2.1 Poplavna območja

Območje UN leži v poplavnem območju porušitvenega vala HE Golica – Koralpe.

2.4.3 Hrup

Viri hrupa na območju UN so predvsem proizvodnja in cestni promet. Za preprečitev obremenjevanja okolja s hrupom in njegovih posledic je v prvi vrsti pomembno naslednje:

- omejevanje pojavljanja novih virov hrupa;
- zmanjševanje emisije obstoječih virov hrupa in s tem postopno odpravljanje s hrupom preobremenjenih območij;
- določenost s hrupom potencialno in dejansko preobremenjenih območij;
- takšna razporeditev dejanske in namenske rabe prostora, pri kateri ni oz. ne bo neposrednega stika med območji z višjimi in območji z nižjimi dovoljenimi stopnjami hrupa;
- identifikacija in zaščita mirnih območij ter ustvarjanje novih tovrstnih območij.

Za zagotavljanje varstva pred hrupom so posamezne površine na območju UN glede na pretežno namensko rabo razvrščene v območja varstva pred hrupom ob smiselnem upoštevanju določb Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju, (Ur. l. RS 105/05, 34/08, 109/09, 62/10).

III. območje varstva pred hrupom je na površinah podrobnejše namenske rabe prostora na območju stanovanj (površine podeželskega naselja), na območju centralnih dejavnosti (osrednja območja centralnih dejavnosti in druga območja centralnih dejavnosti), na posebnem območju (športni centri), na območju zelenih površin (za vse površine), na površinah razpršene poselitve in na območju voda (vse površine, razen površin vodne infrastrukture in površin na mirnem območju na prostem). Na teh površinah je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi

povzročanja hrupa. Obstoječe in nove dejavnosti na teh območjih ne smejo povzročati obremenitve s hrupom nad mejnimi vrednostmi kazalcev hrupa za III. območje.

IV. območje varstva pred hrupom je na površinah podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih ni stavb z varovanimi prostori, na območju proizvodnih dejavnosti (vse površine), na posebnem območju (površine drugih območij), na območju prometne infrastrukture (vse površine), na območju komunikacijske infrastrukture (vse površine), na območju energetske infrastrukture (vse površine), na območju okoljske infrastrukture (vse površine), na območju za potrebe obrambe in izvajanja nalog policije v naseljih, na območju voda (površine vodne infrastrukture), na območju mineralnih surovin (vse površine), na območju kmetijskih zemljišč (vse površine, razen na mirnem območju na prostem), na območju gozdnih zemljišč (vse površine, razen na mirnem območju na prostem), na območju za potrebe obrambe (vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog pri obrambi države oziroma pri opravljanju nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami), na območju za potrebe izvajanja nalog policije (vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog policije in drugih varnostnih nalog oziroma pri zagotavljanju javnega reda in miru ter varnosti ob naravnih in drugih nesrečah) in na območju za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog pri obrambi države oziroma pri opravljanju nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami). Na teh območjih je dopusten poseg v okolje, ki je lahko bolj moteč zaradi povzročanja hrupa, vendar morajo biti pri obstoječih in novih virih hrupa izvedeni ukrepi, ki zagotavljajo izpolnjevanje pogojev za IV. območje.

Na meji med III. in IV. območjem ne smejo biti presežene mejne vrednosti kazalcev hrupa za III. območje.

Novogradnje in nove dejavnosti je potrebno locirati tako, da ravni hrupa kot posledica uporabe ali obratovanja dejavnosti ob upoštevanju stopnje varovanja pred hrupom ne presegajo mejnih ravni za vir hrupa, določenih z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

Obstoječe vire prekomernega hrupa je potrebno sanirati tako, da ravni hrupa, ki so posledica njihovega obratovanja, ne presegajo mejnih ravni za vir hrupa.

2.4.4 Odpadki

Pri odlaganju, zbiranju, deponiranju in odvažanju odpadkov se upošteva veljavni Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v Koroški regiji (Ur. l. RS, št. 132/04, 85/11).

Pri odlaganju odpadkov je dosledno treba upoštevati tudi določila veljavnih zakonov in Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Muta (MUV, št. 6/02, 10/03).

V občini je tudi zbirni center za večje količine ločeno zbranih kosovnih odpadkov in odpadne embalaže.

Pri vseh objektih je treba predvideti ustrezne prostore za smetiščne posode, ki so tipizirane. Posode za odpadke morajo biti nameščene na vizualno neizpostavljenih mestih. Na določenih lokacijah se morajo namestiti kesoni za zbiranje večjih odpadkov. Odvoz opravlja organizacija, ki je za to registrirana.

2.5 LOKALNI ENERGETSKI KONCEPT

Oskrba z energijo in skupna raba energije v občini je raznolika in temelji predvsem na električni energiji, ekstra lahkem kurilnem olju (ELKO) in lesu ter v manjši meri na utekočinjenem naftnem plinu (UNP) in zemeljskem plinu. Skoraj polovica stanovanj v občini se ogreva na kurilno olje, dobrih 40% pa z lesom. Pri večstanovanjskih stavbah prevladuje ELKO, v javnih stavbah ELKO in zemeljski plin, za ogrevanje v sektorju storitev in industrije pa uporabljajo kurilno olje in utekočinjen naftni plin.

Glavni problemi, s katerimi se soočamo na področju rabe energije so:

- onesnaženost zraka zaradi kurišč na fosilna goriva;
- kurilne naprave z slabšim izkoristkom predvsem pri uporabi trdnih goriv
- slaba osveščenost uporabnikov glede porabe energije;
- naraščanje motoriziranega prometa kot vzvod porasta porabe pogonskih goriv (tj. neobnovljivih virov energije).

Energetska preskrba na območju UN bo tudi v prihodnje temeljila na različnih energentih oz. virih, na biomasi in zemeljskemu plinu ter drugih obnovljivih in neobnovljivih virih. Različne energetske sisteme je treba obravnavati kot povezano celoto in v njej vlogo posameznih energentov oz. virov ukrojiti ustrezno ekonomskim, okoljskim, prostorskim in socialnim okoliščinam.

Potrebe po energiji naraščajo, vendar pa zahteve varstva okolja in omejenost energetskih virov terjajo varčno in racionalno rabo energije.

Cilji izdelave in izvedbe energetskega koncepta so:

- učinkovita raba energije (URE) na vseh področjih;
- zmanjšanje rabe energije na vseh področjih (gospodinjstva, podjetja, javni sektor in promet);
- možnost uvajanja lokalnih obnovljivih virov energije (OVE);
- zmanjšanje obremenitve okolja;
- uvajanje daljinskega ogrevanja in spodbujanje uporabe lesne biomase za daljinsko ogrevanje;
- zmanjšanje uporabe fosilnih goriv in prehod s fosilnih goriv na obnovljive vire energije;
- izvajanje energetskih pregledov objektov;
- vzpostavljanje energetskega knjigovodstva in menedžmenta za javne zgradbe;
- vzpostavitev energetskega svetovanja, osveščanja, informiranja in izobraževanja;
- spodbujanje trajnostnih oblik transporta kot načina zmanjševanja porabe pogonskih goriv.

Zgornje cilje je treba uresničevati na načine in z ukrepi, opredeljenimi v sprejetem lokalnem energetskega konceptu (LEK).

- Ključne aktivnosti za učinkovito rabo energije so:
- spodbujanje zamenjave obstoječih ogrevalnih sistemov oz. energentov z okoljsko prijaznejšimi oz. z obnovljivimi viri energije (npr.: zamenjava starih klasičnih kotlov na les za novejša, tehnološko dovršene kotle na lesno biomaso);
- spodbujanje uporabe obnovljivih virov (pasivnih in aktivnih solarnih sistemov, uporaba kotlov na lesno biomaso oz. daljinskega ogrevanja na lesno biomaso, toplotnih črpalk, itn....);

- spodbujanje izvajanja ukrepov URE v stanovanjskih zgradbah;
- priprava tople sanitarne vode z alternativnim sistemom;
- zmanjšanje porabe električne energije v občini za javno razsvetlavo;
- uvajanje energijske učinkovitosti v javne zgradbe, javna podjetja, zavode in storitve ter v zasebni sektor (v industrijo in storitve) in energetska upravljanje vseh javnih stavb v občini.

2.5.1 Elektrooskrba

Osnovno izhodišče je zagotavljanje zadovoljive oskrbe z električno energijo in stabilnih napetostnih razmer na celotnem območju UN. Potrebe po tej energiji naraščajo, vendar pa zahteve varstva okolja in omejenost energetskih virov terjajo zmanjšanje obsega tovrstne porabe.

Na območju UN elektrodistribucijsko omrežje predstavlja srednjenapetostno 20 kV omrežje s transformatorskimi postajami 20/0,4 kV in pripadajočim nizkonapetostnim omrežjem. Na slednjega so priključeni odjemalci široke potrošnje. Srednjenapetostno omrežje je zgrajeno v kabelski in prostozračni izvedbi, nizkonapetostno omrežje na območju UN pa je večinoma kabelsko.

Cilji na področju oskrbe z električno energijo so:

- zagotavljanje kakovostne in zanesljive oskrbe uporabnikov tako v normalnih kot tudi v izrednih razmerah na celotnem območju UN (zadostne kapacitete, ustrezne povezave, ustrezno vzdrževanje virov in omrežja),
- racionalna raba prostora pri izvajanju proizvodnje, prenosa in distribucije,
- proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov,
- doseganje ekonomske učinkovitosti in zagotavljanje konkurenčnih cen.

Razvoj elektroenergetskega omrežja na območju UN bo usmerjen v obnavljanje in rekonstrukcijo obstoječih elektroenergetskih objektov in naprav, hkrati pa tudi v izgradnjo novih.

Pri načrtovanju je treba upoštevati potek vodov gospodarske javne infrastrukture. Širina varovalnega pasu, ki poteka od osi posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV: 10m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV: 1m;
- za razdelilno postajo srednje napetosti in za transformatorsko postajo srednje napetosti 0,4 kV: 2m;

Razporejenost in kapaciteta obstoječih TP je zadovoljiva, tako da oskrba z električno energijo za posamezne odjemalce ne predstavlja bistvenega problema.

Planiranje novih transformatorskih postaj (TP 20/0,4 kV) in pripadajočega omrežja (20 kV in 0,4 kV) se izvaja na osnovi ocene povečanja obremenitev (stanovanjske zazidave, gradnja poslovno obrtnih in industrijskih objektov ter povečanje električnih priključnih moči na obstoječih objektih) in na osnovi predvidevanj pojava slabih napetostnih razmer pri odjemalcih, priključenih na obstoječe elektroenergetske vode in objekte (TP, SNO in NNO). Ob pozidavah območij, za katere bo potrebna večja priključna moč in teh v ocenah niso bila zajeta, bo potrebno posebej

naročiti raziskavo o možnosti napajanja z električno energijo. TP je treba locirati v bližini potrošnje.

Nove transformatorske postaje bo možno graditi kot samostojne objekte, v sklopu drugih objektov ali v njihovi neposredni bližini. Pri tem je treba izpolniti zahteve glede elektromagnetnega sevanja in hrupa (Uredba o elektroenergetskem sevanju v naravnem in življenjskem okolju in Uredba o hrupu v naravnem in življenjskem okolju).

2.5.2 Javna razsvetljava

Na območju UN je razvejana javna razsvetljava. V občini Muta je bila v letu 2011 izvedena Analiza stanja javne razsvetljave in v letu 2012 že več kot polovica javne razsvetljave obnovljene.

2.5.3 Plinovodno omrežje

Eden od pomembnih energetskega sistemov, ki prispeva k skladnemu razvoju v prostoru občine in ugodnejšim ekološkim razmeram, je plinski energetski sistem. Zato se zagotavlja kvalitetno, zanesljivo, ekonomično in zadostno oskrbo s plinom v vseh tistih delih, kjer ni na voljo drugih primerljivih energentov.

Zlasti zemeljski plin je eden tistih energentov, s katerim je možno v veliki meri nadomestiti okoljsko bolj sporne energente, predvsem tiste, ki so v rabi v individualnih kuriščih. Zato je predvideno širjenje plinovodnega omrežja.

Cilji na področju oskrbe z zemeljskim plinom so:

- zanesljiva in dolgoročna oskrba (zadostne kapacitete v energetskih napravah in plinovodnem omrežju, ukrepi za dolgoročno dobavo plina, ustrezno vzdrževanje energetskih naprav in plinovodnega omrežja),
- zmanjšanje obremenjevanja okolja (npr. s priključevanjem na sistem oskrbe s plinom, posodabljanjem kurilnih naprav in nadomeščanje ekološko manj ustreznih goriv s plinom),
- racionalna raba prostora pri izvajanju energetskih naprav za oskrbo s plinom, prenosnega in distribucijskega omrežja,
- doseganje ekonomske učinkovitosti in zagotavljanje konkurenčnih cen,
- izpolnjevanje vseh mednarodnih obveznosti na področju varstva okolja,
- zmanjšanje emisij CO₂.

Plinovodno omrežje na območju občine je v izgradnji in naj bi dolgoročno plinovodni sistem pokrival večino območij naselij Mute. Zgrajeno je povezovalno plinovodno omrežje od občine Dravograd do industrijske cone na Muti in naprej do naselij Zgornja in Spodnja Muta.

Na območjih kjer še ni omrežja zemeljskega plina je možno predvideti ogrevanje iz skupnega rezervoarja na utekočinjen naftni plin (UNP) za več objektov skupaj. V tem primeru mora biti plinovodna instalacija oz. sistem oskrbe z UNP izveden v skladu z veljavnimi predpisi in dimenzioniran tako, da bo možna morebitna kasnejša priključitev na plinovodno omrežje za zemeljski plin, ko bo na tem območju zgrajeno.

2.5.4 Toplovodno omrežje in ogrevanje

Na območju občine Muta ni zgrajenega sistema daljinskega ogrevanja.

Prevladuje lokalno ali centralno ogrevanje za posamezne objekte. Kot energent prevladuje ELKO. Kotlovnice se nahajajo tako v večstanovanjskih stavbah, kot v javnih stavbah. Ogrevanje iz skupnih nadzorovanih kurišč mora imeti prednost pred individualnim ogrevanjem.

Predvidi se ogrevanje z ekološko sprejemljivimi gorivi (ekstra lahko kurilno olje, utekočinjen naftni plin, biomasa, bioplina, sončna energija ipd.), s katerimi se ne bo dodatno onesnaževalo okolje. V slučaju ogrevanja s tekočim naftnim plinom, naj bodo rezervoarji locirani na dostopnih mestih.

2.5.5 Koncept obnovljivih virov energije

Omejenost neobnovljivih energetskega virov, čedalje večje potrebe po energiji in okoljske omejitve pri rabi fosilnih goriv preusmerjajo pozornost na energetskem področju na obnovljive vire energije (OVE; tudi trajni viri energije - TVE). Med te uvrščamo vodni potencial, biomaso, bioplina, toplotno energijo okolja, geotermalno energijo, energijo vetra, sončno energijo, odpadno toploto in energijo, ki se sprošča pri sežiganju odpadkov, ki jih ni mogoče reciklirati.

Na področju OVE so cilji, ki se smiselno nanašajo tudi na območje UN, naslednji:

- spodbujanje rabe OVE, kjer je to prostorsko sprejemljivo;
- zagotavljanje kvalitete bivalnega in delovnega okolja z večjim deležem uporabe OVE v strukturi vseh energetskega virov;
- dajanje prednosti rabi OVE pred fosilnimi viri energije;
- zagotovitev ustrezne vloge OVE v energetskega zasnovi občine in posameznih naselijih;
- usmeritev energetskega politike občine k uporabi okolju prijaznih in OVE, hkrati pa k čim manjši porabi energije oziroma k njenemu varčevanju. V visoko poseljenih območjih je potrebno poskrbeti za organizirano celostno oskrbo.

2.5.5.1 Obnovljivi viri

Na območju občine Muta je mala HE na vodotoku Mučka Bistrica. Vodni energetskega potencial na območju občine je dokaj velik in možne lokacije MHE na območju občine Muta so povzete v Energetskega zasnovi občine Muta 2006.

Občina Muta je povprečno primerna za izrabo lesne biomase in trajno izkoristljiv lesni potencial v občini za namene daljinskega ogrevanja je sorazmerno dober. Ogrevanje na lesno biomaso je zaželeno, potrebno pa je poskrbeti, da se uporablja učinkovito in v novih tehnološko dovršenih kotlih. Izkoristiti je potrebno možnosti skupinskega ogrevanja. Uporaba lesne biomase v primerjavi s klasičnim ogrevanjem na les prinaša mnoge prednosti, med katerimi velja omeniti predvsem dve:

- boljši izkoristki porabljenega lesa in
- čiščenje gozdov.

V namene pridobivanja bioplina se lahko uporablja precej surovin zelo različnega izvora (npr. gnoj in druge surovine iz kmetijstva, energijske rastline, poljedelski ostanki, komunalni odpadki, ostanki hrane, nekateri industrijski ostanki). Za postavitve individualne bioplinske naprave so

primerne kmetije, ki imajo dovolj veliko število živine, prašičev ali perutnine ali zbirna mesta hlevskih ostankov več kmetij.

Izkoriščanje sončne energije se uporablja za dogrevanje objektov, ogrevanja sanitarne vode in kot vir električne energije. Ker je v zimskem času količina sončnega sevanja manjša, se sončna energija običajno uporablja v kombinaciji z drugim virom energije. V občini Muta je že prisotno izrabljanje sončne energije za proizvodnjo električne, saj stoji že nekaj sončnih elektrarn. Za postavitev so primernejša južna pobočja, izvede pa se natančen ogled potencialnega objekta in upošteva zmožnost omrežja za priklop sončne elektrarne.

Na področju občine Muta geotermalnih indikacij ni. Zaradi pomanjkanja in neprimernih ali nedostopnih namenskih raziskovalnih vrtin za geofizikalne meritve obstaja zelo malo dobrih in zanesljivih geotermičnih podatkov iz večjih globin. Prav tako je raziskovanje za izkoriščanje geotermalne energije na območju občine zelo tvegano.

Na področju občine Muta ni meteorološke postaje, ki bi merila hitrosti vetra. Glede na ocenjeno hitrost vetra območje občine spada med manj vetrovne in vetrnega potenciala ni v tolikšni meri, da bi ga kazalo izkoriščati v energetske namene. Postavljanje večjih vetrnih elektrarn ni smiselno.

Toplotna energija okolja bo koriščena preko toplotnih črpalk, zasnovanih na različnih prenosnih medijih (voda, zrak, zemlja...).

2.6 KONCEPT OPREMLJANJA Z GOSPODARSKO JAVNO INFRASTRUKTURO

Območje, ki ga zajema urbanistični načrt, je v večji meri opremljeno s komunalno in energetsko infrastrukturo ter omrežjem zvez (vodovod, kanalizacija, električnim omrežjem ter omrežjem zvez). Na območju UN ni zgrajenega sistema daljinskega ogrevanja, plinovodno omrežje pa je v izgradnji.

Nova območja za graditev se načrtno opremljajo, urejena infrastruktura pa bo pomembna spodbuda za nove investicije. Na območju urbanističnega načrta je priključitev na javno vodovodno in kanalizacijsko omrežje obvezna. Upoštevati je potrebno vse veljavne zakonske in tehnične predpise za posamezna področja komunalne infrastrukture.

Poteki komunalnih in energetskih vodov morajo biti medsebojno usklajeni.

V nadaljevanju je podan koncept širjenja omrežja in načela, ki jih je potrebno upoštevati pri nadaljnjem načrtovanju, da ne pride do nasprotij v konceptu napajanja oziroma oskrbe naselij.

2.6.1 Koncept vodooskrbe

Osnovno izhodišče je trajnostno zagotavljanje zadostnih količin kakovostne pitne in tehnološke vode na celotnem območju UN z optimalnim izkoriščanjem in vzdrževanjem sistema in vodnih virov. Količine in kakovost pitne vode v sistemu vodooskrbe morajo ustrezati kriterijem, ki so predpisani z veljavnimi predpisi.

Vodooskrbo v občini Muta lahko razdelimo na dve ločeni območji. Nižinsko območje ob reki Dravi, kjer je vodooskrba urejena za naselja Muta skupno s Podlipjem, naselje Gortina in vodovodni sistem Abrasiv. Vsi trije vodovodni sistemi so med sabo povezani za primer pomanjkanja vode v posameznem sistemu. Višinsko območje vodooskrbe na južnem pobočju Kobanskega hribovja, ki obsega vodooskrbo naselja Pernice, del zaselka Bistriški jarek(šola) in del naselja Sv. Primož na Kozjaku. Vodovodni sistemi na tem območju so v upravljanju lokalnih skupnosti in niso vključeni v skupno upravljanje s pooblaščenim upravljalcem.

Sistem vodovoda Muta, ki oskrbuje z vodo naselje Muto z bližnjo okolico na ravninskem delu na platoju nad Dravo, se oskrbuje z vodo iz 4 strani in sicer:

- Vodooskrba iz zajetij Hermanovo 1 - 5, ki se nahajajo severno od naselja. Voda po cevovodu odteka v razbremenilnik Pernice 1 na koti 850mNV. V isti razbremenilnik doteka voda tudi iz zajetij Lovka koča 1 in 2, ki se nahajajo pod naseljem Pernice in tudi voda iz zajetja Smolnikova koča. Celotna količina vode odteka zatem po PE ceveh DN 110mm v razbremenilnik Pernice 2 in dalje v vodohran vsebine 400 m³ nad naseljem Zg. Gortina.
- Vodooskrba iz zajetij Matijevo 1-3, od koder je voda po PE ceveh DN 50 mm speljana direktno do vodnega stolpa na Zg. Muti.
- Na območju pod Sv. Primožem se nahajajo zajetja Plaznik, Plaznik 1 in Stipanič. Zajeta voda odteka po PE ceveh DN 63 mm do vodohrana Muta vsebine 5m na koti 420 mNV in od tu dalje v porabo do Sp. Mute.
- Vodooskrba Sp. Mute in naselja Podlipje se vrši iz zajetih vodnih virov Verber 1 in 2 ter zajetij Gnamuš 1 – 3. Voda iz vseh zajetij je speljana v razbremenilnik Gnamuš ter dalje po PE ceveh DN 110 mm do vodohrana Podlipje in naprej preko raztežilnika 5m³ na koti 400 mNV vse do Sp. Mute.

Skupna izdatnost zajetih vodnih virov pokriva sedanjo porabo, viški vode se v kriznem sušnem obdobju odvajajo tudi v sistem vodovoda Gortina oziroma v sistem Abrasiv v primeru izpada sistema. Vse obstoječe vodne vire je potrebno ustrezno sanirati in zagotoviti stalen zdravstveni nadzor.

V vodovodnem sistemu Muta so cevovodi različnih materialov, dotrajani in v večini primerov neustreznega profila.

Javno vodovodno omrežje, razvejano po območju UN, je namenjeno oskrbi prebivalstva s pitno vodo in za sanitarne potrebe, zagotavljanju požarne varnosti, tehnološkim potrebam ter javni rabi.

Cilji na področju oskrbe z vodo so:

- dobra, varna, zanesljiva in zadostna oskrba s pitno vodo z optimalnim upravljanjem, izkoriščanjem in vzdrževanjem sistema, kar zajema tudi varstvo vodnih virov;
- racionalno koriščenje vodnih virov v skladu z uravnoteženimi potrebami po vodi;
- zmanjšanje vodnih izgub iz vodovodnega omrežja in skrb za ustrezne tlačne razmere v omrežju;
- varčna poraba pitne vode in preprečevanje ekstenzivnega obsega porabe vode;
- uporaba manj kakovostne vode za tehnološke, protipožarne ipd. namene ter ponovna uporaba vode v gospodinjskih in tehnoloških procesih;

- pri obstoječih velikih porabnikih vode spodbujanje uporabe najnovejših tehnologij in najboljših tehničnih rešitev pri pripravi in uporabi pitne ter tehnološke vode in vode za namakanje;
- redno zamenjevanje dotrajanih delov vodooskrbnega omrežja.

Poleg sanacij bo za območje UN potrebno dograditi vodovodne cevovode in jih navezati na obstoječe oz. sanirane cevovode ter po potrebi zamenjati dotrajane vodovode.

Vse obstoječe in predvidene objekte je potrebno priključiti na javno vodovodno omrežje, če to že izgrajeni sistemi dopuščajo, oziroma jih je potrebno priključiti takoj, ko bo tehnično mogoče in dobijo dovoljenje ali poziv upravljavca. Do takrat se stanje obstoječih porabnikov ne menja, novi objekti pa se lahko gradijo le, v kolikor upravljavec obstoječih vodovodnih sistemov lahko zagotovi potrebne količine pitne in požarne vode. Vodooskrba posameznih manjših zaselkov poteka individualno iz lastnih zajetij, ki so evidentirana.

Predeli, kjer je predviden intenzivnejši poselitveni razvoj, bodo prednostno opremljena z novim vodovodnim omrežjem. Izgradnja novih omrežij, objektov in naprav naj poteka usklajeno s stanovanjsko, infrastrukturno in gospodarsko gradnjo ter v soodvisnosti od razpoložljivih črpalnih kapacitet.

2.6.2 Koncept ravnanja z odpadnimi vodami

S pojmom odpadne vode označujemo komunalne odpadne, padavinske in tehnološke vode.

Osnovno izhodišče ravnanja z odpadnimi vodami na območju UN je skrb za zaščito zdravja prebivalcev in za varovanje narave ter okolja, prvenstveno površinskih in podzemnih voda.

Osrednji cilj je zagotovitev priključenosti vseh objektov na območju UN na javno kanalizacijsko omrežje, pri čemer je potrebno z ustreznim čiščenjem odpadnih voda doseči sprejemljivo stopnjo njihovega obremenjevanja okolja.

V skladu z »Operativnim programom odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode (novelacija za obdobje od leta 2005 do leta 2017)«, za območje UN Muta veljajo skrajni roki za izgradnjo kanalizacijskega sistema.

Obstoječ kanalizacijski sistem na območju UN je mešanega tipa. Nekateri objekti na območju UN, še niso priključeni na javno komunalno kanalizacijo, tako da se odvodnja komunalnih voda rešuje preko individualnih pretočnih greznic.

Vzpostavljati je treba ločen sistem za odpadne komunalne in za odpadne padavinske vode, pri čemer je treba upoštevati kriterij ekonomske upravičenosti in tehnične izvedljivosti. Po izgradnji kanalizacije se morajo vsi predvideni in obstoječi objekti priključiti na kanalizacijsko omrežje. Celotno omrežje javne kanalizacije se konča z iztokom oz. čiščenjem v skupni čistilni napravi za občini Muta in Vuzenica. Iztok čiste vode iz čistilne naprave se bo vršil v bližnji vodotok.

Kakovostno predčiščenje tehnoloških odpadnih voda v industriji je pogoj za varno in uspešno delovanje biološke stopnje CČN. Za vsak gospodarski subjekt bo potrebno ugotoviti upravičenost in stopnjo predčiščenja. Poleg tega bo v proizvodnih obratih potrebno izvajati ukrepe v prid

manjši potrošnji pitne vode, večkratni uporabi tehnološke vode, uporabi ekološko primernejših surovin ter uvajanju regeneracijskih in reciklažnih postopkov.

Na območjih, kjer še ni ali ne bo zgrajenega sistema javne kanalizacije, je obvezna izgradnja lastnih objektov za čiščenje onesnaženih voda (nepropustne greznice, male čistilne naprave) za posamezne stavbe ali skupine stavb. Pri tem je potrebno upoštevati sanitarno tehnične predpise. V nobenem primeru ni dovoljeno odvajati fekalne ter odpadne vode iz proizvodnje neprečiščene v vodotoke. Objekti z agresivnimi odpadnimi vodami morajo imeti svoj sistem čiščenja.

Neonesnažene meteorne vode je treba odvajati v ponikovalnice, odprte jarke in vodotoke. Meteorne vode iz manipulativnih in parkirnih površin je treba po ustreznem predčiščenju (lovilec olj ali usedalnik) ponikati oziroma, kjer to ni možno, voditi v vodotoke. Odvajanje čistih padavinskih voda iz utrjenih površin in strešin je potrebno urediti v skladu z 92. čl. Zakona o vodah (Ur. l. RS št.: 67/2002, 110/2002-ZGO-1, 2/2004-ZZdl-A, 41/2004-ZVO-1, 57/2008, 57/2012) in sicer na tak način, da bo v čim večji možni meri zmanjšan odtok padavinskih voda z urbanih površin, kar pomeni, da je potrebno predvideti zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike.

2.6.3 Omrežje elektronskih komunikacij

Območje UN je pokrito s primarnim in sekundarnim omrežjem elektronskih komunikacij (telekomunikacijski vodi in kabelska kanalizacija). Fiksno prizemno omrežje leži v zemlji ali kabelski kanalizaciji, prosto vidni so priključki do objektov. Omrežje kabelske televizije leži v zemlji. Prav tako je območje UN pokrito z odprtim širokopasovnim omrežjem elektronskih komunikacij. Širokopasovno omrežje je zgrajeno z optičnimi kabli.

Cilji na področju telekomunikacij so:

- z dolgoročnim, stabilnim in pospešenim razvojem telekomunikacij zagotoviti zanesljive telekomunikacijske storitve, katerih ponudba bo usklajena s pričakovanji uporabnikov in potrebami informacijske družbe,
- zagotoviti dostopnost univerzalnih telekomunikacijskih storitev vsem na celotnem območju po dostopnih cenah
- zagotoviti in pospeševati učinkovitost in tekmovanje med ponudniki telekomunikacijskih storitev
- umeščati objekte komunikacijske infrastrukture na čim bolj nevpadljiv način ob upoštevanju okoljskih in prostorskih razsežnosti posega.

Za stavbe je treba zagotoviti možnost priključevanja na omrežje elektronskih komunikacij z novogradnjo ali rekonstrukcijo omrežja.

Koncept opremljanja z gospodarsko javno infrastrukturo je prikazan v kartografskem delu, ki je sestavni del tega elaborata.

2.7 KONCEPT PODROBNEJŠE NAMENSKE RABE IN PREDLOG ENOT UREJANJA PROSTORA

2.7.1 Podrobnejše namenske rabe

V občinskem središču oz. naselju Muta so stavbna zemljišča opredeljena glede na podrobnejšo namensko rabo v skladu z veljavnim Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij, glede na obstoječe stanje podrobnejših namenskih rab ter prisotne dejavnosti, koncepta prostorskega razvoja in načrtovanega gospodarskega razvoja s strani lokalne skupnosti, izraženih dejanskih potreb po posamezni dejavnosti itd., za različne podrobnejše namenske rabe kot so: osrednje centralne dejavnosti, druge centralne dejavnosti, za stanovanja, posebni območji, prometne, vodne in zelene površine, površine okoljske infrastrukture ter za proizvodne dejavnosti.

Območja centralnih dejavnosti

Osrednja območja centralnih dejavnosti -CU se določijo v središčih obeh Mut. Na Sp. Muti obsegajo površine na obeh straneh reke Mučka Bistrica, na Zg. Muti pa pretežni del površin ob osrednji potezi – osi vse do glavne dominantne cerkve Sv. Marjete in vključno z območjem šole ter vrtca.

Druge centralne dejavnosti - CD so določene v Sp. Muti na območju okoli cerkve Sv. Janeza Krstnika - Rotunde, na Zg. Muti pa na nezazidanih zemljiščih zahodno od osnovne šole in predstavljajo območje za njihov razvoj. Manjše območje drugih centralnih dejavnosti pa se določi na površinah pretežno za proizvodnjo, kjer je bil prvotno zgrajen manjši srednješolski izobraževalni center za potrebe sosednje industrije.

Območja stanovanj

Glede na obstoječe stanje in načrtovani razvoj so najobsežnejša območja stanovanj opredeljena na določenih straneh bolj ali manj neposredno v zaledju centralnega območja in ob nekaterih potezah – povezavah. Obsegajo površine za stanovanja in spremljajoče dejavnosti, ki bodo natančneje določene podrobnejšem delu UN in povzete v izvedbeni del OPN, le v delu pa površine »podeželskega naselja« na območju aktivnega kmetijskega gospodarstva.

Posebna območja

V naselju Muta sta v delu že izvedeni, v delu pa razvojno načrtovani oz. še v fazi realizacije dve posebni območji namenjeni športu, rekreaciji in turizmu ter nakupovanju - trgovski dejavnosti. Prvo predstavlja območje »Mitnica« ob izlivu Mučke Bistrice v Dravo, drugo pa postopno prestrukturirano območje ob bencinskem servisu in nakupovalnem objektu »Tuš«.

Območja proizvodnih dejavnosti

Izvorna območja proizvodnih dejavnosti se načeloma ohranjajo variantno tudi kot gospodarske cone na lokacijah, kjer so se vzpostavila. Izjemo predstavlja le »obratno« območje ob Rotundi, ki ga je potrebno celovito prenoviti oz. fazno prestrukturirati ali dejavnost preseliti in spremeniti območje za centralne dejavnosti, tako zaradi lege ob kulturnem spomeniku in njegovem vplivnem območju, kakor ob jedru območju Sp. Mute.

Območja zelenih površin

Obstoječe zelene površine, ki se lokacijsko načeloma ohranjajo in še dopolnijo predstavljajo v glavnem pokopališče, šolsko igrišče, otroško igrišče pri večstanovanjskih objektih in vrtcu, parkovne površine ob cerkvi Sv. Marjete, drevoredi in druge zasaditve ob večjih in pomembnejših objektih, naravno zarasle površine znotraj naselja, ob vodotoku in po brežini terase med Sp. in Zg. Muto ter »odprte« ne zasajene površine ob Rotundi. Med naštete sodijo tudi območji vrtičkov, ki se bosta morala v fazi zazidave predmetnih površin ukiniti oz. preseliti.

Območja prometnih površin

Prometne površine – ceste in poti, ki tudi tvorijo omrežje v naselju, so sestavni del drugih enot urejanja, kjer prevladuje določena - druga podrobnejša namenska raba. Le površina glavne ceste G1-1 je opredeljena zaradi lege na robu meje urbanističnega načrta in vloge, kot samostojna enota urejanja prostora - PC.

Območje okoljske

Obstoječe odlagališče in zbirališče komunalnih odpadkov v tako imenovani coni »Caravaning«, predstavlja okoljsko infrastrukturo in samostojno enoto urejanja prostora - O, za katero bodo podrobnejši prostorsko izvedbeni pogoji določeni v podrobnejšem delu UN in prav tako povzeti v izvedbeni del OPN.

Območje voda

Ker skozi naselje oz. Sp. Muto poteka reka Muška Bistrica, ki tudi deli njeno centralno območje in prvotno jedro, se prav tako tudi zaradi celovitejšje ureditve območje opredeli kot območje celinskih voda – VC.

V izvedbenem delu OPN pa bodo za vsako podrobnejšo namensko rabo prostora tudi določene dopustne – dejavnosti v skladu z veljavno Standardno klasifikacijo dejavnosti. Te bodo lahko za posamezno območje tudi variantno združene iz več skupin iz predpisa in poimenovane - določene kot ena vrsta - skupina.

2.7.2 Enote urejanja prostora

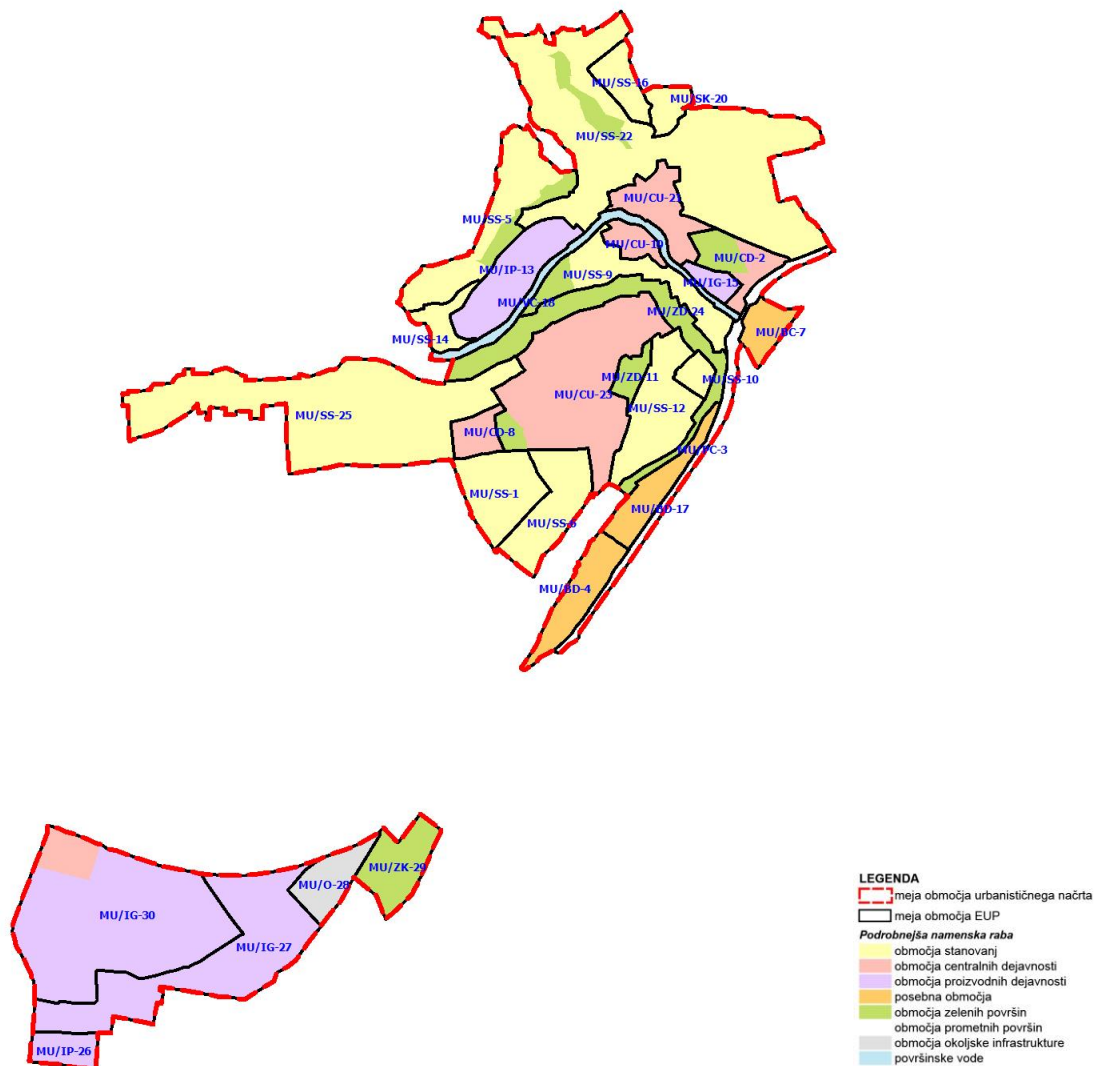
V skladu z veljavnim Zakonom o prostorskem načrtovanju in Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij, je potrebno v novem prostorskem aktu občine - OPN tudi določiti enote urejanja prostora - EUP, za katere so določeni prostorski izvedbeni pogoji. Te predstavljajo dele naselja Muta in so okvirno (kar pomeni, da v fazi izdelave OPN niso izključene manjše korekcije) določene najmanj na podlagi analize značilnosti prostora, upoštevanja določenih režimov iz drugih pravnih aktov in med ostalim strateških usmeritev in načrtovanih prostorskih ureditev.

Tabela 5: Prikaz sestave oznake posamezne enote urejanja prostora v naselju

L/SS-1	oznaka enote urejanja - EUP
MU	ime naselja: Muta
SS	vrsta podrobnejše namenske rabe - stanovanjske površine s spremljajočimi dejavnostmi
1	zaporedna številka enote urejanja

Tabela 6: Vrste in število EUP na območju urbanističnega načrta za naselje Muta

EUP	Oznaka podrobnejše namenske rabe	Vrsta podrobnejše namenske rabe
MU/SS-1	SS	Stanovanjske površine
MU/PC-3	PC	Površine cest
MU/BD-4	BD	Površine drugih območij
MU/SS-6	SS	Stanovanjske površine
MU/IP-26	IP	Površine za industrijo
MU/IG-27	IG	Gospodarske cone
MU/BC-7	BC	Športni centri
MU/O-28	O	Območja okoljske infrastrukture
MU/ZK-29	ZK	Pokopališča
MU/IG-30	IG	Gospodarske cone
MU/SS-10	SS	Stanovanjske površine
MU/ZD-11	ZD	Druge urejene zelene površine
MU/SS-12	SS	Stanovanjske površine
MU/IP-13	IP	Površine za industrijo
MU/SS-14	SS	Stanovanjske površine
MU/IG-15	IG	Gospodarske cone
MU/SS-16	SS	Stanovanjske površine
MU/BD-17	BD	Površine drugih območij
MU/VC-18	VC	Površinske vode
MU/CU-19	CU	Osrednja območja centralnih dejavnosti
MU/SK-20	SK	Površine podeželskega naselja
MU/CU-21	CU	Osrednja območja centralnih dejavnosti
MU/SS-22	SS	Stanovanjske površine
MU/ZD-24	ZD	Druge urejene zelene površine
MU/SS-25	SS	Stanovanjske površine
MU/SS-5	SS	Stanovanjske površine
MU/CD-2	CD	Druga območja centralnih dejavnosti
MU/CD-8	CD	Druga območja centralnih dejavnosti
MU/CU-23	CU	Osrednja območja centralnih dejavnosti
MU/SS-9	SS	Stanovanjske površine

Slika 60: Prikaz območij podrobnejše namenske rabe in enot urejanja prostora na območju UN za naselje Muta

2.7.3 Usmeritve za urbanistično in arhitekturno oblikovanje, oblikovanje zelenih površin ter komunalno opremljanje

2.7.3.1 Urbanistično in arhitekturno oblikovanje

Naselje Muta se urbanistično ureja tako, da se notranje oba dela (Sp. in Zg. Muta) čim bolj strneta, hierarhično organizirata in oblikujeta ter med seboj in postopoma z dislociranim delom tudi bolje povežeta, ob tem pa da se ohranja in nadgrajuje njihova identiteta oz. prostorska prepoznavnost.

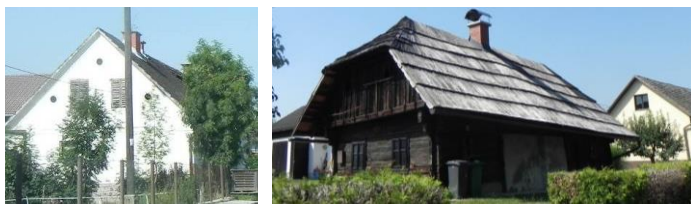
Sestavni deli pa se členijo na temeljne strukture s pretežnimi podrobnejšimi namenskimi rabami določenimi na osnovi obstoječega stanja in načrtovanega razvoja, ki so tudi med seboj zaznavno ločene oz. so meje med njimi glede na prostorske možnosti urejene s zasaditvami in drugimi ustreznimi urbanističnimi in arhitekturnimi elementi, istočasno pa so te tudi povezane s prometno mrežo in sestavinami zelenega sistema.

Glede na lego in stopnjo in načina izgrajenosti se razvojno osrednja dela obeh Mut predvsem po vlogi ohranjata, prenavljata ter s posameznimi posegi dopolnjujeta in nadgrajujeta ob upoštevanju vzpostavljenega avtohtonega arhitekturnega oblikovanja.

Prav tako se območja ob predhodno opisanimi zapolnjuje s posamičnimi plombami in »preureja« z kompleksnimi oz. celovitejšimi ureditvami, ki urbanistično krepijo vlogo ter dopolnjujejo morfološki koncept okolja – dela, ki mu pripadajo. Le mlajši deli naselja se konceptualno podrejajo bolj ortogonalnim vzorcem pozidave, deli naselja, ki pa že segajo na obronke Kozjaka se ureditveno prilagajajo konfiguraciji terena.

Arhitekturno oblikovanje stavb, bi obsegalo načeloma dve vrsti: po avtohtonih vzorcih ali različno. V primerih urejanja kulturne dediščine ali površin v vplivnem območju pa se pogoji urejanja podrejajo kulturnovarstvenim smernicam in pogojem.

In sicer bi oblikovanje po avtohtonih vzorcih izhajalo iz stavbnega izročila arhitekture obravnavanega območja oz. iz značilnega oblikovanja v pokrajinski enoti, medtem ko bi različno oblikovanje obsegalo različne oblike stavb, ki pa bi bile po volumnu oz. masi in višini podobne - skladne. Predlagana opisana načina bosta tudi po delih naselja oz. enotah urejanja prostora ustrezno določena in prikazana v OPN.

Slika 61: Dva primera avtohtonega oblikovanja in treji, ki že predstavlja njegovo še sprejemljivo »posnemanje«

Slika 62: Primera, kjer so osnovne značilnosti avtohtonega stavbarstva »posnemanje« vendar z neustreznimi dodatki in barvami fasad, kar se naj ne bi ponovilo

Slika 63: Primer enodružinske in večstanovanjske gradnje, ki bi bila dopustna le na območjih z določenim različnim oblikovanjem in primer avtohtonega večstanovanjskega objekta ob mljašem večstanovanjskem, ki manj uspešno oblikovno doponjuje prostor oz. posnema prvega

Slika 64: Primeri večstanovanjske gradnje, ki povzema bolj ali manj uspešno določene značilnosti avtohtone gradnje in primer mlajše večstanovanjske gradnje drugih gabaritov kot jih ima starejša »horizontalno usmerjena« z kakovostnim elementom »gangom« oz. »balkonom«

Slika 65: Prvotni dvorec danes javna stavba – občinska uprava in stavba osnovne šole zgrajene v različnih fazah in z različnim oblikovanjem, ki še upošteva vertikalni gabarit osrednjega dela naselja

Slika 66: Gradnja, ki po zasnovi tlorisa odstopa od vzorcev in je tudi prenizka v predmetnem še vedno osrednjem prostoru, v katerem morajo stavbe upoštevati hierarhično nadrejeno vlogo

Slika 67: Proizvodni objekt, ki oblikovno ne odstopa od povprečja istovrstnih, vendar pa bi lahko s kvalitetnejšim oblikovanjem bistveno bolj doprinesel k identiteti in kakovosti območja, lastni vloži itd...

Sicer pa bodo v izvedbenem delu OPN v skladu z veljavnimi pravnimi podlagami prostorski izvedbeni pogoji – PIP obsegali za urbanistično in arhitekturno ter ostalo oblikovanje in urejanje načeloma naslednje:

- **splošne pogoje**, ki se bodo nanašali oz. določali:
 - lego in odmike objektov, tipologije stanovanjskih stavb in velikosti objektov (merila za določanje velikosti objektov bodo variantno in primerno opredeljena z dovoljenim faktorjem izrabe parcele objekta (FI), faktorjem zazidanosti parcele objekta (FZ), faktorjem zelenih površin (FZP) na parceli objekta,...)
 - oblikovanje strehe, fasade, barve,
 - velikosti, urejanje in oblikovanje zelenih površin,
 - gradnjo in urejanje prometnih površin (vključno z dostopi, dovozi, parkirnimi mesti in garažami,...),
 - gradnjo, postavitve in oblikovanja nezahtevnih in enostavnih objektov,
 - parcelacije,
 - gradnjo gospodarske javne infrastrukture in priključevanje objektov nanjo oz. grajeno javno dobro,
 - varstvo narave, varstvo kulturne dediščine, drugih sestavin okolja in naravnih dobrin ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- **podrobne - posebne pogoji**, ki bodo določali nekatere še bolj konkretne pogoje za posamezno enoto urejanja.

Prav tako pa bodo opredeljeni tudi **posebni ali dodatni pogoji** glede urbanističnega in arhitekturnega urejanja za območja, za katera bo potrebno izdelati OPPN oz. ki jih bo potrebno pri njihovi izdelavi upoštevati.

2.7.3.2 Zelene površine

Z urejanjem zelenih površin, ki imajo oblikovno, ekološko in socialno funkcijo oz. ki dvigujejo kvaliteto fizičnega okolja in njegovih sestavin ter kvaliteto bivanja, je potrebno najmanj notranje členiti prostor naselja in ga programsko bogatiti ter kolikor je možno vzpostaviti ali varovati njegove robove, zato da se naselje bolje »zlije« z okvirjem kulturne krajine in se »ostri« robovi oblikovani z gradnjo »zmehčajo«..

Zato je potrebno površine in strukture - elemente, ki tvorijo zeleni sistem v naselju, primarno sebi lastno ustrezno urediti, optimalnejše medsebojno povezati in omogočiti dostope do njih ter povezave z drugimi vsebinsko navezujočimi prostorskimi strukturami na območju celotnega omrežja oz. tako znotraj naselja kakor izven.

Navedeno pa pomeni, da je potrebno najmanj vzpostaviti in izpostaviti z zasaditvijo pomembne povezave v naselju, urediti in v sistem bolj vidno povezati vse večje – pomembnejše javne površine, vozlišča, območja zelenih oz. športnih površin, kulturnih spomenikov, vodne površine ter tudi te, ki so izven naselja v bližnji okolici, urediti nove načrtovane ali zgolj potrebne zelene površine – območja za šport in rekreacijo, otroška igrišča, območje vrtičkov, ohraniti določeno vegetacijo kot primer naravne raščenosti z manjšimi nujnimi posegi, urediti primerno funkciji in legi vse odprte površine, ki pripadajo k posameznim stavbam (»dвориšča« javnih in drugih stavb) in še najmanj bolje z naseljem povezati območja gozdov, v katerih so že vzpostavljene gozdne poti.

2.7.3.3 Komunalno opremljanje

Opremljanje stavbnih zemljišč je z ZPNačrt opredeljeno kot projektiranje in gradnja komunalne opreme ter objektov in omrežij druge gospodarske javne infrastrukture, ki so potrebni, da se lahko prostorske ureditve oz. objekti, načrtovani z občinskim prostorskim načrtom ali občinskim podrobnim prostorskim načrtom, izvedejo in služijo svojemu namenu.

Komunalno opremo pri tem predstavljajo:

- objekti in omrežja infrastrukture za izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja po predpisih, ki urejajo varstvo okolja;
- objekti in omrežja infrastrukture za izvajanje izbirnih lokalnih gospodarskih javnih služb po predpisih, ki urejajo energetiko, na območjih, kjer je priključitev obvezna;
- objekti grajenega javnega dobra, in sicer: občinske ceste, javna parkirišča in druge javne površine.

Za komunalno opremljeno zemljišče za gradnjo objektov se šteje, če ima zagotovljeno oskrbo s pitno vodo, električno energijo, odvajanje odpadnih voda in dostop do javne ceste. Če nestanovanjska stavba glede na namen za normalno obratovanje ne potrebuje oskrbe s pitno vodo ali električne energije ali odvajanja odpadnih voda, se takšna komunalna oprema ne šteje za minimalno komunalno opremo.

Gradnja stanovanjskih oz. nestanovanjskih objektov (razen objektov GJI) je dopustna na komunalno opremljenih stavbnih zemljiščih ali gradbenih parcelah, določenih k obstoječim objektom. Gradnja stanovanjskih oz. nestanovanjskih objektov je dopustna tudi na komunalno neopremljenih stavbnih zemljiščih, če se na podlagi pogodbe opremljanje zemljišča izvaja skladno z določili predpisov o graditvi objektov ali če tako določa posebni predpis. Prav tako je gradnja objektov dopustna tudi na neopremljenih stavbnih zemljiščih če investitor zagotovi samooskrbo objekta s posamezno vrsto komunalne opreme. Komunalna oprema za samooskrbo objekta na področju oskrbe s pitno vodo in področju odvajanja ter čiščenja komunalne odpadne vode se lahko uporablja le na območjih, ki niso opremljena s to gospodarsko javno infrastrukturo in najpozneje do opremljanja stavbnega zemljišča z gospodarsko javno infrastrukturo v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.

Občina načrtuje opremljanje stavbnih zemljišč tako, da v občinskem prostorskem načrtu oz. občinskem podrobnem prostorskem načrtu določi vrste komunalne opreme, ki jo je treba zgraditi ali rekonstruirati na določenem območju, prav tako pa določi tudi, katere objekte in omrežja infrastrukture gospodarskih javnih služb, ki niso komunalna oprema in niso prostorske ureditve državnega pomena, je treba zgraditi na tem območju.

Opremljanje stavbnih zemljišč se izvaja na podlagi programa opremljanja. Občina s programom opremljanja, ki je podlaga za opremljanje stavbnih zemljišč, določi:

- komunalno opremo in drugo gospodarsko javno infrastrukturo, ki jo je treba zgraditi in rekonstruirati skladno s prostorskim aktom občine;
- roke za gradnjo komunalne opreme;
- podlage za odmero komunalnega prispevka in
- roke in način opremljanja stavbnih zemljišč z elektroenergetskim omrežjem.

Vodooskrba

Vse stavbe na območju UN je treba priključiti na zgrajeno vodovodno omrežje v skladu s pogoji upravljavcev teh omrežij in v skladu s predpisi. Vodooskrba posameznih manjših zaselkov poteka individualno iz lastnih zajetij, ki so evidentirana. Če vodovodno omrežje še ni zgrajeno, gradnja stavb na teh območjih ni dovoljena, razen če se hkrati z gradnjo stavb zagotavlja tudi izgradnja tega omrežja. Izgradnjo stavbe je treba dokončati pred začetkom uporabe stavbe, ki se priključuje na to omrežje. Ob novogradnjah vodovodnih cevovodov je potrebno predvideti tudi rekonstrukcije obstoječega vodovodnega omrežja. Pri gradnji objektov in drugih posegov je potrebno upoštevati minimalne odmike od cevovodov javnega vodovoda. Natančnejši pogoji za izvedbo novogradenj vodovodnih cevovodov bodo podani v projektnih pogojih k posameznemu posegu v prostor.

V hidrantnem omrežju je potrebno zagotoviti zadostno količino vode za gašenje požarov skladno s Pravilnikom o tehničnih normativih za hidrantno omrežje za gašenje požarov (Ur. list SFRJ, št. 30/91, Ur.l. RS, št. 52/2000-ZGPro, 83/2005). Ukrepi za preprečevanje širjenja požara na sosednje objekte ter naprave za gašenje in dostop gasilcev se načrtujejo v skladu s tehnično smernico TSG-1-001:2010 Požarna varnost v stavbah. V skladu s predpis se za stavbe za količino požarne vode uporablja naslednja tabela.

Tabela 7: Tabelarni prikaz predpisanih količin požarne vode za posamezne stavbe

Tabela 19

Vrsta stavb ali dela stavbe (CC-SI)	Količina vode v litrih na sekundo, potrebna za en požar v odvisnosti od prostornine največjega požarnega sektorja v stavbi [m ³]							
	[1]	do 3000	3001 do 5000	5001 do 20000	20001 do 50000	50001 do 200000	200001 do 400000	nad 400001
111 - Enostanovajske stavbe	A	10	10	10	15	20	25	30
112 - Večstanovajske stavbe	B	5	5	5	10	10	15	15
113 - Stanovajske stavbe za posebne namene								
122 - Upravne in pisarniške stavbe								
1263 - Stavbe za izobraževanje in znanstveno-raziskovalno delo								
1274 - Druge nestanovajske stavbe, ki niso uvrščene drugje								
121 - Gostinske stavbe	A	10	10	15	15	20	25	30
123 - Trgovske in druge stavbe za storitvene dejavnosti pod 1000 MJ/m ²	B	5	5	5	10	10	15	15
1241 - Postaje, terminali, stavbe za elektronske komunikacije in z njimi povezane stavbe								
1242 - Garažne stavbe								
125 - Industrijske stavbe in skladišča do 1000 MJ/m ²								
1261 - Stavbe za kulturo in razvedrilo								
1262 - Muzeji in knjižnice								
1264 - Stavbe za zdravstvo								
1265 - Športne dvorane								
1271 - Nestanovajske kmetijske stavbe								
1272 - Stavbe za opravljanje verskih obredov, pokopališke stavbe								
123 - Trgovske in druge stavbe za storitvene dejavnosti nad 1000 MJ/m ²	A	15	15	20	25	30	35	40
125 - Industrijske stavbe in skladišča nad 1000 MJ/m ²	B	5	10	10	15	15	15	20

[1] A. če v stavbi ni vgrajen sprinklerski sistem
B. če je v stavbi vgrajen sprinklerski sistem

Odvajanje onesnaženih voda

Vse obstoječe in predvidene objekte je potrebno priključiti na javno kanalizacijsko omrežje, oziroma jih je potrebno priključiti takoj, ko bo tehnično mogoče in dobijo dovoljenje ali poziv upravljavca. Če kanalizacijsko omrežje še ni zgrajeno, vendar je priključitev na to omrežje obvezna, gradnja stavb na teh območjih ni dovoljena, razen, če se hkrati z gradnjo stavb zagotavlja tudi izgradnja tega omrežja. Izgradnjo omrežja je treba dokončati pred začetkom uporabe stavbe, ki se priključuje na to omrežje.

Če priključitev objektov na kanalizacijsko omrežje zaradi fizičnih ovir ali velike oddaljenosti ni možna, se lahko na podlagi soglasja upravljavca kanalizacijskega omrežja dovoli začasno ali trajno odvajanje odpadne vode v male čistilne naprave ali nepretočne greznice. Odpadne vode iz vseh obstoječih in predvidenih objektov na območjih, na katerih ni urejeno javno kanalizacijsko omrežje, je treba odvajati v male čistilne naprave ali nepretočne greznice. Male čistilne naprave in greznice morajo biti redno vzdrževane ter evidentirane pri izvajalcu javne službe za odvajanje in čiščenje odpadne vode.

Na območjih, na katerih razpoložljiv prostor in značilnosti tal omogočajo ponikanje, je treba zagotoviti bogatenje podtalnice s ponikanjem čiste padavinske vode s strešin, terasastih površin, dvorišč in drugih utrjenih površin. Čista padavinska voda iz navedenih površin se lahko uporabi tudi za sanitarne ali tehnološke potrebe. Kjer ponikanje padavinske vode ni možno, se le-ta odvaja v vodotoke oz. v skladu s pogoji upravljavca kanalizacijskega omrežja v padavinsko kanalizacijo oziroma v obstoječi mešani sistem kanalizacije.

Padavinske vode z zasebnih površin ne smejo pritekati na javne površine in ne smejo biti speljane v naprave za odvodnjavanje javnih površin. Padavinske vode s streh in utrjenih površin na posameznih gradbenih parcelah ne smejo pritekati na sosednje gradbene parcele brez soglasja lastnika takega zemljišča

Tehnološka voda mora biti pred odvajanjem v javno kanalizacijsko omrežje prečiščena, tako da ustreza zahtevanim parametrom za izpust v javno kanalizacijsko omrežje.

Elektroenergetska oskrba in javna razsvetljava

Elektroenergetsko omrežje visoke, srednje in nizke napetosti se na območju UN praviloma gradi v podzemni izvedbi. Elektroenergetsko distribucijsko omrežje nazivne napetosti 20 kV in manj mora biti na območju UN zgrajeno praviloma v kabelski kanalizaciji. Odstopanja so dopustna, kadar podzemna izvedba tehnično ni izvedljiva ali je v nasprotju z varstvenimi režimi v prostoru.

Novi objekti se priključijo na električno omrežje v skladu s pogoji za dobavo in odjem električne energije.

Za potrebe izgradnje večjih objektov, za katere bo potrebna večja priključna moč, bo investitor dolžan naročiti študijo o možnostih napajanja z električno energijo.

Elektroenergetsko omrežje se načrtuje in gradi tako:

- da v čim manjši možni meri omejuje obstoječe in načrtovane rabe v prostoru ter
- da so izpolnjene zahteve glede mejnih vrednosti elektromagnetnega sevanja v skladu z veljavnimi predpisi.

Gradnja sistemov za izrabo sončne energije za proizvodnjo elektrike je dopustna na objektih in objektom pripadajočih gradbenih parcelah pod pogojem, da postavitve objektov in naprav ni v neskladju z varstvenimi režimi v prostoru in varstvenimi usmeritvami za ohranjanje varovanih območij narave.

Omrežje javne razsvetljave mora biti zemeljsko. Polaganje kablov je praviloma ob cesti, izjemoma se kabel polaga v cestišče.

Tipi svetilk in drogov za javno razsvetljavo se določijo enotno. Svetilke se razporedijo tako, da bo jakost osvetlitve ustrezala veljavnim tehničnim normativom in standardom.

Svetilke se uskladijo z Uredbo mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja do leta 2016.

Cilji energetske učinkovite prenove javne razsvetljave so, s prenovo omrežja javne razsvetljave, zagotoviti prihranek električne energije in obenem zadostiti ciljni vrednosti Uredbe - manj kot 44,5 kWh na prebivalca za porabljeno električno energijo javne razsvetljave letno.

Preprečitev svetlobnega onesnaževanja:

- pri načrtovanju in gradnji razsvetljave cest in javnih površin je potrebno upoštevati predpise o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja.
- za osvetljevanje naj se uporabljajo žarnice, ki oddajajo rumeno, oranžno oziroma rdečo svetlobo in ne oddajajo UV spektra; to so natrijeve plinske žarnice (nizkotlačne ali visokotlačne). Neprimerne so nizkotlačne in visokotlačne živosrebrne žarnice.
- svetilke naj bodo neprodušno zaprte, da ne predstavljajo pasti za žuželke, in usmerjene v tla, brez sevanja svetlobe nad vodoravnico.
- osvetljenost javnih površin se zmanjša tako, da se med 23:00 in 05:00 del svetilk izklopi ali se vsem zmanjša svetilnost.

Novogradnja objekta, rekonstrukcija obstoječega objekta ali naprave, ki je vir elektromagnetnega sevanja, ne sme povzročiti čezmerne obremenitve okolja, ki jih določa predpis o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju.

Omrežje elektronskih komunikacij

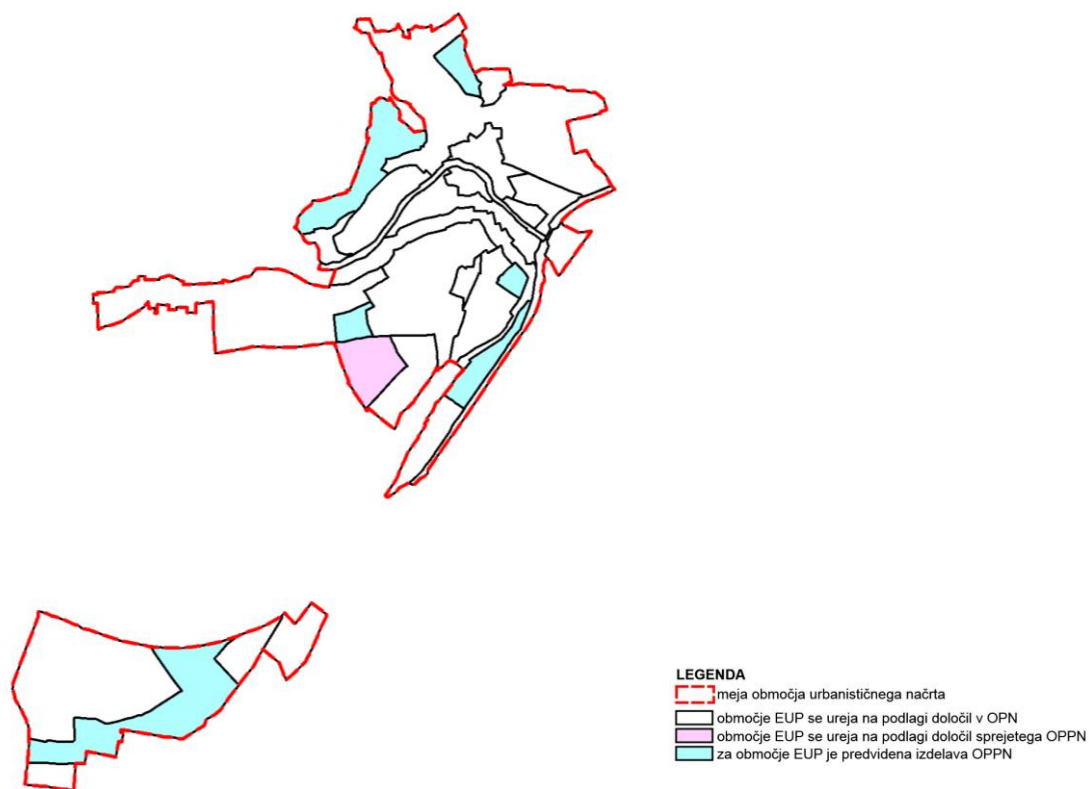
Pri vseh posegih v prostor je potrebno upoštevati trase obstoječega elektronskega omrežja. Obstoječe omrežje je potrebno glede na pozidavo po potrebi ustrezno zaščititi ali prestaviti na osnovi projektne rešitve.

2.7.4 Usmeritve za načine urejanja

Za območje občinskega središča oz. naselja Muta, za katero je izdelan predmetni konceptualni del urbanističnega načrta, se predlagajo v skladu z zakonskimi določili različni načini urejanja prostora glede na obstoječe stanje pozidave, načrtovani razvoj oz. ureditve, glede na že veljavne - sprejete prostorske izvedbene akte in njihove bolj ali manj aktualne koncepte.

Tako bi se pretežno večja nepozidana območja (obstoječa in nova oz. predlagane širitve) in območje prenove (za katero bi se določili bolj obsežni pogoji začasnega urejanja, zaradi družbenogospodarske krize in posledično časovne distance prestrukturiranja) urejala na osnovi

občinskega podrobnega prostorskega načrta - OPPN, kjer je ta sprejet in so njegove rešitve še vedno aktualne - sprejemljive, se območje ureja na njegovi osnovi, ves ostali prostor, kjer so pretežno možne le posamične ali manjše »plombe« ali manjše preureditve, pa bi se urejal na osnovi prostorskih izvedbenih pogojev določenih v podrobnejšem delu urbanističnega načrta oz. izvedbenem delu občinskega prostorskega načrta.

Slika 68: Prikaz predloga načinov urejanja posameznih delov naselja Muta

VIRI

- Drozg V., Premzl V., Konečnik Kunst M., Deu Ž., Lobnik U., 2001: Poselitvena območja ter usmeritve in merila za urejanje naselij. Ljubljana. Urad za prostorski razvoj,
- Müller W., 1979: Städtebau. Teubner. Stuttgart. 3.izd.,
- Perko, D., 1998.: Slovenija. Pokrajine in ljudje. Ljubljana. Mladinska knjiga,
- Krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana. DZS. 1995,
- Geografski atlas Slovenije: država v prostoru in času. Ljubljana. DZS. 1998,
- Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj na stanje 31.03.2002 Statističnega urada RS in Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj na stanje 31.03.1991,
- Obstoječa občinska prostorska dokumentacija,
- Priporočila za urejanje naselij – zaključno poročilo o raziskovalni nalogi (Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo, Inštitut za arhitekturo in prostor – julij 2001),
- Odlok o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS; Ur. list RS, št. 76/2004),
- Uredba o prostorskem redu Slovenije (Ur. list RS, št. 122/2004),
- Uredba o vsebini poročila o stanju na področju urejanja prostora ter minimalnih enotnih kazalnikov (Ur. list RS, št. 107/04),
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. list RS, št. 7/99, 110/2002 – ZGO-1 in 126/2003 - ZVPOPKD),
- Priporočila za izdelavo strokovnih podlag pri pripravi prostorskih aktov (MOP, UPR, junij 2005),
- Arhitekturne krajine in regije Slovenije, prof. dr. Peter Fister, MOP RS, Zavod RS za prostorsko planiranje, Ljubljana 1993,
- prof. dr. Peter Fister: Glosar arhitekturne tipologije,
- dr. Andrej Pogačnik: Urbanistično planiranje, 1999,
- Program razvoja podeželja za republiko Slovenijo 2004 – 2005, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- mag. Peter Gabrijelčič: Urejanje in varstvo kulturne krajine. - Ljubljana, samozal. 1985, 457 str.,
- mag. Peter Gabrijelčič – več člankov:
 - Ekološki pristop k urejanju in varstvu kulturne krajine in ruralnih naselij. - V: Zbornik. Jugosl. posvetovanje Posegi v stavbno dediščino. DAL, ZDAS in SI. kons. dr. 1985, 35 str.,
 - Kompleksen pristop k urejanju izvenmestnih naselij s primeri. - V: Zbornik. Jugosl. posvetovanje Prostorska preobrazba primestnih naselij. Tuheljske Toplice, SAJ, ZDAS in ZZS 1985, 32 str.,
 - Urejanje zunajmestnega prostora in naselij. - AB 1986, št. 81-82, 5-16,
 - Ekološki pristop k urejanju izvenmestnih naselij. - Zbornik LŠA 1986 1986, 186-171,
 - Prostorsko urejanje v pogojih kulturne, zgodovinske in ekološke plastovitosti. - V: Zbornik posveta Ekološka dediščina brez namembnosti, Piran 1987, 12-15,
 - Stranpoti pri urejanju izvenmestnega prostora. V: Zbornik ljubljanskih ekoloških dnevov na GR, Ljubljana 1989, 13-17,
 - Kompleksen pristop k oblikovanju podeželskega prostora. - V: Zbornik seminarja o usmerjanju podeželja, črna na Koroškem 1990, 12-21,
 - Naravni viri in kulturna dediščina kot izhodišče za načrtovanje razvoja. - IB, revija za planiranje 1990, št. 1/2, 18-30,
 - Med arhitekturo in normo. - List 7, 1990, 17-18,

- Kontinuiteta in diskontinuiteta lokalne identitete. V: Zbornik posveta 7. mednarodnega bienala gradbeništva, Gornja Radgona 1992, 2-7,
- Novi poselitveni vzorci na podeželju. - V: Celovit razvoj podeželja 1, Ljubljana, BF UL 1995, 149-163,
- Vrišer Igor: Regionalno planiranje. Mladinska knjiga, Ljubljana, 1978,
- Vrišer Igor: Urbana geografija, Ljubljana: FAGG,
- Kaliopa Dimitrovska-Andrews, Katja Repič-Vogeljik: Urbanistični kriteriji in standardi za prostorsko planiranje in urbanistično načrtovanje v RS,
- dr. Vlado Drozg: Poselitvena območja in usmeritve ter kriteriji za urejanje naselij,
- Ante Marinovič Uzelac: Teorija namjene površina,
- Branislav Mirkovič: Osnovi urbanizma,
- dr. Andrej Pogačnik: Morfologija slovenskih mest – fizični urbanistični kazalci,
- mag. Vladimir Braco Mušič: Metoda načrtovanja regulacijskih elementov in določil v urbanističnih določilih – regulacijske prvine med urbanizmom in arhitekturo,
- Janez Koželj: Iz arhitekture – Tipologija mestne stanovanjske arhitekture in njena sovisnost z morfologijo mestnega prostora,
- Druge pravne podlage navedene v gradivu tega urbanističnega načrta in
- Urbanistično planerska delavnica Muta 2011/2012
(http://www.dc.gov.si/si/delovna_podrocja/).

B. KARTOGRAFSKI DEL